

ระบบการศึกษา ของ สาธารณรัฐฟินแลนด์

F I N L A N D

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

379.489 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
ส 691 ร ระบบการศึกษาของสาธารณรัฐฟินแลนด์
กรุงเทพฯ : สกศ. , 2549
164 หน้า
ISBN 974-559-858-5
1. การศึกษา-สาธารณรัฐฟินแลนด์.
I. ชื่อเรื่อง

ระบบการศึกษาของสาธารณรัฐฟินแลนด์

สิ่งพิมพ์ สกศ.   ฉบับที่ 38/2549

พิมพ์ครั้งที่ 1   พฤษภาคม 2549

จำนวนพิมพ์   1,000 เล่ม

จัดพิมพ์เผยแพร่   สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
ถนนสุขุขทัย เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทรศัพท์ 0-2668-7123 ต่อ 1211, 1212
โทรสาร 0-2243-0085

Website : <http://www.onec.go.th>

สำนักพิมพ์

บริษัท พิมพ์ดี จำกัด

21/232-4 ซอยคลองหนองใหญ่

ถนนวงแหวน เขตบางแค กรุงเทพฯ 10160

โทรศัพท์ 0-2803-2694-7

โทรสาร 0-2803-4401

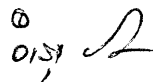

คำนำ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ในฐานะหน่วยงานนโยบาย การศึกษาของชาติตระหนักดีว่า การเรียนรู้ถึงการพัฒนาศึกษา ของประเทศต่างๆ เป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นต่อการเตรียม ความพร้อมและพัฒนาศึกษาของประเทศให้ทันกาลและ สอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในยุคโลกาภิวัตน์

สาธารณรัฐฟินแลนด์เป็นอีกประเทศหนึ่งซึ่งมีระบบ การศึกษาที่โดดเด่น เนื่องจากผลของการจัดอันดับในระดับ นานาชาติอยู่ในอันดับชั้นนำของโลก เช่น อันดับความสามารถ ในการแข่งขันระดับนานาชาติด้านการศึกษา อยู่ในอันดับที่ 1 และค่าดัชนีการพัฒนารัพยากรรมมนุษย์อยู่ในอันดับที่ 13 ทั้งนี้ เนื่องมาจากปัจจัยที่สำคัญหลายประการ ทั้งจากการที่รัฐสามารถ จัดการศึกษาที่มีคุณภาพ การส่งเสริมการวิจัย การที่วิชาชีพครู ได้รับการยกย่องเป็นอย่างสูง และปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น สำนักงานฯ จึงเห็นควรศึกษาถึงระบบการศึกษาของสาธารณรัฐ ฟินแลนด์ เพื่อนำประสบการณ์ในประเทศดังกล่าวมาเป็นบทเรียน และประยุกต์ใช้ตามความเหมาะสมกับบริบทไทย

สำนักงานฯ ขอขอบคุณ รศ.ดร.สุรศักดิ์ หลาบมาลา
ที่กรุณาร่วมแปลเอกสาร และ ดร.สาโรจน์ ศักดิ์เจริญ นักวิจัยอิสระ
และอาจารย์พิเศษ ซึ่งประจำอยู่ ณ สาธารณรัฐฟินแลนด์
ที่กรุณาพิจารณาเอกสารฉบับนี้ และสำนักงานฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า
เอกสารเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาของประเทศ
และผู้สนใจทั่วไป

(นายอำรุง จันทวานิช)

เลขาธิการสภาการศึกษา

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

สาธารณรัฐฟินแลนด์ ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย โดยประธานาธิบดีมาจากการเลือกตั้ง การบริหารราชการของประเทศแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ การบริหารราชการส่วนกลาง ซึ่งมีกระทรวงเป็นหน่วยงานหลัก การบริหารราชการส่วนภูมิภาคโดยสำนักงานบริหารราชการจังหวัด และการบริหารระดับท้องถิ่นมีเทศบาลเป็นหน่วยงานหลัก สำหรับภาษาที่ใช้เป็นภาษาราชการคือ ภาษาฟินแลนด์ และภาษาสวีเดน และประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนา Evangelical Lutheran Church

การศึกษาของสาธารณรัฐฟินแลนด์ รับผิดชอบโดยกระทรวงศึกษาธิการ มีคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เป็นหน่วยงานนโยบาย ประเมินผลการบริการการศึกษา และสนับสนุนการจัดทำระบบสารสนเทศทางการศึกษา โดยนโยบายด้านการศึกษาที่สำคัญได้แก่ การให้โอกาสทางการศึกษาแก่ประชาชนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน

โครงสร้างและระบบบริหารการศึกษาของสาธารณรัฐ ฟินแลนด์ มีรายละเอียด ดังนี้

ระดับก่อนประถมศึกษา หน่วยงานบริหารระดับท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบจัดการศึกษา โดยรัฐบาลสนับสนุนงบประมาณร้อยละ 85 เป้าหมายของการจัดการศึกษาในระดับนี้มุ่งพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้และการดำรงชีวิตจัดการศึกษาโดยใช้หลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ และเริ่มรับเด็กเข้าศึกษาตั้งแต่อายุ 7 ขวบ ทั้งนี้ เด็กที่อายุ 6 ขวบสามารถเข้าเรียนได้แต่ต้องได้รับการพิจารณาร่วมกันจากผู้ปกครองและโรงเรียน การจัดห้องเรียนจะแบ่งเด็กตามกลุ่มอายุ โดยแต่ละห้องมีจำนวนระหว่าง 13-20 คน ใช้เวลาเรียนวันละไม่เกิน 5 ชั่วโมง เน้นการเรียนการสอนผ่านการเล่นด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาทักษะด้านต่างๆ สำหรับการประเมินผลเน้นการประเมินพัฒนาการทางสังคมและการเรียนรู้มากกว่าผลสัมฤทธิ์ในการเรียน

ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครอบคลุมตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งกฎหมายกำหนดให้เด็กทุกคนเรียนการศึกษาภาคบังคับถึงมัธยมศึกษาตอนต้น ดังนั้น การศึกษาภาคบังคับจึงถือเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเทศบาลเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาในระดับนี้มีโรงเรียนเอกชนน้อยมาก (5 โรงเรียน) ทั้งนี้ การเปิดโรงเรียนเอกชนต้องได้รับอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการ

และต้องปฏิบัติตามหลักสูตรและเงื่อนไขของรัฐ นอกจากนี้ ผู้ปกครองอาจเลือกที่จะจัดการศึกษาภาคบังคับเองโดยไม่ส่งเด็กเข้าโรงเรียน แต่ต้องอยู่ภายใต้การนิเทศของเทศบาล

สำหรับเป้าหมายของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานคือ มุ่งส่งเสริมและพัฒนามนุษยธรรม คุณธรรมและความรับผิดชอบ ต่อสังคม รวมทั้งฝึกทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต หลักสูตรแกนกลางของการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดโดยคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ โดยเทศบาลและโรงเรียนร่วมกันจัดทำหลักสูตรโรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียนตามกรอบของหลักสูตรแกนกลางดังกล่าว แต่วิธีการเรียนการสอนนั้น ครูเป็นผู้เลือกใช้ให้เหมาะกับเนื้อหาวิชา โดยมีการประเมินผลเพื่อเป้าหมาย 3 ประการคือการแนะแนว การส่งเสริมการเรียนรู้ และพัฒนาทักษะของเด็ก

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แบ่งออกเป็นสองประเภท ได้แก่ ประเภทสามัญศึกษาและอาชีวศึกษา โดยรัฐสนับสนุนงบประมาณให้ผู้เรียนเกือบทั้งหมด ยกเว้นค่าใช้จ่ายในเรื่องอุปกรณ์การเรียนที่ผู้เรียนต้องรับผิดชอบเอง

การจัดการศึกษาประเภทสามัญศึกษา ท้องถิ่นหรือเทศบาลเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก โดยภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการจัดเพียงร้อยละ 7 และรัฐบาลส่วนกลางรับผิดชอบเพียงร้อยละ 2 เท่านั้น สำหรับเป้าหมายในการจัดการศึกษาคือมุ่งอบรมเยาวชนให้เป็นพลเมืองดี มีความรู้และทักษะที่จำเป็นในการศึกษาต่อการทำงาน การพัฒนาบุคลิกภาพและวุฒิภาวะ สำหรับหลักสูตร

ใช้หลักสูตรแกนกลางซึ่งกำหนดโดย The Finnish National Board of Education ทั้งนี้ การรับเด็กเข้าศึกษาต่อจะรับจากผู้จบระดับมัธยมศึกษาตอนต้น แต่สถานศึกษามีสิทธิพิจารณารับเด็กที่มีความสามารถแต่ไม่จบมัธยมศึกษาตอนต้นเข้าศึกษาต่อได้ สำหรับการประเมินผลประเมินด้วยการสอบโดยอาจารย์ใหญ่และครูผู้สอนประเมินร่วมกัน

การจัดการศึกษาประเภทอาชีวศึกษา มีหน่วยงานบริหารส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบหลักเช่นกัน โดยภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาประเภทนี้น้อยมาก และรัฐบาลส่วนกลางรับผิดชอบจัดให้เฉพาะในเขตที่มีความต้องการพิเศษเพียง 5 โรงเรียน เป้าหมายของการจัดการศึกษามุ่งพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นต่ออาชีพ และการพัฒนาศักยภาพในการเป็นผู้ประกอบการ และเป็นพลเมืองดี การเรียนการสอนจึงเน้นที่การพัฒนาคุณภาพชีวิตและงานเป็นสำคัญ ทั้งนี้ การรับเด็กเข้าศึกษาต่อจะรับจากผู้จบมัธยมศึกษาตอนต้น โดยคณะกรรมการจะพิจารณาจากผลการเรียน ซึ่งเด็กที่ไม่เคยเรียนอาชีวศึกษามาก่อน จะได้รับการพิจารณาเป็นอันดับแรกเพื่อส่งเสริมการศึกษาประเภทนี้ สำหรับการประเมินผลแบ่งเป็น 2 แบบ คือ การประเมินผลภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติจากการฝึกงาน

ระดับอุดมศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคู่ขนานกัน ได้แก่ สถาบันโปลีเทคนิคซึ่งมุ่งเน้นมาตรฐานด้านอาชีพ และมหาวิทยาลัยซึ่งมุ่งเน้นด้านวิชาการ การวิจัยและการศึกษา ทั้งนี้

มหาวิทยาลัยทั้งหมดเป็นของรัฐ แต่สถาบันโพลีเทคนิคดำเนินการ ทั้งโดยรัฐ เทศบาล และเอกชน โดยรัฐบาลมีนโยบายช่วยเหลือ ด้านงบประมาณแก่นักศึกษาระดับอุดมศึกษาด้วยการให้เงินกู้ยืม เพื่อการศึกษา

สถาบันโพลีเทคนิค มีเป้าหมายเพื่อให้ความรู้และทักษะ ที่จำเป็นต่อวิชาชีพตามความต้องการของตลาดแรงงานและ สถานประกอบการ ปัจจุบันมีสถาบันโพลีเทคนิคสังกัด กระทรวงศึกษาธิการจำนวน 29 แห่ง นอกจากนี้ ยังมีสถาบัน โพลีเทคนิคพิเศษในเขตปกครองตนเอง Aland และวิทยาลัย การตำรวจซึ่งสังกัดกระทรวงมหาดไทยด้วย

การเข้าศึกษาในสถาบันโพลีเทคนิคจะรับบุคคลที่สอบผ่าน Matriculation Examination ทั้งประเภทสามัญและอาชีวศึกษา หรือผู้ที่มีคุณสมบัติเทียบเท่าจากต่างประเทศ

มหาวิทยาลัย มีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมการวิจัยและความรู้ เพื่อให้บริการทั้งภายในประเทศและทั่วโลก ปัจจุบันสาธารณรัฐ ฟินแลนด์มีมหาวิทยาลัย 20 แห่ง จำแนกเป็นมหาวิทยาลัย ที่เปิดสอนแบบหลายสาขา 10 แห่ง และมหาวิทยาลัยที่เปิด สอนเฉพาะสาขาวิชา จำนวน 10 แห่ง นอกจากนี้ยังมี สถาบันอุดมศึกษาเฉพาะทางด้านการทหารที่สังกัดกระทรวง กลาโหมด้วย ทั้งนี้ คุณวุฒิเมื่อจบการศึกษาจำแนกเป็นระดับ ปริญญาตรีขั้นต้น (Lower Degree) ระดับปริญญาตรีขั้นสูง (Higher Degree) ระดับ Licentiate และระดับปริญญาเอก

การศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาจะรับผู้ที่สอบผ่าน Matriculation Examination, International Baccalaureate (IB), European Baccalaureate (EB) หรือ Reifeprüfung Examination และผู้ที่จบจากสถาบันโปลีเทคนิคซึ่งมีคุณสมบัติด้านอาชีวศึกษา อย่างไรก็ตาม มหาวิทยาลัยมีสิทธิที่จะรับบุคคลซึ่งไม่มีคุณวุฒิดังกล่าวก็ได้หากพิจารณาว่าบุคคลดังกล่าวสามารถศึกษาได้สำหรับการเรียนการสอนนั้น มหาวิทยาลัยเป็นผู้กำหนดวิธีการและเนื้อหาวิชาเอง

นอกจากนี้ ในมหาวิทยาลัยทุกแห่งมีศูนย์การศึกษาต่อเนื่องเพื่อขยายโอกาสทางการศึกษา โดยเปิดรับบุคคลเข้าศึกษาแบบการศึกษาผู้ใหญ่และมหาวิทยาลัยเปิด โดยไม่มีการกำหนดคุณสมบัติผู้เข้าศึกษาต่อ ดังนั้น จึงมีการเรียนการสอนที่แตกต่างจากปกติ กล่าวคือเป็นการเข้าศึกษาเพื่อเรียนรู้แต่ไม่ได้รับปริญญาบัตร อย่างไรก็ตาม ผู้เรียนสามารถเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยตามระบบปกติเมื่อมีคุณสมบัติครบถ้วน

จากการที่รัฐให้ความสำคัญกับการวิจัย โดยมีหน่วยงาน Academy of Finland ซึ่งสังกัดกระทรวงศึกษาธิการรับผิดชอบดูแลและพิจารณาจัดสรรงบประมาณเพื่อการวิจัยให้กับมหาวิทยาลัย โดยมีข้อกำหนดให้ทุกมหาวิทยาลัยต้องทำการวิจัยด้านการศึกษา ซึ่งคณะศึกษาศาสตร์ในทุกมหาวิทยาลัยได้รวมตัวกันจัดตั้งสถาบันวิจัยเพื่อดำเนินการด้วย

ระดับบัณฑิตศึกษา เปิดรับนักศึกษาตั้งแต่ระดับ Licentiate ขึ้นไป ทั้งนี้ จัดการศึกษาโดยความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัย และสถาบันวิจัยต่างๆ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการจะให้ทุนสนับสนุน ตามคำแนะนำของ The Academy of Finland

การศึกษาต่อเนื่องและการศึกษาผู้ใหญ่ รัฐให้ความสำคัญกับการศึกษาต่อเนื่องและการศึกษาผู้ใหญ่เพื่อเพิ่มความเสมอภาคทางการศึกษา และพัฒนาคุณภาพของประชาชน โดยนอกเหนือจากศูนย์การศึกษาต่อเนื่องในมหาวิทยาลัยแล้ว ยังมีสถาบันที่จัดการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่องประเภทอื่นๆ อีก ได้แก่ 1) โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทสามัญศึกษา 2) โรงเรียนประชาบาล 3) ศูนย์การศึกษาผู้ใหญ่ ซึ่งดำเนินการโดยเทศบาลภายใต้ความร่วมมือกับมหาวิทยาลัย 4) ศูนย์การศึกษาและองค์กรการศึกษา ซึ่งดำเนินการโดยองค์กรทางการศึกษา และวัฒนธรรม 5) ศูนย์พลศึกษา 6) สถาบันศิลปศึกษา 7) มหาวิทยาลัยฤดูร้อน ซึ่งดำเนินงานโดยเอกชน 8) สถาบันอาชีวศึกษาและฝึกอบรม 9) สถาบันอาชีวศึกษาเชี่ยวชาญเฉพาะทาง ซึ่งดำเนินการโดยภาคธุรกิจด้วยความสนับสนุนจากรัฐ 10) สถาบันโพลีเทคนิค ซึ่งจัดการสอนด้วยแผนการสอนรายบุคคล และ 11) องค์กรการแนะแนวด้านศิลปะของกระทรวงศึกษาธิการ

สถาบันการศึกษาดังกล่าวข้างต้นกระจายอยู่ทั่วประเทศ และเปิดกว้างในการรับบุคคลเข้าศึกษาต่อ โดยคิดค่าธรรมเนียมเพียงเล็กน้อย รวมทั้งรัฐยังมีนโยบายให้สิทธิในการลาศึกษาได้ โดยคิดระยะเวลาการลาศึกษาจากอายุการทำงาน นอกจากนี้ ยังค้ำประกันเงินกู้จากธนาคารให้ด้วย

การจัดการศึกษาพิเศษ รัฐให้ความสำคัญโดยกำหนดให้สถาบันการศึกษาต้องจัดทำแผนพัฒนาสถาบันโดยครอบคลุมเรื่อง การศึกษาพิเศษ เพื่อรับประกันความมั่นคงทางการศึกษา โดยเด็กที่มีความต้องการพิเศษต้องได้รับแผนการเรียนการสอน รายบุคคล ตามหลักสูตรและความสามารถของเด็ก รวมทั้งมีครูที่เชี่ยวชาญเฉพาะเป็นผู้สอน ทั้งนี้ รัฐสนับสนุนงบประมาณด้าน การศึกษาพิเศษให้กับหน่วยงานบริหารส่วนท้องถิ่นเป็นพิเศษ เพื่อให้เด็กกลุ่มที่มีความต้องการพิเศษมีสิทธิเท่าเทียมกับเด็กปกติ และได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพของตนเอง

ครูและบุคลากรทางการศึกษา ระบบการศึกษาของ สาธารณรัฐฟินแลนด์ให้ความสำคัญกับคุณวุฒิและความเชี่ยวชาญ ของครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยจัดการศึกษาและ ฝึกอบรมครูแบ่งเป็นกลุ่มตามภาระและความรับผิดชอบที่ต้องสอน ได้แก่

ครูประจำชั้น ซึ่งต้องเข้ารับการศึกษาคณะ ศึกษาศาสตร์ของมหาวิทยาลัยต่างๆ โดยกำหนดให้เรียนระดับ ปริญญาโท และต้องมีการฝึกสอน ทดลอง และวิจัยในโรงเรียน

สาธิต แต่สำหรับครูอนุบาลและศูนย์เด็กเล็กกำหนดให้ครูประจำชั้น มีคุณวุฒิระดับปริญญาตรี แต่ครูเชี่ยวชาญด้านอนุบาลต้องมี คุณวุฒิจนถึงระดับปริญญาโท

ครูประจำวิชา ซึ่งมีข้อกำหนดให้เรียนในคณะวิชา ที่ต้องสอนก่อนแล้วจึงศึกษาต่อในคณะศึกษาศาสตร์ของ มหาวิทยาลัยต่างๆ ดังนั้น จึงต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท รวมทั้งมีข้อกำหนดพิเศษสำหรับครูการศึกษาพิเศษและครูแนะแนว ที่ต้องมีคุณวุฒิระดับปริญญาโทด้านการศึกษาพิเศษและการแนะแนวไม่น้อยกว่า 35 หน่วยกิต ตามลำดับ

ครูในสถาบันการอาชีวศึกษาและสถาบัน โปลิตเทคนิค ซึ่งต้องศึกษาในคณะศึกษาศาสตร์ และมีการฝึกหัด ด้านการอาชีวศึกษาและฝึกสอนในโรงเรียนอาชีวศึกษาที่จัด โดยความร่วมมือกับสถาบันโปลิตเทคนิค โดยครูการศึกษาพิเศษ ด้านการอาชีวศึกษาต้องผ่านการอบรมวิชาการศึกษาพิเศษหรือวิชา แนะแนวไม่น้อยกว่า 60 หน่วยกิต และมีประสบการณ์การสอน ไม่น้อยกว่า 1 ปี

ทั้งนี้ ครูมีฐานะเป็นพนักงานเทศบาล ข้าราชการ หรือลูกจ้างของรัฐ แล้วแต่หน่วยงานที่จ้างครู ซึ่งการจ้างกระทำ โดยสัญญาจ้างคราวละ 3-5 ปี โดยอัตราเงินเดือนเป็นตามข้อตกลง ร่วมระหว่างสหภาพครู รัฐ และหน่วยงานจ้าง ซึ่งพิจารณา จากคุณวุฒิ และระยะเวลาการทำงาน นอกจากนี้ รัฐมีข้อกำหนดให้ ครูสามารถร้องขอผู้ช่วยด้านการศึกษาพิเศษ บุคลากรด้านสุขภาพ

และครูแนะแนวเพื่อช่วยเหลือในการปฏิบัติงานได้ และแม้ว่าจะไม่มี การกำหนดระบบการประเมินการสอนของครูอย่างเป็นทางการ แต่ผู้อำนวยการสถานศึกษาต้องรับผิดชอบให้การดำเนินงานของ สถานศึกษาเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายในแผนงานแต่ละปี

การประเมินผลสถาบันการศึกษาและระบบการศึกษา

สถาบันการศึกษาต้องรับการประเมินผลการศึกษาภายนอกโดยคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ โดยจุดมุ่งหมายของการประเมิน เพื่อช่วยสถาบันการศึกษาในการพัฒนาและปรับปรุงระดับคุณภาพ ของตนเอง

สำหรับการประเมินผลของระบบศึกษามีเป้าหมาย เพื่อประเมินประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความคุ้มค่า โดยการประเมินแบ่งเป็น 3 ระดับได้แก่ 1) การประเมินระดับ ประเทศซึ่งกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้กำหนดรูปแบบและ เป้าหมายการประเมินผล แต่คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เป็นผู้ดำเนินการ 2) ระดับภูมิภาค ซึ่งดำเนินการโดย The Province State Offices เมื่อประเมินผลแล้วต้องส่งผลให้หน่วยงานระดับชาติ ต่อไป และ 3) ระดับท้องถิ่นและเทศบาล ซึ่งเน้นเป้าหมาย ในการเข้าถึงการศึกษาของประชาชน ความสำเร็จของงบประมาณ และการบรรลุวัตถุประสงค์เป็นสำคัญ

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ค
สารบัญ	ฐ
1. ภูมิหลังทางการเมือง สังคมและเศรษฐกิจ	1
2. การจัดระบบองค์กรทางการศึกษาและการบริหารการศึกษา	9
3. การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา	17
4. การศึกษาภาคบังคับ	23
5. การมัธยมศึกษาตอนปลาย	33
6. การอุดมศึกษา	55
7. การศึกษาต่อเนื่องและการศึกษาผู้ใหญ่	73
8. ครูและบุคลากรทางการศึกษา	87
9. การประเมินผลสถาบันการศึกษาและระบบการศึกษา	103
10. การสนับสนุนการศึกษาพิเศษ	115
11. ความสัมพันธ์ด้านการศึกษากับประชาคมยุโรป และนานาชาติ	127
ภาคผนวก	133
สถิติและตัวชี้วัด	135
แผนที่ประเทศฟินแลนด์	138
แผนผังระบบการศึกษาประเทศฟินแลนด์	139
บรรณานุกรม	141

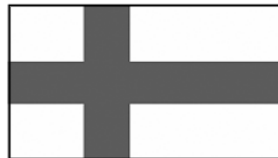

ภูมิหลังทางการเมือง สังคมและเศรษฐกิจ

Political, Social and Economic Background

สาธารณรัฐฟินแลนด์ หรือฟินแลนด์เป็นประเทศในกลุ่มนอร์ดิก อยู่ทางตะวันออกเฉียงเหนือของยุโรป มีชายแดนติดกับประเทศสวีเดน นอร์เวย์ และรัสเซีย รวมทั้งหมู่เกาะโอลันด์ (Åland) ที่อยู่ห่างจากชายฝั่งทางตะวันตกเฉียงใต้ เป็นเขตปกครองตนเอง และอยู่ภายใต้การปกครองของฟินแลนด์ ชื่อเรียกประเทศฟินแลนด์ในภาษาฟินน์ คือ “ซูโอมิ” (Suomi) สำหรับคำว่า “ฟินแลนด์” (Finland) นั้นเป็นภาษาสวีเดน ส่วนภาษาละติน เรียกว่า “เฟนเนีย” (Fennia)

ฟินแลนด์มีประชากรเพียง 5.2 ล้านคน มีพื้นที่ 338,000 ตารางกิโลเมตร นับว่ามีประชากรที่เบาบางมาก นั่นคือมีความหนาแน่นของประชากรอันดับที่ 162 ของโลก และดัชนีการพัฒนามนุษย์ (Human Development Index) ตามสถิติของสหประชาชาติ ปี ค.ศ. 2005 อยู่ในลำดับที่ 13

โครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของฟินแลนด์ มีสาระที่สำคัญดังนี้

1. ประวัติศาสตร์ (Historical Overview)

ในศตวรรษที่ 12 ประเทศฟินแลนด์มีฐานะเป็นจังหวัดและตกเป็นอาณานิคมของราชอาณาจักรสวีเดน จนกระทั่งถึงศตวรรษที่ 19 ได้ตกเป็นอาณานิคมของประเทศรัสเซีย และได้รับเอกราชเมื่อปี ค.ศ. 1917 ด้วยเหตุดังกล่าวจึงทำให้ฟินแลนด์มีวัฒนธรรมแบบตะวันตก ภาษาฟินแลนด์พัฒนาขึ้นในราวปี ค.ศ. 1543 โดย Mikael Agricola ซึ่งเป็นบุคคลแรกที่แต่งหนังสือเกี่ยวกับการอ่านและการเขียนสำหรับเด็ก และในปี ค.ศ. 1858 ได้จัดตั้งโรงเรียนแห่งแรกที่ใช้ภาษาฟินแลนด์ในการเรียนการสอน

ปี ค.ศ. 1809 หลังยุคสงครามนโปเลียน สวีเดนได้ยกฟินแลนด์ให้กับรัสเซีย ฟินแลนด์จึงตกเป็นอาณานิคมของรัสเซีย โดยถูกรวมเข้ากับเขต Grand Duchy ของรัสเซียเป็นเวลานานกว่า 100 ปี ฟินแลนด์ได้รับเอกราชหลังการปฏิวัติในรัสเซีย เมื่อวันที่ 6 ธันวาคม ค.ศ. 1917

ในปี ค.ศ. 1906 ได้มีการปฏิรูประบบรัฐสภา ซึ่งเป็นเหตุการณ์สำคัญทางการเมืองของฟินแลนด์ ส่งผลให้ฟินแลนด์มีระบบรัฐสภาเพียงสภาเดียว (Unicameral Parliament) และได้ผลักดันให้เกิดความเท่าเทียมในสิทธิการออกเสียงเลือกตั้งของชายและหญิง โดยพรรคการเมืองที่เริ่มก่อตั้งในสมัยนั้น ส่วนมากยังคงทำหน้าที่อยู่จนถึงปัจจุบัน

ผลการเลือกตั้งในปี ค.ศ. 2003 พรรคการเมืองที่มีสมาชิกได้รับเลือกตั้งเข้าสู่รัฐสภา มีดังนี้

พรรค	จำนวนสมาชิกสภา (คน)
1. Finnish Centre Party	55
2. Finnish Social Democratic Party	53
3. National Coalition Party	40
4. Left-Wing Alliance	19
5. Green League of Finland	14
6. Swedish People's Party	8
7. Christian Democrat	7

พรรคการเมืองรัฐบาลปัจจุบันประกอบไปด้วยพรรค Finnish Centre Party, Finnish Social Democratic Party และ Swedish People's Party ปี ค.ศ. 1995 ฟินแลนด์เข้าร่วมเป็นสมาชิกในสหภาพยุโรป แต่ไม่เข้าร่วมเป็นสมาชิกกับองค์การ NATO

2. โครงสร้างการบริหารและนิติบัญญัติ (Executive and Legislative)

รัฐสภาของฟินแลนด์มีสมาชิก 200 คน เลือกตั้งทุก 4 ปี รัฐสภามีหน้าที่พิจารณาออกกฎหมาย พิจารณางบประมาณชี้แจงการปฏิบัติงานของรัฐบาล และควบคุมการบริหารงานของหน่วยงานภาครัฐ

ประธานาธิบดีของฟินแลนด์มีฐานะค่อนข้างอิสระจากรัฐสภา ประชาชนเลือกตั้งประธานาธิบดีทุกๆ 6 ปี ประธานาธิบดีเป็นผู้ร่างกฎหมายของรัฐบาลเสนอต่อรัฐสภา แต่ประธานาธิบดีมีสิทธิที่จะลงนามหรือไม่ลงนามประกาศใช้กฎหมายก็ได้

ประธานาธิบดีมีสิทธิออกคำสั่งและทำหน้าที่เป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดของกองทัพ ในด้านกิจการต่างประเทศ ประธานาธิบดี และรัฐบาล จะกำหนดนโยบายร่วมกัน

การบริหารประเทศนั้น ฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ แบ่งการบริหารเป็น 3 ระดับ คือ การบริหารงานส่วนกลาง การบริหารงานระดับภูมิภาค และการบริหารงานระดับท้องถิ่น

หน่วยงานบริหารส่วนกลาง (Central Administration)

การบริหารงานส่วนกลางใช้ระบบการบริหารแบบคู่ คือ บริหารโดยระบบกระทรวงควบคู่กับคณะกรรมการบริหารส่วนกลาง เช่น คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ทำหน้าที่บริหารภายใต้กระทรวงศึกษาธิการ แต่กระทรวงไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการตัดสินใจของคณะกรรมการ ปัจจุบันคณะกรรมการบริหารส่วนกลาง ลดบทบาทลงไปมากและมีแนวโน้มที่จะใช้ระบบบริหารแบบกระทรวงเพียงระบบเดียว

การบริหารงานระดับภูมิภาค (Intermediate Level Administration)

การบริหารงานระดับกลางมีหน่วยงานที่ขึ้นตรงต่อกระทรวง เรียกว่า **สำนักงานบริหารราชการจังหวัด** เป็นหน่วยงานที่แต่งตั้งจากกระทรวง ปัจจุบัน มี 6 จังหวัด โดยจังหวัด Aland ซึ่งประชาชนพูดภาษาสวีเดน มีฐานะเป็นเขตปกครองตนเอง โดยแต่ละจังหวัดมีสภาจังหวัดของตนเองและมีอำนาจจำกัด เฉพาะภายในจังหวัดเท่านั้น

การบริหารงานระดับท้องถิ่น (Local Administration)

การบริหารงานระดับท้องถิ่น มีหน่วยงานบริหาร ได้แก่ **เทศบาล** มีจำนวนทั้งหมด 444 แห่ง ประชาชนเป็นผู้เลือกสมาชิกสภาเทศบาล ซึ่งสภาเทศบาลมีอำนาจสูงสุดในเขตเทศบาล งานบริหารโดยทั่วไปเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารเทศบาล และหน่วยงานอื่นๆ สภาเทศบาลมีอำนาจในการจัดเก็บภาษีประชาชน เพื่อใช้ในการบริการประชาชน เทศบาลจะได้รับเงินอุดหนุนประมาณร้อยละ 17 ของรายจ่ายทั้งหมดจากรัฐบาลกลาง

กระทรวงศึกษาธิการ (The Ministry of Education)

กระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานของรัฐบาลกลาง มีหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษาและวัฒนธรรม กิจกรรมด้านความรู้ และการอยู่ดีกินดีของประชาชน เช่น งานด้านการจัดการศึกษา วิทยาศาสตร์ และทุนการศึกษา เป็นต้น

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

(The Finnish National Board of Education)

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ มีหน้าที่พัฒนาการศึกษาระดับก่อนวัยเรียน ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย อาชีวศึกษา การศึกษาผู้ใหญ่ และการศึกษาทั่วไป เช่น โรงเรียนสงเคราะห์ ศูนย์การศึกษา และมหาวิทยาลัยภาคฤดูร้อน นอกจากนี้ คณะกรรมการการศึกษายังมีหน้าที่ประเมินผลให้บริการการศึกษา สนับสนุนและจัดทำสารสนเทศ

3. ศาสนา (Religions)

ฟินแลนด์มีกฎหมายที่ให้เสรีภาพในการนับถือศาสนา (The Religion Act) แต่การปฏิบัติศาสนกิจนั้นจะต้องไม่สร้างความเดือดร้อนให้ผู้อื่น ประชาชนส่วนใหญ่ นับถือศาสนา Evangelical Lutheran Church ร้อยละ 84.6 นับถือศาสนา Orthodox Church ร้อยละ 1.1 และไม่นับถือศาสนาใดๆ ร้อยละ 13.1

4. ภาษาราชการและภาษาชนส่วนน้อย (Official and Minority Languages)

ฟินแลนด์มีภาษาราชการ 2 ภาษา คือ ภาษาฟินแลนด์ (Finnish) และภาษาสวีเดน (Swedish) โดยมีประชาชน ร้อยละ 92.1 พูดภาษาฟินแลนด์ และอีกร้อยละ 5.6 พูดภาษาสวีเดน ส่วนภาษาที่ 3 เป็นภาษาของชนพื้นเมืองดั้งเดิม คือ ภาษาซามิ (Saami) ของชาวแลปแลนด์ (Lapland) ซึ่งอาศัยอยู่บริเวณแลปแลนด์ทางตอนเหนือของประเทศ และชนกลุ่มน้อยซึ่งมีอยู่ประมาณ 1,700 คนนี้ มีสิทธิในการได้รับบริการจากภาครัฐด้วย

5. ประชากร (Demographic Situation)

ฟินแลนด์มีประชากร 5.2 ล้านคน ในพื้นที่ 338,000 ตารางกิโลเมตร ความหนาแน่นของประชากรอยู่ที่ 17 คนต่อตารางกิโลเมตร ประชาชนส่วนมากอยู่ทางตอนใต้ของประเทศ โดยเฉพาะที่เมืองหลวงเฮลซิงกิ (Helsinki) ซึ่งมีประชากรเกือบ 1 ล้านคน และมีประชากร ร้อยละ 82.3 อาศัยอยู่ตามเมืองใหญ่ 6 เมือง ซึ่งแต่ละเมืองมีประชากรมากกว่า 100,000 คน

ชาวต่างชาติในฟินแลนด์มีจำนวนน้อยมาก คิดเป็นร้อยละ 2.0 ส่วนมากมาจากอาณาเขตที่เคยปกครองโดยสหภาพโซเวียต และอีก 1 ใน 5 มาจากสหภาพยุโรป

6. สภาพทางเศรษฐกิจ (Economic Situation)

ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1990 เป็นต้นมา สภาพเศรษฐกิจและการให้สวัสดิการของฟินแลนด์ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) เพิ่มประมาณร้อยละ 5 ต่อปี เมื่อสหภาพโซเวียตล่มสลาย เศรษฐกิจของฟินแลนด์ได้รับผลกระทบเพียงเล็กน้อย และสามารถฟื้นตัวได้เมื่อเข้าร่วมเป็นสมาชิกกับสหภาพยุโรป โดยมีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง แม้จะไม่เท่ากับช่วงปี ค.ศ. 1990 อย่างไรก็ตาม ผลกระทบดังกล่าวจะยังคงส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของฟินแลนด์ในระยะอีก 5-10 ปีข้างหน้า พร้อมกับการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรผู้สูงอายุ

7. ข้อมูลสถิติ

1) จำนวนประชากร เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม ค.ศ. 2003

ชาย	2,552,893 คน
หญิง	2,666,839 คน
รวม	5,219,732 คน

2) จำนวนร้อยละของประชากร จำแนกตามกลุ่มอายุ ปี ค.ศ. 2000

0-14 ปี	18%
15-64 ปี	67%
45 ปี ขึ้นไป	15%

3) รายได้ต่อหัว (GDP) (หน่วย: ยูโร)

ค.ศ. 2001	26,112
ค.ศ. 2002	26,880
ค.ศ. 2003	27,512

4) ข้อมูลสถิติแรงงานกลุ่มอายุ 15 - 74 ปี และร้อยละของแรงงานต่อประชากร 1,000 คน จำแนกตามเพศ ปี ค.ศ. 2003

เพศ	ทั้งหมด	จำนวนแรงงาน	ทำงาน	ร้อยละ	ว่างงาน	ร้อยละ
ชาย	1,959	1,351	1,227	69.0	124	9.2
หญิง	1,967	1,248	1,137	63.5	111	8.9
รวม	3,926	2,600	2,365	66.2	235	9.0

2

การจัดระบบ องค์กรทางการศึกษา และการบริหารการศึกษา

General Organization of the Education System and Administration of Education

1. ประวัติศาสตร์ (Historical Overview)

ในศตวรรษที่ 17 การบริหารการศึกษาของฟินแลนด์ ภายใต้การปกครองของสวีเดน และในศตวรรษที่ 19 ได้มีการตั้งคณะกรรมการกลางและหน่วยงานบริหารการศึกษาขึ้น ซึ่งในช่วงเวลาดังกล่าวการบริหารการศึกษาดำเนินการโดยองค์กรทางศาสนา โดยตลอดจนกระทั่งปี ค.ศ. 1869 มีการแยกอำนาจขององค์กรทางศาสนากับอำนาจของรัฐ และจัดตั้ง **คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (National Board of Education)** ขึ้น เพื่อทำหน้าที่บริหารการศึกษาในด้านสามัญศึกษา ส่วนการบริหารการศึกษาในด้านอาชีวศึกษานั้น มีการจัดตั้ง **คณะกรรมการการอาชีวศึกษาแห่งชาติ (National Board of Vocational Education)** และในปี ค.ศ. 1991 ทั้ง 2 คณะได้รวมกันเป็น **คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติของฟินแลนด์ (Finnish National Board of Education)** ทำหน้าที่บริหารการศึกษาในด้านสามัญศึกษาและอาชีวศึกษา ยกเว้น อุดมศึกษา ต่อมาได้มีการจัดตั้ง **กระทรวงศึกษาธิการ (Ministry of Education)** โดยมีรัฐมนตรี 2 ท่าน รัฐมนตรีท่านที่หนึ่งทำหน้าที่

ด้านการศึกษาและวิทยาศาสตร์ ส่วนรัฐมนตรีท่านที่สองทำหน้าที่
ด้านวัฒนธรรมและการกีฬา

2. หลักการ (Principles)

วัตถุประสงค์ของนโยบายการศึกษาของฟินแลนด์ คือ การให้โอกาสทางการศึกษาแก่ประชาชนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่จำกัดอายุ ถิ่นที่อยู่ ฐานะทางเศรษฐกิจ เพศ หรือ ภาษาเดิมของบุคคลนั้น การศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่พลเมืองทุกคนจะได้รับ ประชาชนที่มีภาษาเดิมเป็นสวีเดน หรือ ซามิ (ชาวแลปแลนด์) มีสิทธิรักษาภาษาและวัฒนธรรมของตนไว้

นโยบายการศึกษาของฟินแลนด์ คือ ให้การศึกษาแก่ประชาชนให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ นอกจากการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้ว ประชาชนยังได้รับการส่งเสริมให้ศึกษาต่อในระดับหลังมัธยมศึกษา ประชาชนอย่างน้อยที่สุดร้อยละ 97 เรียนต่อหลังจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กฎหมายเกี่ยวกับการประถมศึกษา มัธยมศึกษา และ การศึกษาผู้ใหญ่ได้รับการปฏิรูปครั้งล่าสุด เมื่อปี ค.ศ. 1997 ส่วนกฎหมายเกี่ยวกับการอุดมศึกษา มีการปฏิรูปเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม ค.ศ. 1998 ซึ่งกำหนดหลักการเกี่ยวกับพันธกิจ การวิจัย การสอน การบริหารและการจัดองค์กร จากนั้นมีการปรับปรุงใหม่อีกครั้ง และมีผลบังคับใช้ในปี ค.ศ. 2005

3. โครงสร้างทั่วไปในการบริหารการศึกษา (General Structure in Educational Administration)

การศึกษาภาคบังคับเริ่มเมื่อเด็กอายุ 7 ขวบ เด็กมีสิทธิเข้าเรียนในระดับก่อนประถมศึกษาซึ่งจัดโดยหน่วยงานบริหารระดับท้องถิ่น ในรูปของโรงเรียนอนุบาล ศูนย์เด็กเล็ก บ้านรับเลี้ยงเด็ก หรือ รูปแบบอื่นๆ

การศึกษาภาคบังคับใช้เวลา 9 ปี เมื่อจบการศึกษาภาคบังคับแล้ว รัฐส่งเสริมให้เรียนต่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรืออาชีวศึกษา ซึ่งเป็นหลักสูตร 3 ปี เป้าหมายของการศึกษาในระดับนี้ คือ พัฒนาเด็กให้เป็นคนดี มีความสมดุลง มีอารยธรรม และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

ส่วนหลักสูตรอาชีวศึกษามุ่งให้นักเรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการมีสมรรถภาพทางวิชาชีพ มีศักยภาพที่จะเป็นเจ้าของกิจการของตนเองและสามารถเรียนต่อได้

การศึกษาผู้ใหญ่ เน้นให้โอกาสทางการศึกษาแก่ประชาชนโดยทั่วไป จึงสามารถเพิ่มคุณสมบัติทางการศึกษาเมื่อใดก็ได้ตลอดชีวิต การศึกษาผู้ใหญ่อาจเลือกเรียนในสถาบันการศึกษาทั่วไป หรือสถาบันการศึกษาที่จัดไว้สำหรับผู้ใหญ่โดยเฉพาะก็ได้ โดยนักศึกษาผู้ใหญ่ต้องรับผิดชอบการเลือกวิชาเรียนและความก้าวหน้าในการเรียนของตนเอง

4. การศึกษาภาคบังคับ (Compulsory Education)

กฎหมายการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Basic Education Act) กำหนดให้ผู้ปกครองต้องนำบุตรหลานที่มีอายุ 7 ขวบ เข้าเรียน การศึกษาภาคบังคับในโรงเรียน โดยเด็กทุกคนต้องเข้าเรียน ตั้งแต่อายุ 7 ขวบ จนกระทั่งจบการศึกษาภาคบังคับซึ่งใช้เวลาเรียน รวมไม่เกิน 10 ปี ทั้งนี้หน่วยงานบริหารส่วนท้องถิ่นต้อง จัดการศึกษาภาคบังคับให้แก่เด็กโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายใดๆ และเด็ก อาจจะเข้าเรียนการศึกษาภาคบังคับได้ก่อนหรือหลังอายุครบ 7 ปี คลาดเคลื่อนได้ไม่เกิน 1 ปี ขึ้นอยู่กับความเห็นของแพทย์ และนักจิตวิทยา หากผู้ปกครองไม่ต้องการส่งบุตรหลานเข้าเรียน การศึกษาภาคบังคับก็สามารถทำได้ โดยการจัดการศึกษาให้แก่ บุตรหลานของตนในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง แต่ต้องแจ้งให้ทาง โรงเรียนทราบ

5. การบริหารทั่วไป (General Administration)

หน่วยงานของรัฐและรัฐสภาเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบ ต่อแผนการศึกษาและการวิจัยทุก 4 ปี โดยแผนการศึกษาปัจจุบัน เป็นแผนการศึกษาซึ่งจะใช้ถึงปี ค.ศ. 2008 โดยได้รับความเห็นชอบ เมื่อปลายปี ค.ศ. 2003 ทั้งนี้แผนการศึกษาจะปรากฏในเอกสาร งบประมาณด้วย

กระทรวงศึกษาธิการ รับผิดชอบงานด้านการศึกษาและการวิจัย กำกับดูแลมหาวิทยาลัยและสถาบันโพลีเทคนิค (Polytechnic) รวมถึงวัฒนธรรม กิจการเยาวชนและกีฬา ส่วนการดูแลเด็กเล็กเป็นหน้าที่ของกระทรวงกิจการสังคมและสุขภาพ สำหรับกระทรวงกลาโหมรับผิดชอบการศึกษาด้านการทหาร และกระทรวงมหาดไทยรับผิดชอบการศึกษาของตำรวจ ตำรวจชายแดน เจ้าหน้าที่ดับเพลิงและเจ้าหน้าที่กู้ภัย

ทั้งนี้ ภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการได้รับการสนับสนุนจากหลายหน่วยงาน เช่น สภาการศึกษาผู้ใหญ่ สภาการประเมินผลการอุดมศึกษา คณะกรรมการฝึกอบรมอาชีพ สภาการศึกษาแห่งชาติ และสภาที่ปรึกษาด้านกิจการเยาวชน เป็นต้น

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติของฟินแลนด์ (The Finnish National Board of Education) ทำงานใกล้ชิดกับกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาการศึกษาทั้งในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และการศึกษาผู้ใหญ่ แต่ไม่รวมการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

กฎหมายรัฐธรรมนูญของฟินแลนด์อนุญาตให้เอกชนจัดตั้งโรงเรียนได้ แต่ทั้งนี้ต้องสอนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการและได้รับทุนสนับสนุนจากกระทรวงด้วย อย่างไรก็ตาม โรงเรียนเอกชนของฟินแลนด์มีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

ฟินแลนด์แบ่งออกเป็น 6 จังหวัด โดยแต่ละจังหวัดมีสำนักงานจังหวัดของตนเอง ทำหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษา

ภายใต้การกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ สำหรับเขตที่ใช้ภาษาสวีเดนจะมีหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านภาษาสวีเดนในสำนักงานจังหวัดโดยตรง และทุกจังหวัดจะมีสภาการศึกษา (Regional council) ทำหน้าที่บริหารกิจกรรมของจังหวัด

การบริหารระดับท้องถิ่นดำเนินการโดยเทศบาล มีทั้งหมด 444 แห่ง ในจำนวนนี้ 113 แห่ง เป็นเทศบาลเมืองและเทศบาลนคร สภาเทศบาลมีฐานะเป็นหน่วยงานบริหารที่มีอำนาจในการจัดเก็บภาษีจากประชาชนในเขตของตนได้ และต้องรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งจัดทำงบประมาณสนับสนุนการศึกษาทั่วไป และการศึกษาพิเศษด้วย

6. การบริหารสถานศึกษา (Administrative of Educational Institutions)

ศูนย์เด็กเล็ก การศึกษาภาคบังคับ และการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาประเภทสามัญรับผลิตชอบโดยหน่วยงานบริหารส่วนท้องถิ่น สำหรับโรงเรียนอาชีวศึกษาและสถาบันโพลีเทคนิค อาจดำเนินการโดยหน่วยงานบริหารส่วนท้องถิ่นหน่วยเดียว หรือหลายหน่วยร่วมกัน หรือร่วมกับมูลนิธิเอกชนก็ได้ ส่วนสถาบันอาชีวศึกษา การศึกษาพิเศษและอุดมศึกษา ดำเนินงานโดยรัฐบาลกลาง

7. งบประมาณการศึกษา (Financing Education)

การศึกษาก่อนวัยเรียนเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานบริหารส่วนท้องถิ่น โดยรัฐบาลให้การสนับสนุนค่าใช้จ่าย ร้อยละ 85

การศึกษาภาคบังคับหรือการศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานบริหารส่วนท้องถิ่นเช่นกัน ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาภาคบังคับหรือการศึกษาขั้นพื้นฐานเพียง ร้อยละ 1 (ค.ศ. 2003) ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 7.5 และในระดับอาชีวศึกษา ร้อยละ 38.5 ทั้งนี้ ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1993 รัฐได้ลดการสนับสนุนสถาบันอาชีวศึกษาลงตามลำดับ แต่ยังคงรักษาการสนับสนุนโรงเรียนด้านภาษาโดยความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยไว้ เช่น โรงเรียนภาษาฝรั่งเศส โรงเรียนภาษารัสเซียและวิทยาลัยครู

มหาวิทยาลัยอยู่ภายใต้การกำกับของรัฐ แต่มีความเป็นอิสระมาก และรัฐบาลเน้นนโยบายส่งเสริมงานวิจัยค่อนข้างมาก ทั้งนี้ปี ค.ศ. 2002 มหาวิทยาลัยใช้งบประมาณ 1.5 พันล้านยูโร โดยการบริหารจะเน้นที่ผลผลิตของมหาวิทยาลัยมากกว่าตัวบทกฎหมาย โดยจะได้รับงบประมาณเป็นก้อน สำหรับรายละเอียดในการใช้งบประมาณเป็นหน้าที่ของมหาวิทยาลัยโดยตรง

การศึกษาผู้ใหญ่ตั้งแต่การศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและการศึกษาประเภทอาชีวศึกษาจัดการศึกษาในลักษณะการศึกษาเพื่อเยาวชน โดยหน่วยงาน

บริหารส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในงบประมาณ สำหรับโรงเรียน
 ประชาบาล (Folk high schools) เป็นโรงเรียนขององค์กร
 และมูลนิธิเอกชน มีทั้งหมดประมาณ 90 แห่ง จัดการศึกษาผู้ใหญ่
 โดยเฉพาะ นอกจากนี้ยังมีศูนย์การศึกษาผู้ใหญ่ จำนวน 249 แห่ง
 อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานบริหารส่วนท้องถิ่น และศูนย์
 พลศึกษาแห่งชาติอีก 11 แห่ง ดำเนินงานโดยภาคเอกชน เป็นต้น

8. ข้อมูลสถิติ (Statistics)

จำนวนงบประมาณด้านการศึกษา แยกตามระดับการศึกษา

ระดับ	งบประมาณ (พันล้านยูโร)	ร้อยละ
การศึกษาก่อนประถมศึกษา	234	2.8
การศึกษาขั้นพื้นฐาน	3,012	36.1
มัธยมศึกษาตอนปลาย	551	6.6
อาชีวศึกษาและการฝึกอบรม	1,082	13
การฝึกอบรมแบบลูกมือฝึกงาน	109	1.3
สถาบันโพลีเทคนิค	656	7.9
มหาวิทยาลัยและการวิจัย	1,514	18.2
การศึกษาอื่น ๆ	334	4
การบริการการศึกษา	121	1.4
ทุนช่วยเหลือนักศึกษา	727	8.7
รวม	8,339	100

3

การศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา

Pre-primary Education

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Basic Education Act) ฉบับ 628/1998 ลงวันที่ 1 สิงหาคม ค.ศ. 2001 กำหนดให้เด็กทุกคนมีสิทธิได้รับการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษาเป็นเวลา 1 ปี นับตั้งแต่มีอายุ 6 ขวบ โดยหน่วยงานบริหารส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษา

1. ประวัติศาสตร์ (Historical Overview)

การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในฟินแลนด์ เริ่มต้นเมื่อปลายทศวรรษ 1960 ต่อมาในช่วงปี ค.ศ. 1971-1985 รัฐได้ดำเนินการด้านการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษาหลายด้าน เช่น การสอนกิจกรรมและพัฒนาหลักสูตร โดยการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษานั้น มักจะจัดตั้งรวมอยู่ในการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา

2. วัตถุประสงค์ (General Objectives)

วัตถุประสงค์ของการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษา คือ การบูรณาการการศึกษาเด็กเล็ก การศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษา และการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีความต่อเนื่องกัน

นอกจากนี้ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2004 รัฐได้จัดให้มีการบริการ ส่งเสริมการศึกษาในระดับนี้ เช่น จัดบริการรับ-ส่งเด็กที่ศึกษา ในระดับก่อนประถมศึกษาที่บ้านอยู่ห่างจากโรงเรียนตั้งแต่ 5 กิโลเมตรขึ้นไป หรือเด็กที่เดินทางด้วยความยากลำบาก หรือมีอันตราย เป็นต้น

หลักสูตรการศึกษาในระดับก่อนวัยเรียน เป็นผลมาจากความร่วมมือของหน่วยงานต่างๆ ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ (The Ministry of Education) กระทรวงกิจการสังคมและสุขภาพ (The Ministry of Social Affairs and Health) ศูนย์วิจัยและพัฒนา เพื่อสวัสดิการและสุขภาพแห่งชาติ (The National Research and Development Centre for Welfare and Health) สมาคม/ หน่วยงานบริหารระดับภาคและท้องถิ่น สหภาพการค้าทางการศึกษา (The Trade Union of Education) บุคลากรทางการศึกษา สมาคมผู้พิมพ์หนังสือของฟินแลนด์ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และโรงเรียน เป็นต้น

หลักสูตรการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษามุ่งหวังให้นักเรียนพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ วิธีเรียนและการดำรงชีวิตในสังคมที่หลากหลายทางวัฒนธรรมของฟินแลนด์

3. การเข้าเรียน (Admission)

เด็กทุกคนมีสิทธิได้รับการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษา โดยหน่วยงานบริหารส่วนท้องถิ่นต้องรับผิดชอบจัดหาโรงเรียนให้แก่เด็กที่มีอายุ 7 ขวบขึ้นไป สำหรับเด็กที่มีอายุ 6 ขวบ ที่ต้องการเข้าเรียนต้องได้รับการพิจารณาตัดสินใจจากผู้ปกครอง ซึ่งเด็กเหล่านี้มีสิทธิได้รับการช่วยเหลือจากรัฐเช่นเดียวกับเด็กในการศึกษาภาคบังคับ

จำนวนนักเรียนในหนึ่งห้องเรียนจะประกอบด้วยเด็ก 13-20 คน หรืออาจจะแบ่งเด็กออกเป็นกลุ่มตามอายุ เช่น กลุ่มที่มีอายุไม่เกิน 5 ขวบ หรือกลุ่มที่มีอายุระหว่าง 3-6 ขวบ ส่วนชั้นเด็กเล็กในโรงเรียนขนาดเล็กสามารถเรียนร่วมกับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 ได้

4. การเรียนการสอนและการประเมินผล (Teaching Methods and Evaluation)

การศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษาใช้เวลาเรียน 700 ชั่วโมงต่อปี ซึ่งรวมเวลาอาหารกลางวันด้วย โดยเฉลี่ยแล้วเด็กจะใช้เวลาเรียนไม่เกินวันละ 5 ชั่วโมง สำหรับวันเปิดเรียนและปิดเรียนขึ้นอยู่กับข้อกำหนดของโรงเรียน แต่กิจกรรมการเรียนการสอนต้องเป็นไปตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ

เนื้อหาวิชาที่สอนได้แก่ วิชาภาษา สังคมศึกษา คณิตศาสตร์ จริยธรรมและปรัชญา ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สุขภาพ พลศึกษาและการเคลื่อนไหว และวัฒนธรรม

การเรียนการสอนจะจัดเป็นกลุ่ม แต่การแนะแนวจะจัดเป็นรายบุคคล เพื่อพิจารณาระดับพัฒนาการของเด็ก ทั้งนี้วิธีการจัดการเรียนการสอนต้องมีความหลากหลายเพื่อสนองความต้องการ กระตุ้นความอยากรู้อยากเห็น และเพิ่มแรงจูงใจใฝ่เรียนของเด็ก รวมถึงเปิดโอกาสให้เด็กเล่นปนเรียน เป็นการพัฒนาทักษะผ่านการเล่นของเด็ก และให้มีเวลาสงบ และสันติ ดังนั้น กิจกรรมต้องทำทายและมีความหมาย

การประเมินผลเน้นที่พัฒนาการของเด็กตามลำดับขั้นของการพัฒนาทางสังคมและการเรียนรู้มากกว่าผลสัมฤทธิ์ในการเรียน โดยผลการพัฒนาจะนำมาอภิปรายและรายงานต่อผู้ปกครองและเด็กให้ทราบร่วมกัน นอกจากนี้ยังเป็นการตรวจ และบ่งชี้การป้องกัน และแก้ไขเด็กที่มีปัญหาด้านการเรียน เพื่อส่งเสริมศักยภาพของเด็กในการประเมินตนเอง ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาการรับรู้ตนเอง และการวิเคราะห์วิธีการทำงานต่อไป

ดังนั้น โรงเรียนจะต้องสนับสนุนพัฒนาการรับรู้ตนเองในเชิงบวก ความมีศักดิ์ศรีในตนเอง และรับประกันความเสมอภาคในฐานะสมาชิกของกลุ่ม

5. การจัดการ (Management)

หน่วยงานบริหารส่วนท้องถิ่นจะจัดการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษาเอง หรือให้เอกชนจัดก็ได้ เช่น ศูนย์เด็กเล็กของเอกชน เป็นต้น

การจัดเรียนการสอนในระดับก่อนประถมศึกษานั้น สามารถจัดตามภาษาดั้งเดิมของเด็กได้ เช่น ภาษาชามิ ซึ่งเป็นภาษาดั้งเดิมของชาวแลปแลนด์ เพื่อเป็นการส่งเสริมวัฒนธรรมของชาวแลปแลนด์ด้วย ในขณะที่เด็กจากชนเผ่า Romany ก็สามารถได้รับการศึกษาโดยใช้ภาษา Romany ได้เช่นกัน

สำหรับเด็กที่มีปัญหาในการพูด เช่น เป็นใบ้ สามารถเลือกรับการศึกษโดยใช้ภาษามือเป็นสื่อกลางได้

ส่วนเด็กต่างชาติอาจจะได้รับการศึกษาร่วมกับการศึกษาก่อนประถมศึกษา เพื่อเป็นการเตรียมเด็กเข้าเรียนต่อในการศึกษาภาคบังคับ

นอกจากนี้ยังอาจจะจัดการเรียนการสอนในลักษณะกิจกรรมศิลปะและการเรียนการสอนแบบ Steiner หรือแบบ Montessori ได้เช่นกัน

6. ข้อมูลสถิติ (Statistics)

1) ปี ค.ศ. 2000 มีเทศบาลเพียง 33 แห่งเท่านั้นที่ไม่ได้จัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา

2) ปี ค.ศ. 2003 ร้อยละ 96 ของเด็กอายุ 6 ขวบ หรือประมาณ 50,068 คน ที่เข้ารับการศึกษาคำนวณเป็น

- เด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ร้อยละ 79
- เด็กอยู่ในโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ร้อยละ 21

4

การศึกษาขั้นพื้นฐาน

Basic Education

การศึกษาขั้นพื้นฐาน (Basic education) ของประเทศฟินแลนด์ ครอบคลุมตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยกฎหมายกำหนดให้เด็กทุกคนต้องเรียนการศึกษาภาคบังคับจนจบมัธยมศึกษาตอนต้น ดังนั้น การศึกษาภาคบังคับจึงถือเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้เวลาเรียนรวม 9 ปี ได้แก่ ระดับประถมศึกษา 6 ปี ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 3 ปี เริ่มรับเด็กเข้าเรียนเมื่ออายุ 6-7 ปี และอยู่ในโรงเรียนจนกระทั่งอายุ 15-16 ปี โรงเรียนประเภทนี้ เรียกว่า **Comprehensive school** เมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือปีที่ 9 แล้ว นักเรียนมีสิทธิที่จะเข้าเรียนต่อในชั้นปีที่ 10 ได้ หากมีพื้นฐานทางการเรียนไม่ดีพอ หรือต้องการพัฒนาตนเองให้มีโอกาสเรียนในชั้นต่อไป และยังเหมาะกับนักเรียนต่างชาติที่มีพื้นฐานทางภาษาฟินแลนด์ไม่ดีอีกด้วย

1. ประวัติศาสตร์ (Historical Overview)

โรงเรียนประชาบาล (Folk school) ของฟินแลนด์ จัดตั้งขึ้นเป็นครั้งแรก เมื่อปี ค.ศ. 1866 ส่วนการศึกษาภาคบังคับกำหนดให้มีขึ้นครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ. 1921 โรงเรียนประชาบาลมีหลักสูตร 6 ปี เมื่อเรียนจบแล้วนักเรียนสามารถเรียนต่อได้ในโรงเรียน

Civic school หลักสูตร 2-3 ปี หลังจากนั้นสามารถเรียนต่อ
ในโรงเรียนสายอาชีวศึกษาได้

หลังจากจบการศึกษาชั้นปีที่ 4 ของโรงเรียนประชาบาลแล้ว
นักเรียนสามารถสมัครเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น
5 ปี และศึกษาต่อไปในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอีก 3 ปีได้

การปฏิรูปการศึกษา ในปี ค.ศ. 1970 ทำให้เกิดโรงเรียน
Comprehensive school ซึ่งเป็นหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 9 ปี
และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ปี จนกระทั่งปัจจุบัน
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดหลักสูตรแกนกลาง
(Core curriculum) เริ่มใช้เมื่อ 1 สิงหาคม ค.ศ. 2006 โดยเสนอให้
มีกิจกรรมพิเศษภาคเช้าและภาคบ่ายสำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาชั้นปีที่ 1-2 แต่เทศบาลไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามก็ได้
ซึ่งหากเทศบาลเลือกที่จะปฏิบัติก็จะต้องเสียค่าใช้จ่ายเอง

2. วัตถุประสงค์ (General Objectives)

วัตถุประสงค์ของการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ การส่งเสริม
และพัฒนามนุษยธรรม คุณธรรมและความรับผิดชอบต่อสังคม
ให้ความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต สนับสนุนการศึกษาต่อ
และให้ความเสมอภาคในสังคม เด็กที่เข้าเรียนเมื่ออายุ 7 ปี
เทศบาลจะต้องจัดหาโรงเรียนให้ สำหรับเด็กที่อายุครบ 6 ปี
มีสิทธิเรียนและเลือกโรงเรียนในเขตเทศบาลของตนได้

ในเขตเทศบาลที่มีประชาชนพูดภาษาฟินแลนด์และสวีเดน เทศบาลต้องจัดโรงเรียนแยกไว้อีกหนึ่งโรงเรียนหนึ่ง

การศึกษาภาคบังคับตลอดระยะเวลา 9 ปี จัดให้สำหรับเด็กทุกคน โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ทั้งนี้รวมทั้งตำราเรียน สื่อ และอุปกรณ์การเรียนต่างๆ โดยเทศบาลอาจจะจัดชั้นปีที่ 10 จำนวน 1,100 ชั่วโมง หรือไม่มีก็ได้ และการเข้าเรียนในชั้นนี้จะเป็นไปตามความสมัครใจ

3. การจัดการเรียนการสอน (Educational Management)

การสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 เป็นหน้าที่ของครูประจำชั้น ส่วนวิชาพิเศษจัดสอนตั้งแต่ชั้นปีที่ 1-9 เป็นหน้าที่ของครูพิเศษ แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบริบทของแต่ละโรงเรียน โดยกฎหมายไม่ได้กำหนดจำนวนและขนาดของชั้นเรียน ยกเว้นการศึกษาพิเศษ

โดยทั่วไป โรงเรียนจะเปิดเรียน ณ วันที่ 1 สิงหาคม และปิดภาคเรียนปลายปี ณ วันที่ 31 กรกฎาคมของทุกปี หนึ่งปีการศึกษา มี 190 วัน การปิดภาคเรียนจะปิดในภาคฤดูร้อน วันคริสต์มาส และ 1 สัปดาห์ในภาคฤดูใบไม้ผลิ ทั้งนี้โรงเรียนมีสิทธิกำหนดวันเปิด-ปิด ของตนได้ แต่ต้องมีเวลาเรียนครบ 190 วัน โดยปกติโรงเรียนเปิดเรียนในวันจันทร์-ศุกร์ หยุดวันเสาร์-อาทิตย์ แต่ถ้าหากวันหยุดตรงกับวันเรียน อาจจะต้องเรียนชดเชยเพิ่มเติมในวันเสาร์

หนึ่งบทเรียนใช้เวลา 60 นาที สอน 45 นาทีและพัก 15 นาที โดยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 เรียน 19 บทเรียนต่อสัปดาห์ รวมทั้งการแนะแนว ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 เรียน 23 บทต่อเรียนต่อสัปดาห์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 เรียน 24 บทเรียนต่อสัปดาห์ ส่วนชั้นปีที่ 7-9 เรียนประมาณ 30 บทเรียนต่อสัปดาห์

สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 ควรสอนไม่เกิน 5 บทเรียนต่อวัน ส่วนชั้นอื่นไม่เกิน 7 บทเรียนต่อวัน

4. หลักสูตร (Curriculum)

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติเป็นผู้กำหนดหลักสูตรแกนกลาง วัตถุประสงค์และวิธีการประเมินผลทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยจะมีการนำหลักสูตรใหม่มาใช้ในปี ค.ศ. 2006 ซึ่งเทศบาลและโรงเรียนต้องร่วมกันจัดทำหลักสูตรของโรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียนตามกรอบของหลักสูตรแห่งชาติ

เด็กทุกคนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ต้องเรียนวิชาภาษาแม่และวรรณคดี (สวีเดน หรือ ฟินแลนด์) ภาษาแห่งชาติอื่นๆ (ฟินแลนด์ หรือ สวีเดน) ภาษาต่างประเทศ คณิตศาสตร์ ชีววิทยา ภูมิศาสตร์ สิ่งแวดล้อมศึกษา สุขศึกษา ศาสนาหรือจริยธรรม ประวัติศาสตร์ สังคมศาสตร์ ดนตรี ศิลปะและวิชาภาคปฏิบัติ เช่น ทัศนกรรมและคหกรรมศาสตร์ พลศึกษา และวิชาเลือก ประมาณ 4 ชั่วโมงต่อปี

นักเรียนชั้นปีที่ 7-9 ต้องเรียนวิชาภาษาแม่และวรรณคดี ภาษาประจำชาติอื่นๆ ภาษาต่างประเทศ สิ่งแวดล้อมศึกษา หน้าที่พลเมือง ศาสนาหรือจริยธรรม ประวัติศาสตร์ สังคมศึกษา คณิตศาสตร์ ฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา ภูมิศาสตร์ พลศึกษา ดนตรี ศิลปะและวิชาภาคปฏิบัติ เช่น หัตถกรรมและคหกรรมศาสตร์ นอกจากนี้ยังมีวิชาเลือกอีกประมาณ 20 ชั่วโมงต่อปี

5. วิธีสอน (Teaching Methods)

ครูเป็นผู้เลือกวิธีสอนให้เหมาะกับเนื้อหาวิชาและนักเรียน วิธีการสอนมีทั้งวิธีที่ให้ครูเป็นศูนย์กลางและวิธีที่ให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง นักเรียนอาจจะเรียนเป็นคู่ เรียนเป็นกลุ่ม หรือเรียนเดี่ยว เนื่องจากเป้าหมายคือ เด็กได้เรียนในแต่ละวิชาและแต่ละหัวข้อ ตามความคิดเห็นของตน มีการศึกษาดูงาน การจัดทำโครงการและการบรรยายโดยวิทยากรจากภายนอก หลักสูตรจะเน้นให้ใช้วิธีการสอนที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดเตรียมบทเรียนและการเรียน โดยครูจะมีบทบาทเป็นผู้กำกับ การเรียนการสอนและสภาพแวดล้อมของการเรียนการสอน รวมทั้งเน้นการนำความรู้ไปปฏิบัติเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการเรียน การพัฒนาสติปัญญาและการพัฒนาทักษะ การหาข้อมูลและการจัดทำข้อมูล ให้เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน รวมถึงการพัฒนาทางสังคมของผู้เรียนด้วย

6. การประเมินผล (Assessment)

ตามกฎหมายกำหนดให้มีการประเมินผลการศึกษา
ขั้นพื้นฐานตามเป้าหมาย 3 ประการ คือ 1) เพื่อประโยชน์
ต่อการแนะแนว 2) เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ และ 3) เพื่อการพัฒนา
ทักษะการประเมินตนเองของเด็ก โดยการประเมินผลพิจารณา
จากผลการเรียน การปฏิบัติงานระหว่างปี และความก้าวหน้าใน
การเรียนตลอดปีการศึกษา

นอกจากเป้าหมาย 3 ประการของการประเมินผล
ดังกล่าวแล้ว ผลการประเมินยังใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณา
การเลื่อนชั้นของนักเรียนด้วย เนื่องจากการประเมินผลนี้
เป็นการประเมินผลเทียบกับระดับประเทศ สำหรับการ
การประเมินผลชั้นปีที่ 1-7 อาจจะใช้วิธีสอบปากเปล่าและ
สอบข้อเขียน แต่ชั้นปีที่ 8-9 จะเป็นการสอบข้อเขียน
สำหรับวิชาเลือกอาจจะให้ผลการสอบเป็น “ผ่าน” หรือ “ไม่ผ่าน”

เกรดโดยทั่วไปให้จากเกรด 4-10 โดย เกรด 4 จะหมายถึง
ตก เกรด 5 หมายถึง **ผ่าน** เกรด 6 หมายถึง **ปานกลาง** เกรด 7
หมายถึง **พอใจ** เกรด 8 หมายถึง **ดี** เกรด 9 หมายถึง **ดีมาก** เกรด
10 หมายถึง **ยอดเยี่ยม** เด็กจะได้ทราบรายงานผลการเรียน
ตอนช่วงปลายปี แต่ครูอาจจะให้ทราบเพิ่มเติมจากรายงาน
ระหว่างปีได้

7. ประกาศนียบัตร/รายงาน (Certification/Report)

โรงเรียนจะจัดทำรายงานให้เด็กเมื่อสิ้นปีการศึกษาหรือระหว่างปีการศึกษา สำหรับประกาศนียบัตรการศึกษาขั้นพื้นฐานจะให้เมื่อจบหลักสูตรการศึกษาแล้ว เช่น ประกาศนียบัตรชั้นปีที่ 1 จะให้เมื่อจบหลักสูตรชั้นปีที่ 10 แต่หากนักเรียนออกจากโรงเรียนก่อนจบหลักสูตร โรงเรียนจะให้ประกาศนียบัตรในแบบที่ไม่จบหลักสูตร และประกาศนียบัตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ให้แก่ผู้ใหญ่ที่จบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานจะเป็นอีกแบบที่แตกต่างกัน

8. การแนะแนวการศึกษา (Educational Guidance)

การแนะแนวการศึกษามุ่งหวังเพื่อสนับสนุนช่วยเหลือและแนะแนวให้แก่นักเรียน เพื่อให้ประสบความสำเร็จในการเรียนในสังคม และทิศทางการเลือกอาชีพ

การแนะแนวในระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 จะรวมอยู่ในการสอนปกติ มีจุดประสงค์ที่จะพัฒนาทักษะการเรียนรู้ทักษะทางสังคม ทิศทางการงาน อาชีพและโอกาสการศึกษาต่อ

การแนะแนวในระดับมัธยมศึกษา จัดเป็นวิชาแนะแนวโดยเฉพาะ เน้นการเลือกกิจกรรมเสริมหลักสูตร การเลือกทิศทางการเรียนในอนาคต และการหางานทำ

9. การศึกษาเอกชน (Private Education)

โรงเรียนเอกชนในฟินแลนด์มีน้อยมาก ซึ่งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีเพียง 5 โรงเรียนเท่านั้น โดยกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้ออกใบอนุญาต และโรงเรียนเอกชนจะต้องปฏิบัติตามหลักสูตรและเงื่อนไขของรัฐ ทั้งนี้โรงเรียนเอกชนมีหลายรูปแบบ เช่น Steiner school โรงเรียนขององค์กรทางศาสนาและโรงเรียนภาษาต่างประเทศ สำหรับผู้ใหญ่ที่ยังไม่จบการศึกษามัธยมศึกษายังสามารถเข้าเรียนการศึกษามัธยมศึกษารอบนอกโรงเรียน การศึกษาผู้ใหญ่ที่จัดสอนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์การศึกษาผู้ใหญ่ หรือ Folk high schools ซึ่งมักจะเป็นโรงเรียนของภาคเอกชน

10. การศึกษาทางเลือก (Alternative Education)

ผู้ปกครองอาจจะไม่ส่งเด็กที่อายุอยู่ในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับเข้าเรียนในโรงเรียนก็ได้ แต่ต้องจัดการเรียนให้อยู่ภายใต้การนิเทศของเทศบาล โดยในปี ค.ศ. 2002 มีเด็กฟินแลนด์ 400 คน ที่เรียนการศึกษามัธยมศึกษาที่บ้าน ส่วนเด็กที่ต้องรักษาตัวในโรงพยาบาลก็มีสิทธิได้รับการศึกษาที่จัดให้เป็นพิเศษโดยเฉพาะเช่นกัน

สถาบันการฝึกอบรมครูสามารถจัดโรงเรียนสาธิตได้ โรงเรียนการศึกษาพิเศษจัดในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนโรงเรียน French school และ Finnish-Russian school จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นอีกทางเลือกหนึ่งซึ่งดำเนินการโดยรัฐ

11. ข้อมูลสถิติ (Statistics)

ข้อมูลสถิติ ณ ปี ค.ศ. 2003

ประเภท	รัฐ		เทศบาล		เอกชน		รวม	
	โรงเรียน	นักเรียน	โรงเรียน	นักเรียน	โรงเรียน	นักเรียน	โรงเรียน	นักเรียน
การศึกษา ภาคบังคับ	5	1,595	3,493	564,162	26	3,464	3,524	569,221
การศึกษาพิเศษ ระดับการศึกษา ภาคบังคับ	15	618	198	9,668	7	244	220	10,530
การศึกษา ขั้นพื้นฐานอื่นๆ	10	5,350	2	359	25	8,881	37	14,590
ม.ปลายสายสามัญ*	10	2,458	2	173	25	6,265	37	8,896
Aland (พูดภาษาสวีเดน)	27	3,094	0	0	0	0	27	3,094
รวม	57	10,657	3,693	574,189	58	12,589	3,808	597,435

* ไม่นับในยอดรวม

ที่มา : Statistics Finland.

หมายเหตุ : ปี ค.ศ. 2003 ทั่วประเทศมีโรงเรียนการศึกษาภาคบังคับที่ใช้ภาษาสวีเดน 324 โรงเรียน นักเรียน 36,800 คน คิดเป็นร้อยละ 6 ของนักเรียน การศึกษาภาคบังคับ

5

การมัธยมศึกษาตอนปลาย

Upper Secondary Education

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ประเภทสามัญศึกษา (General Education) และประเภทอาชีวศึกษา (Vocational education)

1. ประวัติศาสตร์ (Historical Overview)

โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทสามัญศึกษา

ในฟินแลนด์ โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทสามัญศึกษา เริ่มจัดตั้งครั้งแรกในศตวรรษที่ 17 เมื่อครั้งที่ฟินแลนด์ยังอยู่ภายใต้การปกครองของสวีเดน โรงเรียนมัธยมศึกษา (Gymnasium) และระเบียบโรงเรียนมีการจัดทำขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1843 ในยุคที่ปกครองโดยรัสเซีย จากนั้นได้มีการปรับปรุงระเบียบโรงเรียนอีกครั้งในปี ค.ศ. 1872 และบังคับใช้จนถึงปี ค.ศ. 1985 โดยการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายยังคงเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนมัธยมศึกษา จนกระทั่งมีการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 1970 การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจึงแยกออกเป็นอิสระจากโรงเรียนมัธยมศึกษา และนักเรียนที่จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทุกคนจะต้องสอบข้อสอบกลาง (National matriculation) เพื่อเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย

โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทอาชีวศึกษา

ในฟินแลนด์ โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทอาชีวศึกษา และการฝึกอบรม จัดตั้งขึ้นครั้งแรกในศตวรรษที่ 19 แต่ยังไม่มีการพัฒนาให้เป็นระบบ จนกระทั่งหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้มีการปฏิรูปการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในปี ค.ศ. 1980 ทำให้มีการจัดตั้งระบบการศึกษาในระดับอาชีวศึกษา และระดับอาชีวศึกษาชั้นสูงในทุกสาขาวิชา

ปี ค.ศ.1966 ได้มีการจัดตั้ง Finnish National Board of Vocational Education สังกัดกระทรวง Ministry of Trade and Industry ซึ่ง 2 ปีต่อมาได้อินย้ายมาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในปี ค.ศ. 1991 มีการรวมคณะกรรมการอาชีวศึกษาแห่งชาติ (The National Board of Vocational Education) กับคณะกรรมการสามัญศึกษาแห่งชาติ (The National Board of General Education) เข้าด้วยกัน จัดตั้งเป็น The Finnish National Board of Education และในปลายทศวรรษที่ 1990 มีการปฏิรูปการศึกษา ทำให้การศึกษาประเภทอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมรวมเข้ากับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและในระดับอุดมศึกษา

นับตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม ค.ศ. 2001 ที่ผ่านมา การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทอาชีวศึกษาจะต้องใช้เวลาเรียน 3 ปี 120 หน่วยกิต ทั้งนี้ นักเรียนสามารถเรียนต่อในมหาวิทยาลัย และในสถาบันโพลีเทคนิคได้

หลักสูตร (Curriculum)

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทสามัญศึกษา

การศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายประเภทสามัญศึกษา

ใช้หลักสูตรแกนกลางจาก The Finnish National Board of Education โดยเริ่มใช้ตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม ค.ศ. 2005 ที่ผ่านมา และในปี ค.ศ. 2006 มีการปฏิรูปการสอบเข้ามหาวิทยาลัย โดยแยกการสอบรวมหลายวิชาออกเป็นการสอบเฉพาะรายวิชา ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้สอบที่จะเลือกสอบในแบบใดก็ได้

ในปี ค.ศ. 2007 จะมีการทดลองการสอบเข้ามหาวิทยาลัย แบบใหม่ โดยแยกข้อสอบเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนที่หนึ่งเป็นการสอบ ในเนื้อหาวิชาความรู้ และส่วนที่สองเป็นการสอบเขียนเรียงความ คะแนนทั้งสองส่วนจะนำมาพิจารณาเป็นเกณฑ์การตัดสิน

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทอาชีวศึกษา

จากแผนการพัฒนาศึกษาและวิจัย ค.ศ. 2003-2008 การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาอาชีวศึกษา ถูกกำหนดให้การเรียน เน้นที่การพัฒนาคุณภาพชีวิตและคุณภาพของงานเป็นสำคัญ

2. วัตถุประสงค์ (General Objectives)

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทสามัญศึกษา

วัตถุประสงค์ของการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาประเภทสามัญ คือ การฝึกอบรมเยาวชนให้เป็นคนดี มีคุณลักษณะ มีอารยธรรม และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม รวมถึงการฝึกอบรมเยาวชนให้มีความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการศึกษา การทำงาน ความสนใจ และการพัฒนาบุคลิกภาพของตน

วัตถุประสงค์ของการสอบเข้ามหาวิทยาลัย คือ การตรวจสอบเยาวชน โดยพิจารณาจากความรู้และทักษะตามหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทสามัญศึกษา รวมถึงการมีวุฒิภาวะที่เพียงพอตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทอาชีพศึกษา

วัตถุประสงค์ของการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทอาชีพศึกษาและการฝึกอบรม คือ การฝึกอบรมเยาวชนเพื่อพัฒนาตนให้เป็นคนดี มีคุณลักษณะ เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม มีความรู้และทักษะที่เพียงพอต่อการศึกษา ต่อความสนใจส่วนตัว รวมถึงการพัฒนาบุคลิกภาพ และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้วยการทำให้เยาวชนมีความรู้ และทักษะที่จำเป็นต่ออาชีพ และพัฒนาศักยภาพของตนให้สามารถเป็นผู้ประกอบการได้

การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทอาชีพศึกษา หนึ่งปีการศึกษาเรียน 40 หน่วยกิต เรียนทั้งหมด 3 ปี รวมทั้งสิ้น 120 หน่วยกิต โดยหนึ่งหน่วยกิตใช้เวลาเรียน 40 ชั่วโมง

การปฏิรูปการศึกษาในประเภทอาชีวศึกษาจะเน้นที่การเพิ่ม การฝึกงานให้มากขึ้น รวมทั้งมีการเรียนทางไปรษณีย์ หลักสูตร แบ่งออกเป็นทักษะพื้นฐานทางอาชีวศึกษาและความเชี่ยวชาญ เฉพาะสาขาของตน

3. ประเภทของโรงเรียน (Types of Institution)

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทสามัญ

ประกอบด้วยโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียน การศึกษาผู้ใหญ่ และสถาบันการศึกษาอื่นๆ ส่วนมากดำเนินการโดย หน่วยงานบริหารส่วนท้องถิ่น ในส่วนของสมาคมหรือมูลนิธิมี การดำเนินการบ้างแต่ไม่มากนัก แบ่งเป็นดำเนินการโดยภาคเอกชน ร้อยละ 7 และดำเนินการโดยภาครัฐ ร้อยละ 2

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทอาชีวศึกษา

ดำเนินการโดยหน่วยงานบริหารส่วนท้องถิ่น โดยองค์กร เอกชนและมูลนิธิมีส่วนร่วมในการดำเนินการน้อยมาก และภาครัฐ ดำเนินการเพียง 5 โรงเรียนโดยเน้นการดำเนินการตาม ความต้องการทางการศึกษาเท่านั้น เช่น ศูนย์การศึกษาในเขต แลปแลนด์ เขตที่พูดภาษาซามิ เป็นต้น

การฝึกอบรมแบบลูกมือฝึกงาน (Apprenticeship training)

การฝึกอบรมแบบลูกมือฝึกงาน เป็นอีกรูปแบบหนึ่งของ การเรียน โดยเรียนภาคทฤษฎีที่สถาบันการศึกษาและฝึกอบรม

แบบลูกมือฝึกงานในสถานประกอบการ ทั้งนี้นักเรียนต้องมีอายุ 15 ปีขึ้นไป และต้องทำสัญญากับนายจ้างของสถานประกอบการ ที่ต้องการฝึกงานด้วย

การเข้าศึกษาต่อ (Admission)

มัธยมศึกษาตอนปลายประเภทสามัญศึกษา

นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีสิทธิเข้าเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทสามัญศึกษา ในกรณีที่ยังไม่สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น แต่ทางสถาบันการศึกษาพิจารณาว่ามีความสามารถที่จะเรียนได้ ก็สามารถรับเข้าเรียนได้

มัธยมศึกษาตอนปลายประเภทอาชีวศึกษา

นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นสามารถเข้าเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทอาชีวศึกษาได้ โดยการสมัครผ่าน The National Joint Application System ซึ่งนักเรียนมีสิทธิเลือกโรงเรียนและสาขาวิชาที่ต้องการเรียน โดยคณะกรรมการจะพิจารณาจากผลการเรียน สาขาวิชาที่สมัครเรียน ประสบการณ์การทำงาน และผลการสอบเข้าเรียน เด็กที่ไม่เคยเรียนประเภทอาชีวศึกษามาก่อนจะมีสิทธิได้รับการพิจารณาเป็นอันดับแรก เพื่อการส่งเสริมให้คนเรียนประเภทอาชีวศึกษาเพิ่มมากขึ้น

4. การสนับสนุนทางการเงินด้านการศึกษา (Financial Support for Pupils)

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รัฐดำเนินการให้ โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายใดๆ ยกเว้นค่าใช้จ่ายด้านวัสดุอุปกรณ์อื่นๆ ในการเรียนที่นักเรียนต้องรับผิดชอบเอง

นักเรียนทุกคนจะได้รับอาหารกลางวัน ส่วนนักเรียน ที่ฝึกอบรมแบบลูกมือฝึกงาน นายจ้างจะจ่ายค่าแรงให้ในระหว่าง ที่เรียนภาคทฤษฎี โดยจะได้รับเป็นเบี้ยเลี้ยงรายวัน เบี้ยเลี้ยง ครอบครั้ว ค่าเดินทาง ค่าอาหาร และที่พัก ซึ่งค่าใช้จ่ายนี้เป็นเงิน งบประมาณที่ได้จากรัฐ

ความช่วยเหลือของรัฐครอบคลุมนักเรียนประมาณ ร้อยละ 75 ของนักเรียนทั้งหมดที่มีอายุเกิน 16 ปี และกำลังเรียน เต็มเวลาในสถานศึกษา โดยช่วยเหลือในรูปแบบของทุนการศึกษา หรือเงินกู้เพื่อการศึกษา รวมถึงค่าเช่าบ้านที่จ่ายให้ประมาณร้อยละ 80 ของค่าเช่าจริง

สำหรับนักเรียนต่างชาติที่พำนักอาศัยอย่างถาวร หรืออยู่ ในประเทศมาแล้ว 2 ปี อาจได้รับความช่วยเหลือด้านการเงิน โดยเงินช่วยเหลือนี้มักจะให้กับบุคคลที่เป็นผู้สัญัษบุคคลใน ครอบครั้วของผู้สัญัษ บุคคลที่อาศัยในฟินแลนด์ก่อนมีอายุครบ 18 ปีและมีผู้ปกครองหรือผู้อุปการะเป็นผู้พำนักอาศัยอย่างถาวร รวมทั้งชาวฟินแลนด์ที่ถูกส่งตัวกลับประเทศ

5. ช่วงอายุและสาขาวิชาเฉพาะ: (Age Levels and Specialization of Studies)

ช่วงอายุ (Age Levels)

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทสามัญศึกษา

นักเรียนที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทสามัญศึกษาอายุระหว่าง 16-19 ปี จะไม่มีการจัดชั้นเรียนเป็นชั้นปี ดังนั้นนักเรียนสามารถเลือกแผนการเรียนของตนเองจากตารางเรียนที่โรงเรียนกำหนด โดยปรึกษากับอาจารย์แนะแนว

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทอาชีวศึกษา

นักเรียนที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทอาชีวศึกษา อายุระหว่าง 16-25 ปี ปัจจุบันโรงเรียนจัดการศึกษาเป็นแบบชั้นปี แต่ในอนาคตจะมีทางเลือกมากขึ้น โดยอาจจัดการเรียนเป็นรายบุคคล หรือเป็นกลุ่ม

การฝึกอบรมแบบลูกมือฝึกงาน

การฝึกอบรมแบบลูกมือฝึกงาน ไม่จำกัดอายุหรือระดับชั้น ในระหว่างการฝึกอบรม แต่จะจำกัดเฉพาะตอนที่รับเข้าฝึกอบรมเท่านั้น ที่ต้องมีอายุ 15 ปี ขึ้นไป

สาขาวิชาเฉพาะ (Specialization of Studies)

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทสามัญศึกษา

นักเรียนที่เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทสามัญศึกษาต้องเรียนวิชาบังคับ วิชาเฉพาะ และวิชาประยุกต์ ปัจจุบันโรงเรียนที่เปิดสอนวิชาเฉพาะมี 70 แห่ง กำกับโดยกระทรวงศึกษาธิการ โดยเป็นโรงเรียนที่เปิดสอนวิชาดนตรี ทัศนศิลป์ การละครเชิงสร้างสรรค์ศิลปะและสื่อ วิทยาศาสตร์ สิ่งแวดล้อม ภาษาศาสตร์ วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยี เทคนิคศึกษา การกีฬา และการมัธยมศึกษาตอนปลายนานาชาติ (International Baccalaureate =IB)

โรงเรียนบางแห่งเปิดดำเนินการเรียนการสอนตามหลักของ Steiner และบางแห่งก็ใช้ภาษาต่างชาติในการเรียนการสอนด้วย

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทอาชีพศึกษา

โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทอาชีพศึกษา เปิดสอนทั้งหมด 52 สาขาวิชา ประกอบด้วยวิชาพื้นฐานและวิชาเฉพาะ โดยแยกเป็นกลุ่มวิชา ดังนี้

1. ทรัพยากรธรรมชาติ (Natural resources sector)
2. เทคโนโลยีและการขนส่ง (Technology and transport sector)
3. ธุรกิจ และการบริหาร (Business and administration sector)
4. การท่องเที่ยวและคหกรรมศาสตร์ (Tourism, catering and home economics sector)

5. อนามัย และบริการสังคม (Health and social services sector)
6. วัฒนธรรม (Culture sector)
7. นันทนาการและพลศึกษา (Leisure and physical education sector)

การฝึกอบรมแบบลูกมือฝึกงาน

โปรแกรมการฝึกอบรมแบบลูกมือฝึกงาน อาจจัดโปรแกรมการฝึกงานสำหรับบางอาชีพที่ทางโรงเรียนไม่เปิดสอน และสามารถนำไปสู่การได้รับประกาศนียบัตรมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพได้ด้วย

เวลาเรียน (School Time)

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทั้ง 2 หลักสูตร กฎหมายไม่ได้กำหนดวันเปิด-ปิด วันหยุด และวันทำการสอนในแต่ละปีการศึกษาไว้ จึงเป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่ต้องกำหนดโดยปกติหนึ่งปีการศึกษาประกอบไปด้วยภาคเรียนฤดูใบไม้ร่วง และภาคเรียนฤดูใบไม้ผลิ ปีการศึกษาเริ่มต้นในเดือนสิงหาคม และสิ้นสุดในเดือนพฤษภาคมหรือต้นมิถุนายน แต่ต้องไม่เกินเดือนกรกฎาคม

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทสามัญศึกษา

การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทสามัญศึกษาต้องเรียนอย่างน้อย 75 หน่วยกิต หลักสูตร 3 ปี (สำหรับการศึกษาผู้ใหญ่เรียนอย่างน้อย 44 วิชา) โดยหนึ่งวิชาใช้เวลาเรียน 38 ชั่วโมง เปิดเรียนวันจันทร์-ศุกร์ ส่วนวันเสาร์-อาทิตย์เป็นวันหยุด แต่ถ้าวันหยุดตรงกับวันเปิดเรียน อาจจะต้องเรียนทดแทนในวันเสาร์

ตารางเรียนของการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทสามัญศึกษา จะแบ่งเป็น 2 ระบบ คือ เรียนวันละ 5 คาบเรียน หรือเรียนวันละ 6 คาบเรียน นักเรียนต้องจัดทำตารางเรียนของตนเองจากที่โรงเรียนกำหนดไว้ หนึ่งคาบเรียน 60 นาที ใช้เวลาเรียน 45 นาที และพัก 15 นาที

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทอาชีพศึกษา

การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทอาชีพศึกษา นักเรียนจะเลือกเรียนวิชาหรือกลุ่มวิชา โดยเวลาเรียนและวันหยุดตามที่โรงเรียนจัดให้ และนักเรียนต้องเรียนอย่างน้อย 120 หน่วยกิต ซึ่งการเรียนจะเป็นแบบเรียนคู่กับการฝึกงาน (On-the-job learning) ทั้งนี้ใน 120 หน่วยกิต จะต้องมีการเรียนแบบ On-the-job learning อย่างน้อย 20 หน่วยกิต หลักสูตรในการเรียนการสอนในแต่ละสาขาวิชาจะเน้นพื้นฐานทางวิชาชีพตามความต้องการของภาคอุตสาหกรรมและตลาดแรงงาน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียนในการประกอบอาชีพในอนาคต

วิชาและกลุ่มวิชา และจำนวนหน่วยกิต (Subject, Subject Group and Number of Hours)

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทสามัญศึกษา

วิชาเรียนของโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทสามัญศึกษา ได้แก่

วิชาและกลุ่มวิชา	วิชาบังคับ	วิชาเลือก
1. ภาษาประจำชาติและวรรณคดี (Mother tongue and literature) (Finnish or Swedish)	6	2
2. ภาษาแห่งชาติอื่น (Other national language) (Swedish or Finnish) และภาษาต่างประเทศ	11	20
3. คณิตศาสตร์ (Mathematics)	16	5
4. สิ่งแวดล้อมและวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ (Environment and natural science)	6	14
5. ค่านิยมและความเชื่อ (Human values and beliefs)	9	12
6. ศิลปะและการปฏิบัติ (Art and skill)	27	12
7. การให้คำปรึกษา (Student counseling)	1	2
8. วิชาบังคับ (Compulsory courses)	1	-

วิชาและกลุ่มวิชา

วิชาบังคับ วิชาเลือก

9. วิชาเฉพาะ (Specialization courses) 45-49 -
10. วิชาประยุกต์ (Applied courses) อย่างน้อย 10 -
- หน่วยกิตขั้นต่ำที่จะต้องเรียน 75**

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทอาชีวศึกษา

วิชาเรียนของโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
ประเภทอาชีวศึกษา 120 หน่วยกิต ประกอบด้วย

1. วิชาพื้นฐานด้านอาชีวศึกษา 90 หน่วยกิต
(รวม On-the-job learning อย่างน้อย 20 หน่วยกิต)
2. ภาษาแม่ ภาษาประจำชาติ ภาษาต่างประเทศ
คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ พลศึกษา
ศิลปะและสุขศึกษา 20 หน่วยกิต
3. วิชาเลือกเสรี 10 หน่วยกิต
(รวมวิชาแนะแนวอย่างน้อย 1.5 หน่วยกิต)

สำหรับวิชาแกนกลางที่นักเรียนทุกคนต้องเรียนมีประมาณ 20 หน่วยกิต (หากเป็นนักเรียนที่ใช้ภาษาสวีเดน ต้องเรียน 21 หน่วยกิต) ในวิชาแกนกลาง 20 หน่วยกิต แบ่งเป็นวิชาบังคับ 16 หน่วยกิต และวิชาเลือก 4 หน่วยกิต โดยวิชาบังคับ 16 หน่วยกิต ได้แก่

วิชาหรือกลุ่มวิชา	หน่วยกิต
1. ภาษาประจำชาติ (ฟินแลนด์/สวีเดน)	4 หน่วยกิต
2. ภาษาประจำชาติอื่นๆ (ฟินแลนด์/สวีเดน)	1 หน่วยกิต
3. ภาษาต่างประเทศ	2 หน่วยกิต
4. คณิตศาสตร์	3 หน่วยกิต
5. ฟิสิกส์และเคมี	2 หน่วยกิต
6. สังคมศาสตร์ ตลาดแรงงานและธุรกิจ	1 หน่วยกิต
7. สุขศึกษา	1 หน่วยกิต
8. พลศึกษา	1 หน่วยกิต
9. ศิลปะและวัฒนธรรม	1 หน่วยกิต

6. การสอน (Teaching methods)

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทสามัญศึกษา

ครูสามารถเลือกวิธีสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาและนักเรียน โดยยึดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรการเรียนการสอนเป็นหลัก วิธีการสอนมีตั้งแต่การที่ครูเป็นผู้นำ นักเรียนเป็นศูนย์กลาง การอภิปราย การจัดทำโครงการ การเรียนเป็นคู่หรือเป็นกลุ่ม

การนำเสนอหน้าชั้น การแสดงละคร และการศึกษานอกสถานที่ บางครั้งก็มีการสอนเป็นหัวข้อหลัก (Theme) โดยรวมหลายวิชา เข้าด้วยกันซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือของครูหลายคน

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทอาชีพศึกษา

ใช้วิธีสอนคล้ายกับในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทสามัญศึกษา แต่เน้นในเรื่องของโครงการของนักเรียน การเรียนรู้วิธีการเรียน ความรับผิดชอบต่องาน ทั้งนี้มีการร่วมมือระหว่างสถานศึกษา เพื่อให้สามารถสอนในแบบที่เป็นกลุ่มรายวิชาที่ใหญ่ขึ้น รวมทั้งการฝึกงานในสถานประกอบการด้วย

7. การประเมินผล (Assessment)

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญศึกษา

ผลการเรียนจะประเมินโดยครูผู้สอน ส่วนการสอบไล่ จะประเมินโดยอาจารย์ใหญ่ร่วมกับคณะครู โดยต้องรายงานผลการเรียนและความก้าวหน้าในการเรียนต้องให้ผู้ปกครองและนักเรียนทราบด้วย

ลำดับขั้นของเกรด (Scale of grades) ใช้ระบบตัวเลขตั้งแต่ 4-10 โดย

เกรด 4	หมายถึง	ตก	(Failed)
เกรด 5	หมายถึง	ผ่าน	(Adequate)
เกรด 6	หมายถึง	ปานกลาง	(Moderate)

เกรด 7	หมายถึง	พอใช้	(Satisfactory)
เกรด 8	หมายถึง	ดี	(Good)
เกรด 9	หมายถึง	ดีมาก	(Very good)
เกรด 10	หมายถึง	ยอดเยี่ยม	(Excellent)

เมื่อจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประเภท
สามัญศึกษา นักเรียนทุกคนต้องสอบข้อสอบเพื่อเข้าเรียนต่อระดับ
มหาวิทยาลัยในวิชาต่อไปนี้

1. ภาษาประจำชาติ (Mother tongue) (ฟินแลนด์/สวีเดน)
2. ภาษาประจำชาติอื่น (Other national language)
(สวีเดน/ฟินแลนด์)
3. ภาษาต่างประเทศ (Foreign language)
4. คณิตศาสตร์ (Mathematics)
5. มนุษยศาสตร์และวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ
(Humanities and natural sciences)

การสอบในปี ค.ศ. 2005 นักเรียนจะต้องสอบทั้งหมด 4 วิชา
แยกเป็นวิชาบังคับ 1 วิชา คือวิชาภาษาประจำชาติ (Mother tongue)
และเลือกสอบวิชาเลือกอีก 3 วิชาใน 4 วิชาที่เหลือ ซึ่งนักเรียน
สามารถเลือกสอบทั้งหมดในครั้งเดียวหรือเลือกสอบเป็นรายวิชาก็ได้
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทอาชีพศึกษา

การประเมินผลการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
ตอนปลายประเภทอาชีพศึกษา กระทำโดยการประเมินความรู้
และความสามารถทั้งในระหว่างเรียนและเมื่อสิ้นสุดการเรียน

ลำดับชั้นของเกรด (Scale of grades) ใช้ระบบตัวเลขตั้งแต่ 1-5 โดย

เกรด 5 หมายถึง ดีมาก (Excellent)

เกรด 4-3 หมายถึง ดี (Good)

เกรด 2-1 หมายถึง พอใช้ (Satisfactory)

การฝึกอบรมแบบลูกมือฝึกงาน

แบ่งการประเมินผลเป็น 2 แบบ คือ

1. การประเมินผลสำหรับทั้งการเรียนภาคทฤษฎีและการเรียนคู่กับการฝึกงาน (On-the-job training) ส่วนลำดับชั้นของเกรดใช้เช่นเดียวกับการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทอาชีวศึกษา
2. การประเมินผลโดยรัฐบาลดำเนินการภายใต้กฎหมาย Vocational Adult Education Act ซึ่งประเมินผลด้วยคำว่า “ผ่าน” หรือ “ไม่ผ่าน” เท่านั้น

ความถูกต้องของการประเมินผล (Correction of the Assessment)

นักเรียนมีสิทธิที่จะทราบเกณฑ์ในการประเมินผล และในกรณีที่ไม่พอใจในผลการประเมิน อาจจะร้องขอแก้ไขเกรดต่อผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือ นายจ้างแล้วแต่กรณี หากได้รับการแก้ไขแล้วยังไม่เป็นที่พอใจ สามารถร้องขอต่อ State provincial office ได้ สำหรับผู้อบรมแบบลูกมือฝึกงานต้องร้องขอต่อสถาบันของตน

8. การศึกษาเอกชน (Private Education)

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทสามัญศึกษา

โรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทสามัญศึกษามีอยู่ประมาณร้อยละ 7 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งหมด โรงเรียนมีอำนาจการบริหารทั้งหมดและนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาจะมีศักดิ์และสิทธิเทียบเท่ากับผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนในสังกัดภาครัฐ

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทอาชีวศึกษา

สถาบันเอกชนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทอาชีวศึกษา ดำเนินภายใต้กฎหมาย The Vocational Education and Training Act และภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ รวมถึงได้รับการสนับสนุนจากรัฐด้วย จำนวนสถาบันในแบบนี้มีประมาณร้อยละ 39 ของสถาบันอาชีวศึกษาทั้งหมด

9. ทางเลือกอื่น (Alternative Structures)

โครงการการศึกษาทางไกลในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
(*Distance upper secondary school project*)

โครงการนี้ ผู้เรียนสามารถเรียนจนจบหลักสูตรหรือเลือกเรียนในบางวิชาก็ได้ โดยปัจจุบันมี 85 สถาบันเข้าร่วมโครงการ ซึ่งรวมถึงโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทสามัญศึกษา

โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทอาชีวศึกษาและโรงเรียน
การศึกษาผู้ใหญ่ ทั้งนี้โครงการนี้เป็นความร่วมมือระหว่าง
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติกับหน่วยงานต่างๆ โดยรับทุน
สนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ เช่น กองทุนโรงเรียนประชาคมยุโรป
เทศบาล สถานีวิทยุกระจายเสียงของฟินแลนด์ ผู้พิมพ์หนังสือ
ผู้ผลิตฮาร์ดแวร์ และเครือข่ายคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

วัตถุประสงค์ของการศึกษาทางไกลในระดับมัธยมศึกษา
ตอนปลาย มีดังนี้

1. เพื่อเพิ่มโอกาสให้ผู้ใหญ่สามารถเรียนจบการศึกษา
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. เพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษา เพิ่มความรู้และทักษะ
แก่ประชาชน
3. เพื่อเพิ่มคุณภาพทางการศึกษาของประชาชน
4. เพื่อพัฒนารูปแบบความร่วมมือในการบริหารการศึกษา
จากการมีส่วนร่วมดำเนินการ และผลิตสื่อในการเรียน
การสอนทางไกลของหน่วยงานหลากหลาย
5. เพื่อพัฒนาวิธีการเรียนรู้ทางไกลโดยใช้เทคโนโลยี
โทรคมนาคมที่ทันสมัย

10. ข้อมูลสถิติ (Statistics) ปี ค.ศ.2003

1) จำนวนโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายประเภท
สามัญศึกษาจำแนกตาม สังกัด

<u>สังกัด</u>	<u>จำนวนโรงเรียน</u>
รัฐ	10
องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น	436
เทศบาล	3
เอกชน	37
รวม	486

2) จำนวนโรงเรียน จำแนกตามประเภทโรงเรียนและ
ภาษาที่สอน

<u>ภาษาที่สอน</u>	<u>สามัญ</u>	<u>อาชีวศึกษา</u>
ฟินแลนด์	444	318
สวีเดน	38	29
ภาษาอื่น *	4	0
รวม	486	347

*โรงเรียนภาษาเยอรมัน โรงเรียนนานาชาติ โรงเรียนภาษาอังกฤษ
และโรงเรียน 2 ภาษาแบบ Rudolf Steiner ทั้งหมดอยู่ในเมือง
เฮลซิงกิ

3) จำนวนนักเรียนปีแรก ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
ประเภทอาชีวศึกษา

<u>กลุ่มวิชา</u>	<u>จำนวนนักเรียน</u>
ทรัพยากรธรรมชาติและ	3,720
เทคโนโลยีและการขนส่ง	20,638
ธุรกิจและบริหาร	7,475
ท่องเที่ยว การอาหาร และคหกรรมศาสตร์	7,616
อนามัยและบริการสังคม	10,422
วัฒนธรรม	4,295
มนุษยศาสตร์และการศึกษา	1,079
วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ	3,139
อื่นๆ	460
รวม	58,844

4) ร้อยละของโรงเรียนอาชีวศึกษา จำแนกตามสังกัด

<u>สังกัด</u>	<u>ร้อยละ</u>
รัฐ	1.1
องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น + เทศบาล	79.7
เอกชน	19.2
รวม	100

5) จำนวนผู้อบรมแบบลูกมือฝึกงาน (Apprenticeship)
 จำแนกตาม สาขาวิชา

<u>กลุ่มวิชา</u>	<u>จำนวนผู้ฝึกอบรม</u>
ทรัพยากรธรรมชาติและ	944
เทคโนโลยีและการขนส่ง	5,260
ธุรกิจและการบริหาร	3,887
ท่องเที่ยวและคหกรรมศาสตร์	1,644
สุขภาพศึกษาและบริการสังคม	4,132
วัฒนธรรม	248
มนุษยศาสตร์และการศึกษา	606
วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ	1,113
รวม	17,834

6

การอุดมศึกษา

Tertiary Education

การอุดมศึกษาของฟินแลนด์แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คู่ขนานกัน คือ มหาวิทยาลัยและสถาบันโพลีเทคนิค โดย มหาวิทยาลัยจะเน้นด้านวิชาการ การวิจัยด้านวิทยาศาสตร์และการศึกษา ส่วนสถาบันโพลีเทคนิค เน้นด้านมาตรฐานทางวิชาชีพ

1. ประวัติศาสตร์ (Historical Overview)

มหาวิทยาลัย (University Education)

ในปี ค.ศ. 1640 มหาวิทยาลัยแห่งแรกของฟินแลนด์ ก่อตั้งขึ้นที่เมือง Turku ต่อมาย้ายไปที่นครเฮลซิงกิ ในต้นศตวรรษที่ 19 และเป็นสถาบันการศึกษาชั้นสูงเพียงแห่งเดียว จนกระทั่งปี ค.ศ. 1908 จึงมีการจัดตั้ง Helsinki University of Technology

ปี ค.ศ. 1910-1920 ได้มีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยที่ใช้ภาษาฟินแลนด์ และภาษาสวีเดนในเมือง Turku

ช่วงทศวรรษที่ 1950 - 1960 ความต้องการที่เพิ่มมากขึ้นทางด้านธุรกิจและอุตสาหกรรม ได้นำไปสู่การจัดตั้งสถาบันทางด้านเศรษฐกิจและเทคโนโลยี ซึ่งสอดคล้องกับสภาพภูมิศาสตร์เศรษฐกิจของประเทศโดยเฉพาะพื้นที่ทางตอนใต้ที่ติดกับอ่าวฟินแลนด์

ช่วงทศวรรษที่ 1960 - 1970 การเติบโตทางเศรษฐกิจที่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว ทำให้ระบบการศึกษาชั้นสูงขยายตัวเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย ผลที่เกิดขึ้นคือ จำนวนที่เพิ่มขึ้นของผู้เข้าศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทสามัญศึกษาและในประเภทอาชีวศึกษา เป้าหมายของการอุดมศึกษา คือ ประชาชน 1 คนใน 5 คนของทุกกลุ่มอายุจะต้องได้รับการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

ในช่วงกลางทศวรรษที่ 1960 (ค.ศ. 1966-1981) รัฐสภาฟินแลนด์ได้ประกาศใช้กฎหมาย Higher Education Development Act กฎหมายฉบับนี้ทำให้เกิดการเพิ่มขึ้นของทรัพยากรในการศึกษาชั้นสูง การเพิ่มขึ้นของสถานศึกษา การเพิ่มขึ้นของการมีส่วนร่วมในด้านเทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ และการแพทย์ รวมถึงการเพิ่มขึ้นของคุณภาพการแข่งขันทั้งในและนอกประเทศอย่างมั่นคง

กฎหมายดังกล่าวเป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับการพัฒนามหาวิทยาลัย โดยเปลี่ยนจากการกำกับดูแลและบังคับใช้กฎหมายมาเป็นการกำกับดูแลจากผลงาน

ช่วงทศวรรษที่ 1970 ได้มีการตั้งศูนย์การศึกษาต่อเนื่องแห่งแรกในมหาวิทยาลัย ต่อมาช่วงทศวรรษที่ 1980 จึงมีการตั้งศูนย์การศึกษาต่อเนื่องครบในทุกมหาวิทยาลัย ซึ่งมีฐานะเป็นมหาวิทยาลัยเปิดและสามารถให้คุณวุฒิในระดับปริญญาตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายของมหาวิทยาลัยได้

ในปี ค.ศ. 1993 ได้มีการปรับปรุงระบบมหาวิทยาลัย โดยเน้นที่คุณภาพของกิจกรรม การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้ Academy of Fine Arts ได้รับการยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัย และต่อมาอีก 2 ปีคือในปี ค.ศ. 1995 College of Veterinary Medicine ได้เข้าร่วมกับ University of Helsinki

สถาบันโพลีเทคนิค (Polytechnics Institutions)

ต้นทศวรรษที่ 1990 ได้มีการพัฒนาระบบการศึกษาในส่วนของ การศึกษาชั้นสูง โดยมีเป้าหมายเพื่อยกระดับการศึกษาและ ยกกระดับการศึกษาวិชาชีพหลังจากที่สำเร็จการศึกษาในระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย

ปี ค.ศ. 1992 เริ่มมีสถาบันโพลีเทคนิคจำนวนทั้งสิ้น 22 แห่ง ซึ่งเกิดจากการรวมกันของสถาบันอาชีวศึกษา 85 แห่ง โดยมุ่งหวังที่ ยกกระดับ พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของการเรียนวิชาชีพ ภายหลังจากที่สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

กฎหมาย The polytechnics act (351/2003) กำหนดให้ สถาบันโพลีเทคนิค มีหน้าที่ในการสอน การวิจัย การพัฒนา และการบริการท้องถิ่น รวมถึงการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ การสอน ระดับหลังปริญญาตรี (Post graduate studies) โดยเริ่มครั้งแรกในปี ค.ศ. 1997 และมีผลในทางปฏิบัติในวันที่ 31 กรกฎาคม ค.ศ. 2005 สถาบันโพลีเทคนิคจำนวนมากเข้าร่วมในโครงการสอนระดับปริญญา ในปี ค.ศ. 2003

การศึกษาหลังปริญญาตอนต้น (ปริญญาตรี-โท) เป็นคุณวุฒิใหม่ในระดับปริญญาของสถาบันโปลีเทคนิค ซึ่งรับผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตอนต้นหรือเทียบเท่า มีประสบการณ์ทำงานมาแล้ว 3 ปี หลักสูตรจะตอบสนองความต้องการของงานและการเรียนในลักษณะการศึกษาผู้ใหญ่

ในอนาคต มหาวิทยาลัยและสถาบันโปลีเทคนิคจะมีการปรับให้สอดคล้องกับการพัฒนาของประชาคมยุโรป โดยมีการตรวจสอบคุณภาพและใช้มาตรฐานของยุโรป ตลอดทั้งส่งเสริมให้มีวิธีการเรียนการสอนของการศึกษาผู้ใหญ่ในมหาวิทยาลัยด้วย นอกจากนี้ในปี ค.ศ. 2008 มหาวิทยาลัยและสถาบันโปลีเทคนิคมีแผนจะรับนักศึกษาใหม่เข้าเรียน ร้อยละ 55 ของผู้สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และในปีเดียวกันมีการคัดเลือกนักศึกษาในระบบรวม นักศึกษาที่สมัครเรียนสาขามนุษยศาสตร์ วิทยาศาสตร์ธรรมชาติและสังคมศาสตร์ สามารถแยกออกเป็น 4 กลุ่ม ตามความสามารถของผู้สมัคร ถ้าสมัครเพียงหลักสูตรเดียวจะได้รับการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อโดยไม่ต้องสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ (Entrance) อีก ส่วนที่เหลือจะแยกตามสาขาวิชา

การศึกษาระดับอุดมศึกษาในระดับปริญญาตรี -โท เดิมจะจัดอยู่ในระดับปริญญาตอนต้น ซึ่งการคัดเลือกแบ่งเป็นผู้สมัครในระดับปริญญาตรี และผู้สมัครระดับปริญญาโท (รวมทั้งปริญญาตรีด้วย) ระบบการเรียนจะเป็นแบบ European Credit Transfer and

Accumulation System (ECTS) นับตั้งแต่ 1 สิงหาคม ค.ศ. 2005 เป็นต้นไป

2. วัตถุประสงค์ (General Objective)

วัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย คือ ส่งเสริมการวิจัยอิสระและให้มีความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เพื่อที่จะให้บรรลุเป้าหมาย มหาวิทยาลัยจึงต้องเตรียมนักศึกษาให้ได้รับความรู้สูงที่สุดเพื่อให้บริการแก่ประเทศและมวลมนุษยชาติ

วัตถุประสงค์ของสถาบันไปสียเทคนิค คือ ให้ความรู้ และทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในด้านวิชาชีพตามความต้องการ แรงงานและการพัฒนาระดับโลก ทำการวิจัย และพัฒนา ให้บริการ สังคมในการพัฒนาท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานประกอบการ ขนาดเล็กและขนาดกลาง

3. ประเภทของสถาบัน (Types of Institution)

ปัจจุบันฟินแลนด์ มีมหาวิทยาลัย 20 แห่ง มีนักศึกษา 164,000 คน มีมหาวิทยาลัยจำนวน 10 แห่ง ที่เปิดสอนในหลายสาขาวิชา ส่วนอีก 10 แห่งเปิดสอนวิชาเฉพาะทาง ในจำนวน 10 แห่งที่เปิดสอนวิชาเฉพาะทาง จำแนกเป็น สอนด้าน เศรษฐศาสตร์และธุรกิจ 3 แห่ง สอนวิศวกรรมศาสตร์และ

สถาปัตยกรรมศาสตร์อีก 3 แห่ง และส่วนที่เหลืออีก 4 แห่ง เปิดสอนด้านศิลปะและการละคร ซึ่งได้แก่ Sibelius Academy (ดนตรี), University of Arts and Design, Academy of Fine Arts, Theatre Academy (theatre and dance) เป็นต้น

คุณวุฒิปริญญาที่ให้ คือปริญญาตรีระดับต้นขั้นต้น (Lower degree) (180 ECTS หลักสูตร 3 ปี) และปริญญาตรีระดับต้นขั้นสูง (Higher degree) (180 ECTS+120 ECTS หลักสูตร 3+2 ปี) ซึ่งเดิมเรียกว่า ระดับปริญญาตรี (Bachelor degree) และระดับปริญญาโท (Master degree) ปัจจุบันรวมเรียกว่าปริญญาตอนต้น (Undergraduate) ต่อจากนั้น คือระดับ Licentiate หลักสูตร 2 ปี และระดับปริญญาเอก หลักสูตร 4 ปี

National Defense College จัดเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่สอนหลักสูตรทหารบก ทหารเรือ และทหารอากาศ สังกัดกระทรวงกลาโหม สำหรับสถาบันโปลีเทคนิคสอนระดับปริญญาขั้นต้นหลายสาขาวิชา ซึ่งใช้หลักสูตร 3-4 ปี และมีหลักสูตรปริญญาตรีขั้นสูงที่ต้องใช้เวลาเรียนเพิ่มอีก 1 ปีถึง 1 ปีครึ่ง

ปัจจุบันมีสถาบันโปลีเทคนิค 29 แห่งในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ส่วนสถาบันที่สอนด้าน Police college จะสังกัดกระทรวงมหาดไทย และในจังหวัด Aland ที่พูดภาษาสวีเดนจะมีสถาบันโปลีเทคนิคของตนเอง ซึ่งหลังจาก 1 สิงหาคม ค.ศ. 2002 สถาบันโปลีเทคนิค จำนวน 20 แห่ง จะเริ่มสอนหลักสูตรหลังปริญญาตรี ซึ่งจัดการศึกษาผู้ใหญ่โดยต้องเรียนประมาณ 40-60 หน่วยกิต

4. การรับนักศึกษา (Admission Requirements)

นักศึกษาที่สอบผ่าน Matriculation Examination, International Baccalaureate: IB, European Baccalaureate: EB หรือ Reifeprüfung Examination มีสิทธิเข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ นักศึกษาที่ได้ปริญญาจากสถาบันโปลีเทคนิคที่มีคุณสมบัติด้านอาชีวศึกษา ในระดับหลังมัธยมศึกษาตอนปลาย หรืออาชีวศึกษา หลักสูตร 3 ปี เป็นอย่างน้อย มีสิทธิที่จะเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยได้ ทั้งนี้มหาวิทยาลัยอาจจะรับบุคคลที่ไม่มีคุณสมบัติดังกล่าวได้ หากเห็นว่ามีความสามารถที่จะเข้าศึกษาต่อได้

นอกจากนี้ นักศึกษาจากประเทศอื่นๆ ที่มีคุณสมบัติเทียบเท่าวุฒิดังกล่าวข้างต้นมีสิทธิเข้าเรียนได้เช่นกัน

การรับนักศึกษาเข้าเรียนในมหาวิทยาลัย อาจจะพิจารณาตามเงื่อนไขดังนี้

- 1) เกรดจาก Matriculation ผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และผลการสอบเข้ามหาวิทยาลัยร่วมกัน
- 2) ผลการสอบเข้ามหาวิทยาลัยเท่านั้น หรือ
- 3) เกรดจาก Matriculation และผลการเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายร่วมกัน

การรับนักศึกษาเข้าเรียนในโรงเรียนนายร้อย (Cadet School) สังกัดวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร พิจารณาจาก

- 1) สอบผ่าน Matriculation หรือเทียบเท่า หรือมีคุณวุฒิการศึกษาหลังมัธยมศึกษา
- 2) ฝึกอบรบหลักสูตรรักษาดินแดนและผ่านการฝึกทหารตามหลักสูตร Defense Staff หรือผ่านการฝึกจากโรงเรียนนายสิบทหาร
- 3) มีสุขภาพจิต และร่างกายเหมาะสมที่จะเป็นนายทหาร
- 4) อายุไม่เกิน 24 ปี
- 5) ผ่านการสอบวัดความถนัด (Aptitude test) หรือ การสอนอื่นที่ยอมรับได้โดย Defense staff

สถาบันโพลีเทคนิครับบุคคลที่สอบผ่าน Matriculation มัธยมศึกษาตอนปลายประเภทสามัญศึกษาหรือมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทอาชีวศึกษาหรือเป็นผู้มีคุณสมบัติเทียบเท่าจากต่างประเทศ

5. การช่วยเหลือนักศึกษา (Financial Support for Students)

การเรียนในมหาวิทยาลัยและสถาบันโพลีเทคนิคไม่ต้องเสียค่าเล่าเรียน นักศึกษาระดับปริญญาตอนต้น (ปริญญาตรี - โท) สามารถเป็นสมาชิกสหภาพตามความสมัครใจ แต่ต้องเสียค่าสมาชิกสหภาพนักศึกษาทุกปี เพื่อสิทธิในการได้รับการลดราคาอาหาร การบริการสุขภาพ และผลประโยชน์ทางสังคมอื่นๆ

นักศึกษาที่มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือทางการเงิน เพื่อให้เกิดความเสมอภาคในโอกาสที่จะได้รับการศึกษา โดยเกณฑ์การรับความช่วยเหลือเป็นลักษณะเดียวกับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย คือต้องเรียนเต็มเวลาและฐานะยากจน การให้ความช่วยเหลือประกอบด้วยทุนการศึกษา ค่าเช่าบ้าน และให้เงินกู้เพื่อการศึกษา โดยรัฐบาลเป็นผู้ค้ำประกัน

นักศึกษาต่างชาติ ได้แก่ ผู้ลี้ภัยที่เป็นสมาชิกของครอบครัวที่อาศัยอยู่อย่างถาวร ผู้ถูกส่งตัวกลับประเทศฟินแลนด์หรือย้ายมาอยู่ฟินแลนด์ก่อนอายุ 18 ปี และผู้ปกครองที่พำนักถาวรในประเทศฟินแลนด์มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือทางการเงินเช่นกัน โดยจะต้องมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

6. ปีการศึกษา (Academic Year)

มหาวิทยาลัย

ในมหาวิทยาลัย ปีการศึกษาเริ่ม ณ วันที่ 1 สิงหาคม และสิ้นสุด ณ วันที่ 31 กรกฎาคมของทุกปี การสอนแบ่งออกเป็น 2 ภาคเรียน เริ่มต้นจากกลางเดือนกันยายน ถึง กลางเดือนพฤษภาคม วันหยุดที่สำคัญ เช่น วันคริสต์มาส วันปีใหม่ วันอีสเตอร์ และวันหยุดภาคฤดูร้อน มหาวิทยาลัยเป็นผู้กำหนด

สถาบันโปลีเทคนิค

การเรียนการสอนในสถาบันโปลีเทคนิค เริ่มต้นเดือนสิงหาคม หรือ กันยายน และสิ้นสุดเดือนพฤษภาคม ส่วนวันหยุดสำคัญนั้นหยุดเช่นเดียวกับมหาวิทยาลัย

7. สาขาวิชาที่สอน (Branches of Study, Specialization)

มหาวิทยาลัย

โดยทั่วไปมหาวิทยาลัยเปิดสอน 20 สาขาวิชา ได้แก่

1. เทววิทยา (Theology)
2. มนุษยศาสตร์ (Humanities)
3. นิติศาสตร์ (Law)
4. สังคมศาสตร์ (Social science)
5. เศรษฐศาสตร์ (Economic)
6. จิตวิทยา (Psychology)
7. ศึกษาศาสตร์ (Educational science)
8. วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ (Natural science)
9. เกษตรศาสตร์และป่าไม้ (Agriculture and forestry)
10. วิทยาศาสตร์การกีฬา (Sport science)
11. วิศวกรรมศาสตร์และสถาปัตยกรรมศาสตร์
(Engineering and Architecture)
12. แพทยศาสตร์ (Medicine)

- 13.ทันตแพทยศาสตร์ (Dentistry)
- 14.วิทยาศาสตร์สุขภาพ (Health science)
- 15.สัตวแพทยศาสตร์ (Veterinary Medicine)
- 16.เภสัชศาสตร์ (Pharmacy)
- 17.ดนตรี (Music)
- 18.ศิลปะและออกแบบ (Art and Design)
19. การละครและนาฏศิลป์ (Theatre and Dance)
- 20.วิจิตรศิลป์ (Fine Art)

การเรียนในระดับปริญญาตอนต้น ประกอบไปด้วยวิชาเอกและวิชาโท แต่บางสาขาวิชาอาจจะเรียนในลักษณะเชี่ยวชาญเฉพาะทางได้ ส่วนวิชาโทมีลักษณะยืดหยุ่น ซึ่งเป็นข้อตกลงระหว่างมหาวิทยาลัย

สถาบันโปลีเทคนิค

สาขาวิชาที่เปิดสอนในสถาบันโปลีเทคนิค มีดังนี้

1. มนุษยศาสตร์และการศึกษา (Humanities and Education)
2. วัฒนธรรม (Culture)
3. สังคมศาสตร์ ธุรกิจและการบริหาร
(Social science, Business and Administration)
4. วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ (Natural science)
5. เทคโนโลยี การสื่อสารและการขนส่ง
(Technology, Communications and Transport)

6. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
(Natural Resources and the Environment)
7. การบริการสังคม สุขศึกษาและการกีฬา
(Social Services, Health and Sports)
8. การท่องเที่ยว การอาหาร และคหกรรมศาสตร์
(Tourism, Catering and Domestic Services)

8. หลักสูตร (Curriculum)

มหาวิทยาลัย

ในมหาวิทยาลัย ระดับปริญญาตรี เรียน 180 ECTS (European Credit Transfer and Accumulation System) ใช้เวลาประมาณ 3 ปี สำหรับผู้เรียนระดับปริญญาโท ต้องเรียน 300 ECTS หรือ 5 ปี ส่วนการเรียนระดับหลังปริญญาตรี หรือ Licentiate ใช้เวลาเรียน เพิ่มอีก 2 ปี และระดับปริญญาเอกใช้เวลาเรียนเพิ่มอีก 4 ปี

สาขาแพทยศาสตร์ ทันตแพทยศาสตร์ และสัตวแพทยศาสตร์ ต้องเรียนในระดับ Licentiate เรียน 300-360 ECTS ใช้เวลา 5-6 ปี

สถาบันโปลีเทคนิค

สำหรับหลักสูตรของสถาบันโปลีเทคนิค ประกอบด้วย วิชาพื้นฐาน วิชาชีพ วิชาเลือก และการฝึกปฏิบัติ หลักสูตร 3 - 4 ปี จำนวน 130 - 160 หน่วยกิต ส่วนวิชาพยาบาลผดุงครรภ์ ดนตรี

ครูสอนดนตรี วิศวกรนาวิ และกัปตันเรือ ต้องเรียน 180 หน่วยกิต ปัจจุบันเปลี่ยนจากหน่วยกิตเป็น ECTS ส่วนในระดับปริญญา Post graduate หรือ Licentiate ในอนาคตจะต้องเรียน 60-90 ECTS

9. การเรียนการสอน (Teaching Methods)

มหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเป็นผู้กำหนดวิธีการสอนของตนเองให้เหมาะกับเนื้อหาวิชาและนักศึกษา ทั้งนี้นอกจากวิธีการสอนแบบบรรยาย สาธิต รายงาน เรียงความ โครงงาน สัมมนา และการทำงานเป็นกลุ่มแล้ว ยังมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอนเพิ่มมากขึ้นด้วย

สถาบันโพลีเทคนิค

สถาบันโพลีเทคนิคได้พัฒนาวิธีการสอนของตนเอง โดยมีเป้าหมายเพิ่มการเรียนและวางแผนการเรียนด้วยตนเอง วิธีเรียนที่ใช้ได้แก่ การทำโครงงาน การทำงานเป็นทีม และการศึกษาในสถานประกอบการ การฝึกงานคิดเป็น 30 ECTS ส่วนครูมีบทบาทเป็นเพียงผู้ให้คำแนะนำให้นักศึกษามีประสบการณ์มากขึ้น

10. การประเมินผล (Student Assessment)

มหาวิทยาลัยมีการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง โดยประเมินเมื่อสิ้นสุดการการเรียน ด้วยการสอบข้อเขียนและการสอบปากเปล่า นอกจากนี้นักศึกษาอาจจะต้องเขียนรายงาน เพื่อนำเสนอในการสัมมนา และรายงานอื่นๆ ในการเรียนระดับปริญญาตรี และปริญญาโทต้องทำวิทยานิพนธ์ ส่วนวิชาศิลปะจะต้องมีการแสดง เช่น จัด Concert เป็นต้น

ผู้ประเมินผล คือ อาจารย์ผู้สอน ส่วนการประเมินปลายภาคเรียนเป็นหน้าที่ของศาสตราจารย์เจ้าของวิชา โดยนักศึกษามีสิทธิทราบเกณฑ์ในการประเมินและมีสิทธิร้องขอปรับปรุงเกรด หากไม่เป็นที่พอใจ

มหาวิทยาลัยอาจจัดอาจารย์ที่ปรึกษาให้แก่นักศึกษาในด้านการเรียนและการทำวิทยานิพนธ์ และในมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่จะมีที่ปรึกษาสำหรับนักศึกษาต่างชาติด้วย

ทั้งนี้มหาวิทยาลัยทั้งหมดเป็นของรัฐ ส่วนสถาบันไปสืเทคนิคอาจจะเป็นของเทศบาลหรือเอกชนก็ได้

11. การศึกษาระดับอุดมศึกษารูปแบบอื่น (Alternative Structures)

รูปแบบการบริหารและผลงานวิจัยที่มีมากมายของฟินแลนด์ ส่งผลให้เกิดความก้าวหน้าแก่ประเทศฟินแลนด์อย่างมาก โดยรูปแบบการบริหารที่น่าสนใจมีดังนี้

1. บัณฑิตวิทยาลัย (Graduate Schools)

ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1995 บัณฑิตวิทยาลัยในฟินแลนด์ มีความเป็นอิสระและเป็นความร่วมมือของมหาวิทยาลัยและสถาบันวิจัยต่างๆ โดยนักศึกษาตั้งแต่ระดับ Licentiate ขึ้นไป มักจะศึกษาและทำการวิจัยในบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการให้ทุนสนับสนุนตามคำแนะนำของ The Academy of Finland

ทั้งนี้บัณฑิตวิทยาลัยได้ร่วมมือกับศูนย์แห่งความเป็นเลิศในการวิจัย เพื่อให้มีโครงการวิจัยที่คุณภาพสูง นอกจากนี้ยังมีเครือข่ายการวิจัยระดับประเทศ สถาบันวิจัยของมหาวิทยาลัย และของหน่วยงานเอกชนอื่นๆ เข้าร่วมในระบบบัณฑิตวิทยาลัยด้วย

2. การศึกษาต่อเนื่องและมหาวิทยาลัยเปิด (Continuing Education and Open University Instruction)

ศูนย์การศึกษาต่อเนื่องของมหาวิทยาลัยทุกแห่ง มีนักศึกษาประมาณ 200,000 คนต่อปี เมื่อปี ค.ศ. 2001 ศูนย์การศึกษาผู้ใหญ่ มีนักศึกษา 106,726 คน และมหาวิทยาลัยเปิดมีนักศึกษา 83,226 คน และจำนวนนักศึกษามากกว่า ร้อยละ 50 เป็นผู้หญิง

ทั้งนี้มหาวิทยาลัยเปิดสอนนักศึกษาตามเนื้อหาวิชาในระดับปริญญา โดยไม่มีการกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าเรียน การเรียนการสอนจึงแตกต่างไปจากแบบปกติ ซึ่งนักศึกษาสามารถเรียนรู้จากที่ไหนก็ได้ โดยไม่มีสิทธิได้รับปริญญาบัตร แต่มีสิทธิเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยปกติได้ เมื่อมีคุณสมบัติครบถ้วน

วิทยาลัยของสถาบันโพลีเทคนิค เริ่มจัดตั้งในปี ค.ศ. 1997 วิชาเรียนเหมือนกับการเรียนในสายปกติ โดยในปี ค.ศ. 2004 มีจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 11,000 คน

12. ข้อมูลสถิติ (Statistics)

1) จำนวนนักศึกษา ผู้สำเร็จปริญญาตรีและโท จำแนกตามสาขาวิชา จำนวนปีที่เรียนสำเร็จ ปริญญาโท และคณาจารย์

สาขาวิชา	ผู้สำเร็จ จำนวนปีที่			
	นักศึกษา	ปริญญา	เรียนสำเร็จ	คณาจารย์
เทววิทยา	2,833	208	7	67
มนุษยศาสตร์	27,089	2,553	7	858
ศิลปะและออกแบบ	2,717	362	6	134
ดนตรี	1,514	142	8	148
การละครและนาฏศิลป์	454	62	4	45

สาขาวิชา	ผู้สำเร็จ จำนวนปีที่			
	นักศึกษา	ปริญญา	เรียนสำเร็จ	คณาจารย์
ศึกษาศาสตร์	14,413	2,054	5	724
วิทยาศาสตร์การกีฬา	797	122	6	39
สังคมศาสตร์	18,266	1,479	6	515
จิตวิทยา	1,934	217	6	67
วิทยาศาสตร์สุขภาพ	2,881	309	4.5	91
นิติศาสตร์	4,624	468	6	135
เศรษฐศาสตร์	18,065	1,939	5.5	552
วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ	26,539	1,817	6	1,084
เกษตรศาสตร์ และการป่าไม้	3,582	279	6.5	139
วิศวกรรมศาสตร์ และสถาปัตยกรรมศาสตร์	37,969	2,353	6.5	1,009
แพทยศาสตร์	7,547	420	6.5	657
ทันตแพทยศาสตร์	606	52	6	91
สัตวแพทยศาสตร์	503	50	8	56
เภสัชศาสตร์	1,764	405	6	90
วิจิตรศิลป์	227	30	6	15
รวม	174,324	15,321	6	6,516

2) นักศึกษา และนักศึกษาเข้าใหม่ปี 1 สังกัดสถาบัน
โพลีเทคนิค ปี ค.ศ. 2001-2004

ค.ศ.	จำนวนนักศึกษา	นักศึกษาเข้าใหม่ปี 1
2001	126,206	31,837
2002	126,357	31,417
2003	128,270	32,842
2004	110,101	32,692

3) นักศึกษาสถาบันโพลีเทคนิค จำแนกตามสาขาวิชา
และจำนวนปีที่เรียน

สาขาวิชา	นักศึกษา	ผู้สำเร็จ ปริญญาตรี	จำนวนปี ที่เรียน
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	4,374	640	4.2
เทคโนโลยีการสื่อสารและการขนส่ง	42,953	5,566	4.3
สังคมศาสตร์ ธุรกิจ และการบริหาร	26,744	4,525	3.9
การท่องเที่ยว การอาหาร การบริการ	8,679	1,458	3.8
การบริการสังคม สุขภาพและกีฬา	27,622	5,413	3.6

7

การศึกษาต่อเนื่อง และการศึกษาผู้ใหญ่

Continuing Education and Adult Education

ในพินแลนด์*การศึกษาต่อเนื่อง* (Continuing Education) หมายถึง การศึกษาเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มความรู้และความเชี่ยวชาญสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรหรือระดับปริญญา ตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายขึ้นไป ส่วน*การศึกษาผู้ใหญ่* (Adult education) หมายถึง การศึกษาสำหรับเยาวชนและผู้ใหญ่ที่ไม่ได้เรียนในระบบการศึกษาปกติ ในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมา การศึกษาผู้ใหญ่ในพินแลนด์มีความสำคัญมากในการวางแผนและให้บริการทางการศึกษา

1. ประวัติศาสตร์ (Historical Overview)

การศึกษาผู้ใหญ่และการฝึกอบรม (Adult education and training)

รัฐบาลให้ความสำคัญกับการศึกษาผู้ใหญ่ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1978 เป็นต้นมา โดยยึดหลักการการศึกษาต่อเนื่องเพื่อให้โอกาสแก่ประชาชนในการพัฒนาตนเอง ในช่วงใดช่วงหนึ่งของชีวิต ซึ่งในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมา การศึกษาผู้ใหญ่และการฝึกอบรม (Adult education and training) มีอัตราการขยายตัวและมีความหลากหลายมากขึ้น

การศึกษาผู้ใหญ่ในฟินแลนด์แบ่งออกเป็น 2 สาย คือ การศึกษาผู้ใหญ่ประเภทสามัญศึกษาและการศึกษาผู้ใหญ่ประเภทอาชีวศึกษา การให้ความสำคัญต่อการศึกษาผู้ใหญ่ประเภทสามัญศึกษาเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ มาตรฐานในการทำงาน การอพยพของคนชนบทเข้าเมือง และการเพิ่มความช่วยเหลือทางการเงินแก่นักศึกษาผู้ใหญ่ สำหรับการศึกษานักศึกษาผู้ใหญ่ประเภทอาชีวศึกษา เป็นผลมาจากกฎหมาย Vocational Qualification Act ปี ค.ศ. 1994 ที่เปิดโอกาสให้มีการสอบเทียบคุณวุฒิมัธยมศึกษาและการเกิดขึ้นของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

มหาวิทยาลัย (University)

มหาวิทยาลัยมีศูนย์การศึกษาต่อเนื่องของตน เพื่อเพิ่มคุณวุฒิให้กับบุคลากรและผู้สนใจทั่วไป นอกจากนี้มหาวิทยาลัยเปิด (Open University) จะมีศูนย์ที่จัดโปรแกรมการศึกษาสำหรับผู้สนใจที่ต้องการเข้าศึกษาโดยไม่มีคุณวุฒิปริญญาบัตร ซึ่งเมื่อเรียนครบ 60 หน่วยกิต แล้วสามารถเข้าศึกษาในระดับปริญญาบัตรได้ ยกเว้นสาขาแพทยศาสตร์ นิติศาสตร์ และศิลปศาสตร์

จำนวนผู้เข้าเรียนการศึกษาผู้ใหญ่เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะประเภทอาชีวศึกษาที่เพิ่มมากกว่าประเภทสามัญศึกษา เนื่องจากแรงงานกว่าร้อยละ 50 เข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มเติม โดยผู้ที่เรียนการศึกษาผู้ใหญ่มีอายุระหว่าง 18-64 ปี คิดเป็นร้อยละ 54 ของกลุ่มอายุ และในจำนวนนี้เป็นผู้หญิง ร้อยละ 59 และเป็นผู้ชาย ร้อยละ 41

สถาบันโพลีเทคนิค (Polytechnic Institutions)

สถาบันโพลีเทคนิคจัดการศึกษาผู้ใหญ่ควบคู่กันไปกับ การศึกษาปกติสำหรับเยาวชน รวมถึงจัดการศึกษาต่อเนื่อง สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรและในระดับ ปริญญาบัตร ส่วน Open polytechnic education จัดสำหรับ ผู้ที่สนใจเพิ่มทักษะและความรู้ และมีสิทธิได้รับปริญญาบัตรด้วย การฝึกอบรมแบบลูกมือฝึกงาน (Apprenticeship training)

ผู้เข้าร่วมในโปรแกรมการฝึกอบรมแบบลูกมือฝึกงานมี จำนวนไม่มากนัก โดยในปี ค.ศ. 2001 มีผู้เข้าอบรมประมาณ 39,000 คน การฝึกอบรมตามความต้องการของตลาดแรงงาน (Labour market training) จัดให้สำหรับผู้ใหญ่ที่ไม่มีงานทำ ผู้ที่มีโอกาสจะตกงาน และผู้ที่ตลาดแรงงานไม่ต้องการ ซึ่งโปรแกรมนี้มีผู้สนใจมาก โดยในปี ค.ศ. 1995 มีผู้สมัคร จำนวนมาก แต่รับได้เพียงร้อยละ 58 เท่านั้น ในปี ค.ศ. 2001 มีผู้สำเร็จการฝึกอบรมทั้งสิ้น 54,100 คน จำแนกเป็นผู้สำเร็จ การฝึกอบรมจากสถาบัน ร้อยละ 68 และสำเร็จการฝึกอบรม จากสถานประกอบการของเอกชน ร้อยละ 32

ปี ค.ศ. 2003 กระทรวงศึกษาธิการร่วมกับกระทรวงแรงงาน ของฟินแลนด์จัดโครงการ NOSTE ซึ่งโครงการจัดฝึกอบรม เพื่อยกระดับคุณภาพแรงงานที่มีอายุ 30-59 ปี ให้ได้รับการศึกษา ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

2. วัตถุประสงค์ (General Objective)

การศึกษาผู้ใหญ่ทั่วไป (General adult education)
ประกอบด้วย การศึกษาผู้ใหญ่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
ประเภทสามัญศึกษา (General Upper Secondary Schools for
Adult) และการศึกษาผู้ใหญ่แบบอิสระ (Liberal Adult Education)

การศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประเภท
สามัญศึกษา จัดสำหรับผู้ใหญ่ที่เรียนเต็มเวลา ส่วนการศึกษาผู้ใหญ่
แบบอิสระเป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของตนเองด้านวิชาการ
ซึ่งไม่มุ่งหวังที่จะได้รับวุฒิปัตรี จึงสามารถเลือกเรียนเป็นรายวิชาได้
อย่างไรก็ตามหากเรียนสะสมครบตามเกณฑ์อาจปรับเปลี่ยนเป็น
คุณวุฒิในระดับประกาศนียบัตรได้

การศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประเภท
อาชีวศึกษา แบ่งออกเป็น การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
ประเภทอาชีวศึกษาที่มุ่งสู่การได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และ
การศึกษาอาชีวศึกษาเพิ่มเติมโดยไม่มุ่งหวังที่จะได้รับประกาศนียบัตร
แต่สามารถสะสมผลการเรียนเพื่อรับประกาศนียบัตรได้ภายหลัง

3. ประเภทของสถาบัน (Types of Institution)

สถาบันการศึกษาผู้ใหญ่จัดตั้งขึ้นเพื่อสนองความต้องการทางการศึกษาเฉพาะทาง ดังนั้นแต่ละแห่งจึงมีเป้าหมายแตกต่างกันตามความต้องการของตนเอง สถาบันการศึกษาผู้ใหญ่แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มวิชาดังนี้

1. กลุ่มการศึกษาทั่วไป มุ่งสอนการศึกษาประเภทสามัญศึกษา
2. กลุ่มอาชีวศึกษา มุ่งสอนการศึกษาประเภทอาชีวศึกษา
3. กลุ่มอื่น เช่น องค์กรการค้า เปิดสอนตามความต้องการของตลาดแรงงาน

สถาบันการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่อง แบ่งได้ 12 ประเภท ดังนี้

1. **โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทสามัญศึกษาสำหรับผู้ใหญ่ (General Upper Secondary Schools for Adult Students)** จัดโดยเทศบาลประมาณ 40 แห่ง ดำเนินการโดยอิสระหรือร่วมกับสถาบันที่สอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เปิดสอนเพื่อเตรียมสอบ matriculation หรือ สอนเฉพาะรายวิชา

2. **โรงเรียนประชาบาล (Folk High Schools)** มีประมาณ 90 แห่ง โดยส่วนใหญ่ (82 แห่ง) เป็นโรงเรียนเอกชน และสถาบันการศึกษาผู้ใหญ่แห่งชาติทำหน้าที่เป็นกรรมการของโรงเรียน เป้าหมายของการศึกษาเพื่อส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจด้านการศึกษาแก่ประชาชน ขณะเดียวกันก็ปลูกฝังค่านิยมและอุดมการณ์ในการตอบสนองตามความต้องการของผู้เรียน

โรงเรียนประชาบาลเปิดสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทสามัญศึกษา แต่อาจเปิดสอน มัธยมศึกษาตอนปลายประเภทอาชีวศึกษาด้วยก็ได้ โดยการจัดการศึกษาจะเน้นการให้การศึกษาแก่คนส่วนมาก ซึ่งอาจไม่ได้รับคุณวุฒิอย่างเป็นทางการ แต่ก็อาจจะจัดเป็น โปรแกรม Open University ในลักษณะมหาวิทยาลัยภาคฤดูร้อนได้ (Summer University)

3. ศูนย์การศึกษาผู้ใหญ่ (Adult Education Centers)

มีทั้งหมด 28 ศูนย์ มุ่งเน้นให้การศึกษาแก่ประชาชนในเขตเทศบาล ของตน ส่วนใหญ่ดำเนินการโดยเทศบาล เปิดสอนวิชาศิลปะ ภาษาต่างประเทศและทักษะต่างๆ โดยไม่ได้รับคุณวุฒิ นอกจากนี้ อาจเปิดสอนวิชาสามัญอื่นๆ หรืออาชีวศึกษา ทั้งนี้อาจจัดโดยความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยภาคฤดูร้อน

4. ศูนย์การศึกษาและองค์กรการศึกษา (Study Centers and Education Organization)

มีศูนย์การศึกษา 11 แห่ง ดำเนินการโดยองค์กรทางการศึกษาและวัฒนธรรม จัดการศึกษา เป็นแบบต่างๆ เช่น กลุ่มสนใจ จัดเป็นรายวิชาและวิธีการปาฐกถา และการบรรยาย องค์กรต่างๆ ที่ให้การสนับสนุนศูนย์การศึกษา คือ สหภาพการค้า พรรคการเมือง องค์กรทางศาสนา และ หน่วยงานผู้ผลิตสินค้าต่างๆ

5. ศูนย์พลศึกษา (Physical Education Centers)

มี ประมาณ 13 ศูนย์ ได้รับการสนับสนุนโดยองค์กรและมูลนิธิต่างๆ

ทั้งในระดับภูมิภาคและในระดับประเทศ ศูนย์พลศึกษาเป็นโรงเรียนประจำ จัดการศึกษาด้านกีฬา พลศึกษา ครูฝึกนักกีฬา และทำหน้าที่เป็นศูนย์ฝึกนักกีฬาทีมชาติด้วย นอกจากนี้ยังเปิดสอนวิชาสามัญ อาชีวศึกษา และสังคมศึกษาเพิ่มเติมด้วย

6. สถาบันศิลปะศึกษา (Institutions Providing Basic Art Education) เช่น สถาบันดนตรีและสถาบันศิลปะอื่นๆ สถาบันดนตรีสอนพื้นฐานและทักษะทางดนตรี รวมถึงการเต้นรำ ในปี ค.ศ. 2002 มีสถาบันดนตรีทั้งหมด 89 แห่ง ซึ่ง 35 แห่ง ดำเนินการโดยเอกชน

7. มหาวิทยาลัยฤดูร้อน (Summer Universities) มีทั้งหมด 20 แห่ง เป็นของเอกชน ดำเนินการโดยสมาคม ซึ่งมีสมาชิกจากทั้งหน่วยงานส่วนท้องถิ่น สถาบันอุดมศึกษา สหพันธ์นักศึกษา และองค์กรเอกชน ทำการสอนตลอดปี ในสาขา 133 แห่งทั่วประเทศ ให้บริการโปรแกรมมหาวิทยาลัยเปิด การฝึกอบรมวิชาชีพ ภาชษาการศึกษาทั่วไป และกิจกรรมด้านวัฒนธรรม ผู้สำเร็จการศึกษาจะได้รับปริญญาบัตร

8. สถาบันอาชีวศึกษาและฝึกอบรม (Institutions Providing Vocational Education and Training) เปิดสอนหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งประเภทสามัญศึกษาและประเภทอาชีวศึกษา โดยจะมีการเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคการฝึกอบรมแบบลูกมือฝึกงานโดยศูนย์อาชีวศึกษา ซึ่งมีทั้งหมด 43 แห่ง ส่วนใหญ่ดำเนินการโดยองค์กรส่วนท้องถิ่นจะบริการฝึกอบรมให้กับผู้ที่มิงานทำแล้ว และต้องการคุณวุฒิเพิ่มเติม

9. สถาบันอาชีวศึกษาเชี่ยวชาญเฉพาะทาง (Specialized Vocational Institutions) มีทั้งหมด 42 แห่ง ดำเนินการโดยภาคธุรกิจในด้านการค้าและอุตสาหกรรม ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ เน้นการฝึกพนักงานของหน่วยงานธุรกิจและอุตสาหกรรมเพิ่มเติมจากการฝึกอบรมจากสถาบันอาชีวศึกษา

10. สถาบันโพลีเทคนิค (Polytechnics) เปิดสอนการศึกษาผู้ใหญ่ในระดับปริญญา เวลาเรียนสั้นกว่าภาคปกติ เพราะมีการปรับเทียบประสบการณ์และการศึกษาจากแหล่งอื่นเป็นคุณสมบัติในการพิจารณารับเข้าเรียน รวมถึงการสอนหลักสูตรเชี่ยวชาญเฉพาะทาง 20-40 หน่วยกิต สถาบันโพลีเทคนิคจัดโปรแกรม Open polytechnics ในระดับหลังปริญญาและแผนการเรียนรายบุคคลด้วย โดยกลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษาที่มีวุฒิ

11. ศูนย์การศึกษาต่อเนื่องของมหาวิทยาลัย (Continuing Education Centers of Universities) ทุกมหาวิทยาลัยมีศูนย์การศึกษาต่อเนื่องของตน หน่วยงานภาคธุรกิจจะให้การสนับสนุนด้านการเงิน ศูนย์เหล่านี้มีศูนย์สมทบนอกมหาวิทยาลัยอีกมากมาย จัดการศึกษาสำหรับบุคลากรที่มีคุณวุฒิในระดับปริญญาแล้ว และจัดโปรแกรมมหาวิทยาลัยเปิดร่วมกับสถาบันการศึกษาผู้ใหญ่ต่างๆ บางมหาวิทยาลัยจัด Open University Unit และดำเนินการเอง

12. องค์กรการแนะแนว (Counseling Organization) กระทรวงศึกษาธิการจัดหน่วยงานแนะแนวให้กับการศึกษาด้านศิลปะ ทัศนกรรมและการออกแบบ และคหกรรมศาสตร์ สำหรับนักศึกษา

ผู้ใหญ่ หน่วยงานต่างๆ ทำหน้าที่สอนฝึกอบรมและแนะแนวด้วย หน่วยงานหรือองค์กรด้านศิลปะ หัตถกรรมและออกแบบมี 3 แห่ง ส่วนด้านคหกรรมศาสตร์มี 1 แห่ง งานด้านศิลปะหัตถกรรมและการออกแบบ เน้นศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านและการจ้างงาน เพื่อรักษา วัฒนธรรมของตน

นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานวิจัย และงานแนะแนวที่ทำหน้าที่ ฝึกอบรมในกระทรวง อื่นๆ ด้วย เช่น การฝึกอบรมด้านการเกษตร และป่าไม้ สังกัดกระทรวงเกษตรและป่าไม้ เป็นต้น

4. การรับนักศึกษา (Admission)

สถาบันการศึกษาผู้ใหญ่ของฟินแลนด์ กระจายอยู่ทั่วประเทศ เพื่อสร้างความเสมอภาคทางการศึกษาและเพื่อเพิ่ม คุณภาพของประชาชน โดยการรับนักศึกษาจะเปิดกว้าง

การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งสองสาย เปิดรับ ผู้ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ซึ่งผู้สมัครก่อนจะได้รับเข้าเรียนก่อน จัดการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยภาคฤดูร้อนและในสถาบัน การศึกษาผู้ใหญ่อื่นๆ

การศึกษาเน้นเพื่อความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง ทำการสอน ในสถาบันโปสิเทคนิก เป็นการศึกษาต่อเนื่องรับผู้ที่มีคุณวุฒิแล้ว เช่นเดียวกับระบบปกติ

ค่าเล่าเรียนสำหรับการศึกษาผู้ใหญ่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายนั้น สถาบันจะคิดค่าธรรมเนียมเพียงเล็กน้อย ซึ่งต้องได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงศึกษาธิการด้วย สำหรับการสอบเพื่อรับประกาศนียบัตรระดับสูงขึ้นไปจะต้องเสียค่าธรรมเนียมต่างหาก

5. การสนับสนุนนักศึกษา (Financial Support for Learners)

คนงานที่ทำงานเต็มเวลามีสิทธิลาศึกษาต่อ (Study leave) ได้ โดยคิดอัตราจากระยะเวลาทำงาน หากทำงานมาแล้ว 1 เดือน สามารถศึกษาต่อได้ 0.8 วัน ดังนั้นหากทำงานมาแล้ว 15 ปี มีสิทธิลาศึกษาต่อได้ 144 วัน ในระหว่างเรียนจะได้รับเงินสนับสนุน 500 ยูโรต่อเดือน และอาจจะได้รับเพิ่มเติมแต่ไม่เกิน 2,700 ยูโร นอกจากนี้ รัฐบาลยังค้ำประกันเงินกู้จากธนาคารให้อีกด้วย

แรงงานที่มีคุณสมบัติในระดับประกาศนียบัตรอาชีพศึกษา มีอายุระหว่าง 30-61 ปี และทำงานกับนายจ้างชาวฟินแลนด์มาแล้ว ไม่น้อยกว่า 5 ปี จะได้รับเงิน 236 ยูโรและเงินรางวัลจากรัฐ เพื่อส่งเสริมการศึกษาต่อ สำหรับนักศึกษาก็มีสิทธิได้รับเงินช่วยเหลือจากรัฐเช่นกัน ทั้งนี้ก็เพื่อสร้างโอกาสความเสมอภาคทางการศึกษา

ผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรม (Labour market training) เพื่อสนองความต้องการของตลาดแรงงาน จะได้รับเงินช่วยเหลือเป็นค่าเดินทาง ค่าอาหาร และค่าที่พักในระหว่างการฝึกอบรมด้วย

6. การสอน (Teaching Methods)

การศึกษาผู้ใหญ่ประเภทสามัญศึกษา ครูมีอิสระในการเลือกวิธีสอนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรการสอนส่วนมากกระทำในช่วงเย็น แต่ปัจจุบันมีการเปิดสอนภาคกลางวันเพิ่มมากขึ้น รวมถึงการนำการเรียนการสอนทางไกลมาใช้ด้วย

การศึกษาผู้ใหญ่ประเภทอาชีวศึกษา นักศึกษาแต่ละคนจะได้รับโปรแกรมการเรียนรายบุคคล ซึ่งพิจารณาจากความรู้และทักษะเดิม โดยอาจจะมีการทดสอบก่อนได้ นอกจากนี้ยังมีการฝึกงานโดยความร่วมมือกับบริษัทและนายจ้าง ระยะเวลาที่อบรมอาจจะมีตั้งแต่ 2-3 วันจนกระทั่งใช้เวลาหลายเดือน

7. ความสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่น (Education/Employment Links)

หน่วยงานซึ่งเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษามากที่สุด คือ องค์การกลางตลาดแรงงาน (Central Labour Market Organizations) มีบทบาทดังนี้

1. วางแผนและพัฒนา โดยมีตัวแทนในคณะกรรมการต่างๆ เช่น สภาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะกรรมการการฝึกอบรมของกระทรวงศึกษาธิการ คณะกรรมการคุณวุฒิของคณะกรรมการ

การศึกษาแห่งชาติ และคณะกรรมการที่ปรึกษาฝ่ายอาชีวศึกษา
เป็นต้น

2. จัดทำข้อตกลงเกี่ยวกับการฝึกอบรมพนักงานของ
องค์กรและหน่วยงานต่างๆ ตามความต้องการของตลาดแรงงาน

3. จัดตั้งสถาบันการศึกษาผู้ใหญ่ของตนเอง โดย
สถานประกอบการต่างๆ ให้การสนับสนุน

การจัดการในการศึกษาผู้ใหญ่และการฝึกอบรมมีลักษณะ
ดังนี้

1. จ่ายค่าฝึกอบรมให้แก่พนักงานของตน
2. ให้บริการสถาบันฝึกอบรมอาชีวศึกษาเฉพาะทาง
3. จัดการฝึกอบรมแบบลูกมือฝึกงาน
4. ให้ค่าใช้จ่ายการฝึกอบรมนักศึกษาผู้ใหญ่เพื่อการสร้างงาน
5. ให้สถานที่ฝึกงานแก่นักศึกษาผู้ใหญ่
6. ให้ค่าใช้จ่ายแก่บุคลากรของตนที่ฝึกอบรม หรือให้
ค่าใช้จ่ายในบางรายการเพิ่มเติม
7. ให้พนักงานลาศึกษาต่อได้

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรมด้านการศึกษาผู้ใหญ่
ส่วนมากเป็นองค์กรเอกชนขนาดเล็ก เรียกโดยรวมว่า
องค์กรทางการค้า มีประมาณ 1,000 แห่ง ใช้บุคลากร 2-3
คนในการฝึกอบรม เช่น โรงเรียนภาษา โรงเรียนสอนขับรถยนต์
โรงเรียนสารสนเทศ โรงเรียนช่างเสริมสวย โรงเรียนช่างตัดผม
โรงเรียนสอนนวด โรงเรียนสอนเต๋นรำ โรงเรียนดนตรี เป็นต้น

องค์กรเหล่านี้ไม่ได้รับเงินสนับสนุนจากรัฐ และไม่มีสิทธิออกประกาศนียบัตร แต่ผู้เรียนสามารถไปทดสอบเพื่อขอรับประกาศนียบัตรได้ในภายหลัง โดยโรงเรียนประเภทนี้อยู่ในความควบคุมของหน่วยงานคุ้มครองผู้บริโภค (Consumer Protection Authorities)

8. ข้อมูลสถิติ (Statistics)

1) จำนวนการฝึกอบรมและจำนวนนักศึกษา จำแนกตามประเภทหลักสูตร ปี ค.ศ. 2000

ประเภทของการศึกษา	จำนวน การฝึกอบรม (ครั้ง)	จำนวน นักศึกษา (คน)
การศึกษาภาคบังคับ (ตลอดหลักสูตร)	1,471	20,846
การศึกษาภาคบังคับ (สอนรายวิชา)	247	4,757
มัธยมศึกษาตอนปลาย (ตลอดหลักสูตร)	11,187	200,765
มัธยมศึกษาตอนปลาย (สอนรายวิชา)	483	6,428
อาชีวศึกษา / โปสิเทคนิค ในระดับปริญญา	2,001	37,619
อาชีวศึกษาแบบเรียนเพิ่มเติม	8,777	125,530

2) ประเภทของสถาบัน จำนวนนักศึกษา และจำนวน
 บทเรียนการศึกษาผู้ใหญ่ประเภทสามัญศึกษา ปี ค.ศ. 2002

ประเภทสถาบัน	จำนวนนักศึกษา	จำนวนบทเรียน
การศึกษาภาคบังคับ		
และมัธยมศึกษาตอนปลาย	207,182	345,900
Folk high school	159,430	670,654
ศูนย์การศึกษาผู้ใหญ่	1,071,334	2,064,974
ศูนย์การศึกษา (Study Centre)	312,959	244,047
สถาบันดนตรี	7,814	96,466
ศูนย์พลศึกษา	101,915	143,984

ครูและบุคลากร ทางการศึกษา

Teachers and Education Staff

นับจากปี ค.ศ. 2001 เป็นต้นมา มีจำนวนครูเพิ่มขึ้นประมาณ ร้อยละ 1.7 โดยในปี ค.ศ. 2003 ฟินแลนด์มีครูประมาณ 79,000 คน และบุคลากรทางการศึกษา 55,000 คน

บุคลากรทางการศึกษา หมายถึง ผู้แนะแนว ผู้ช่วยครู การศึกษาพิเศษ นักจิตวิทยา แพทย์ พยาบาล บรรณารักษ์ และเจ้าหน้าที่ให้บริการ

1. ประวัติศาสตร์ (Historical Overview)

การฝึกหัดครูและการฝึกอบรมครูเริ่มครั้งแรกในฟินแลนด์ ตั้งแต่ปลายศตวรรษที่ 19 โดยแบ่งเป็น 2 สาย คือ ครูสำหรับโรงเรียน ประชาบาล (Folk Schools) ซึ่งฝึกในวิทยาลัยครูและครูสำหรับ โรงเรียนมัธยมศึกษาซึ่งฝึกในมหาวิทยาลัย ต่อมาเมื่อมีการปฏิรูป การศึกษาในปี ค.ศ. 1970 Folk schools และโรงเรียนมัธยมศึกษา ถูกยกเลิกและเปลี่ยนเป็นโรงเรียนแบบผสม จึงได้ปฏิรูปการฝึกหัด ครูด้วย ปัจจุบันการศึกษาขั้นพื้นฐานแบ่งออกเป็นโรงเรียนแบบผสม (Comprehensive school) ซึ่งจัดการศึกษาภาคบังคับ หลักสูตร 9 ปี (ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนต้น) และโรงเรียน มัธยมศึกษาตอนปลายทั้งประเภทสามัญศึกษาและอาชีวศึกษา หลักสูตร 3 ปี

ในส่วนของคุณครูแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ **ครูประจำชั้น (Class teachers)** สอนชั้นประถมปีที่ 1-6 และ**ครูประจำวิชา (Subject teachers)** สอนชั้นปีที่ 7-9 (มัธยมศึกษาตอนต้น) และมัธยมศึกษาตอนปลาย ครูประจำวิชาสอนวิชาอาชีวศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและการศึกษาแบบเสรีสำหรับผู้ใหญ่ด้วย (Liberal Adult Education) การฝึกหัดครูทั้ง 2 รูปแบบทำการฝึกอบรมในมหาวิทยาลัย

ในอนาคตประเทศฟินแลนด์จะมีความต้องการครูเพิ่มมากขึ้น อันเนื่องมาจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร การเพิ่มชั่วโมงเรียนในวิชาคณิตศาสตร์ และการศึกษาภาษาประจำชาติในระดับการศึกษาภาคบังคับ รวมทั้งปัจจุบันมีปัญหาการขาดแคลนครูที่สอนภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ ภาษาประจำชาติ คอมพิวเตอร์ และศิลปะศึกษาด้วย

สำหรับครูที่สอนอาชีวศึกษาซึ่งฝึกในวิทยาลัยการฝึกหัดครูอาชีวศึกษา โดยปฏิบัติงานร่วมกับสถาบันโพลีเทคนิค ทั้งนี้ครูที่สอนอาชีวศึกษาโดยปกติต้องสำเร็จวิชาอาชีพและมีประสบการณ์ในการทำงาน 3 ปีก่อน จึงสามารถเรียนวิชาครูต่ออีกประมาณ 1 ปี หรือประมาณ 60 ECTS

การฝึกหัดครูยุคใหม่ นักศึกษาจะต้องศึกษารูปแบบการเรียนรู้อย่างเด็กชายและเด็กหญิงที่ต่างกัน การแนะนำเด็กชายและเด็กหญิง และความรู้เกี่ยวกับตลาดแรงงาน โดยวิชาเหล่านี้จะรวมเข้าไปในหลักสูตรการฝึกหัดครู

2. สถาบันการฝึกหัดครู (Institutions of Teacher Training)

ครูในสถาบันการศึกษาประเภทสามัญศึกษา

ครูประจำชั้น (Class Teacher)

ครูประจำชั้นทำการฝึกในคณะศึกษาศาสตร์ในมหาวิทยาลัย โดยบางมหาวิทยาลัยอาจจะมีทั้งภาควิชาครูประจำชั้นหรือครูการศึกษา ภาคบังคับและภาควิชาครูประจำวิชา โดยมีมหาวิทยาลัย 7 แห่ง สอนการฝึกหัดครูภาษาฟินแลนด์อีก 1 แห่ง สอนการฝึกหัดครูภาษา สวีเดน นอกจากนี้ภายในคณะศึกษาศาสตร์จะมีโรงเรียนสาธิตเป็น ของตนเอง เพื่อใช้ในการฝึกสอน ทดลอง วิจัยด้วย ทั้งนี้ การฝึกหัดครู อาจจัดครอบคลุมตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาการศึกษามหาวิทยาลัย จนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ครูประจำวิชา (Subject Teacher)

ครูประจำวิชาจะเรียนในคณะวิชาที่ตนต้องการสอนก่อน แล้วจึงเรียนในคณะศึกษาศาสตร์ภายหลัง หรือจะเรียนทั้ง 2 อย่างพร้อมๆ กันเป็นหลักสูตรระดับปริญญาโทก็ได้ การฝึกสอน กระทำในโรงเรียนสาธิตหรือโรงเรียนที่เป็นเครือข่ายของคณะ ศึกษาศาสตร์ สำหรับการฝึกหัดครูวิชาศิลปะทำในสถาบันศิลปะ

ครูในสถาบันการศึกษาประเภทอาชีวศึกษาและสถาบัน โพลีเทคนิค

การฝึกหัดครูอาชีวศึกษา ทำในวิทยาลัยการฝึกหัดครู อาชีวศึกษาโดยร่วมมือกับสถาบันโพลีเทคนิค 5 แห่ง นอกจากนี้

ยังมีวิทยาลัยครูอาชีวศึกษา 2 แห่ง จัดการฝึกครูสำหรับการศึกษา พิเศษและครูแนะแนว

นอกจากนี้ ยังมีการฝึกหัดครูอาชีวศึกษาภาษาสวีเดน ในคณะศึกษาศาสตร์ของ Abo Akademi University รวมทั้ง การฝึกหัดครูประเภทสามัญศึกษา ซึ่งแม้ว่าจะไม่มีโรงเรียนสาธิต สำหรับการฝึกหัดครูอาชีวศึกษา แต่สามารถทำการฝึกสอน ในโรงเรียนอาชีวศึกษาต่างๆ ทดแทนได้

3. การรับนักศึกษา (Admission)

การศึกษาประเภทสามัญศึกษา

ครูในสถาบันการศึกษาประเภทสามัญศึกษา ประกอบด้วย ครูประจำชั้น ครูอนุบาล ครูประจำวิชา ครูการศึกษาพิเศษ และครูแนะแนว รวมถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาด้วย

ครูประจำชั้นและครูอนุบาล คัดเลือกโดยการสอบเข้า คณะศึกษาศาสตร์ การสอบประกอบด้วย การสอบข้อเขียน ความถนัด และการสัมภาษณ์ สำหรับครูประจำวิชาต้องสมัคร โดยตรงที่คณะวิชาหรือภาควิชาที่ตนต้องการสอน เมื่อได้รับคัดเลือก แล้วจึงสมัครเข้าเรียนวิชาครูตามสายวิชาของตน ซึ่งจะพิจารณา จากผลการสอบ ความถนัด และประวัติการเรียน บางมหาวิทยาลัย นักศึกษาสามารถสมัครเข้าหลักสูตรครูประจำวิชาได้โดยตรง หากยังไม่สมัครเข้ารับการฝึกหัดครูประจำวิชา ก็สามารถรอจน สำเร็จการศึกษา แล้วจึงเข้ารับการอบรมวิชาครูภายหลังก็ได้ โดยเรียนประมาณ 35 ECTS

ครูที่เรียนจบหลักสูตรครูประจำชั้น หรือสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี สามารถสมัครเข้ารับการฝึกหัดครูการศึกษาพิเศษโดยวิธีการสอบเข้าโดยตรง ส่วนนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือปริญญาโททางการศึกษาพิเศษจะทำการสอบคัดเลือกเช่นเดียวกับในสาขาอื่น

การศึกษาประเภทอาชีวศึกษา

ครูในสถาบันการศึกษาประเภทอาชีวศึกษา ประกอบด้วย ครูสอนวิชาแกนกลาง ครูสอนวิชาอาชีวศึกษา ครูการศึกษาพิเศษ และครูแนะแนว รวมถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาด้วย

บุคคลที่จะเป็นครูการศึกษาพิเศษ หรือครูแนะแนวสายอาชีวศึกษา ต้องมีคุณสมบัติเป็นครูอาชีวศึกษา ผ่านงานสอนมา 1 ปี จึงจะสามารถสมัครเข้ารับการฝึกอบรมได้

ครูในสถาบันอาชีวศึกษาต้องมีคุณสมบัติที่สอดคล้องกับงานที่ต้องปฏิบัติ เช่น มีคุณวุฒิในระดับปริญญาโทด้านการสอน วิชาสามัญหรือวิชาแกน มีคุณวุฒิในระดับปริญญาโททางอาชีวศึกษา สอนวิชาอาชีวศึกษา หรือมีคุณสมบัติด้านอาชีพ ประสบการณ์ทำงาน 3 ปี และผ่านการฝึกอบรมวิชาครูมาแล้ว 60 ECTS

สำหรับตำแหน่งอาจารย์ในสถาบันโพลีเทคนิค เรียกว่า Principal lectures, Senior lecturers และอาจารย์รับเชิญ (Visiting lectures)

Principal lectures ต้องมีคุณวุฒิระดับ Licentiate หรือปริญญาเอก ส่วน Senior lectures ต้องมีคุณวุฒิระดับปริญญาโท และต้องผ่านการเรียนวิชาครู 60 ECTS ภายในเวลา 3 ปี นับตั้งแต่วันที่เข้ารับตำแหน่ง

4. หลักสูตร (Curriculum, Special Skills, Specialization)

ครูในสถาบันการศึกษาประเภทสามัญศึกษา

ครูประจำชั้น (Class Teacher)

ครูประจำชั้นต้องเรียนในระดับปริญญาโท หลักสูตร 5 ปี จำนวน 160 ECTS ซึ่งต้องเรียนทุกวิชาของวิชาครูและเรียนวิชาครูระดับสูง ครูประจำชั้นอาจจะเชี่ยวชาญการสอนใน 1 สาขาวิชาหรือมากกว่า และต้องเรียนวิชาพื้นฐานด้านการสอนเพิ่มเติมอีกอย่างน้อย 60 ECTS ซึ่งทำให้มีคุณสมบัติเป็นครูประจำวิชาชั้นปีที่ 7-9 ได้ด้วย โดยวิชาที่เรียนเพิ่มเติมสำหรับหน้าที่ครูในระดับปริญญาโทต้องครอบคลุมวิชา ภาษาและการสื่อสาร วิชาพื้นฐานวิชาครูและการฝึกสอน วิชาการศึกษาระดับสูง วิชาโท และวิชาเลือก

ครูอนุบาลและศูนย์เด็กเล็ก (Kindergarten Teachers)

ครูอนุบาลและศูนย์เด็กเล็กจะต้องสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี หลักสูตร 120 ECTS ภายในเวลา 3 ปี สาขาวิชาที่เรียนคือ ภาษาและการสื่อสาร วิชาพื้นฐาน วิชาครู และการฝึกสอน

การอนุบาลศึกษา และการศึกษาก่อนประถมศึกษา วิชาโท และ วิชาเลือก สำหรับครู Special kindergarten teacher ต้องสำเร็จ การศึกษาในระดับปริญญาโทตามหลักสูตรที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ครูประจำวิชา (Subject Teacher)

ครูประจำวิชาต้องสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท หลักสูตร 160 - 180 ECTS ใช้เวลาเรียน 5-6 ปี วิชาหลัก คือ วิชาที่จะสอน ยกเว้นวิชาคหกรรมศาสตร์และศิลปหัตถกรรม (Textile work , Technical work) เรียนในคณะศึกษาศาสตร์

ครูการศึกษาพิเศษ (Special Needs Teachers)

ครูการศึกษาพิเศษ ต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี 120 ECTS และปริญญาโท 160 ECTS ในจำนวนนี้ รวมถึงครู ที่มีการศึกษาพิเศษ 35-50 ECTS อยู่ด้วย

ครูแนะแนว (Pupil Counselors and Student Counselors)

ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท สามารถสมัครเข้ารับ การฝึกอบรมเป็นครูแนะแนวได้โดยเรียน 35 ECTS ครูแนะแนว สามารถเรียนระดับปริญญาโททางการศึกษาซึ่งมีวิชาแนะแนว ประมาณ 35 ECTS รวมอยู่ด้วย

ครูในสถาบันการศึกษาประเภทอาชีวศึกษา

ครูสอนวิชาแกนกลาง (Core Subject Teachers)

ครูสอนวิชาแกนกลางในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ประเภทอาชีวศึกษา จะมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับครูสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทสามัญศึกษา

ครูสอนวิชาอาชีวศึกษา (Vocational/Professional Studies Teachers)

ครูสอนวิชาอาชีวศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ต้องสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาด้านอาชีวศึกษา หรือ ปริญญาโท หรือมีคุณวุฒิด้านอาชีวศึกษาที่เหมาะสมซึ่งเรียน วิชาชีพออย่างน้อย 35 หน่วยกิต และมีประสบการณ์การทำงาน 3 ปี สำหรับครูอาชีวศึกษาระดับสถาบันโปลีเทคนิคต้องจบ ปริญญาเอก และผ่านการอบรมวิชาครูอาชีวศึกษา 60 ECTS

ครูการศึกษาพิเศษ (Special Needs Teachers) และครูแนะแนว (Student Counselors)

ครูการศึกษาพิเศษและครูแนะแนวในสถาบันการศึกษา ประเภทอาชีวศึกษา ต้องมีคุณสมบัติเป็นครูอาชีวศึกษา ทำการสอน มาแล้ว 1 ปี และผ่านการอบรมวิชาการการศึกษาพิเศษหรือวิชาแนะแนว 60 ECTS

5. เงื่อนไขการทำงานของครู (Conditions of Service of Teachers)

องค์กรครู (National Teacher Organization) เริ่มก่อตั้งเมื่อปลายศตวรรษที่ 19 โดยเริ่มจากการรวมตัวของกลุ่มครูที่สอนโรงเรียนประเภทเดียวกัน ซึ่งทำหน้าที่กลุ่มกดดัน (Pressure Groups) และรักษาผลประโยชน์ของกลุ่ม ต่อมาในทศวรรษที่ 1970 องค์กรครูรวมตัวกันเป็น **Trade Union of Teachers** ปัจจุบัน มีชื่อว่า **Trade Union of Education (OAJ)** เนื่องจากมีครูอาชีพศึกษาและอาจารย์มหาวิทยาลัยเข้าร่วมด้วย โดยปัญหาที่องค์กรครูกำลังเร่งผลักดันหาทางแก้ไข คือ ปัญหาเงินเดือนครูและหน้าที่ความรับผิดชอบที่ควรจะเป็น

การรับครูเข้าทำงานเป็นหน้าที่ของหน่วยงานการจ้างครู เช่น เทศบาลหรือสถาบัน ครูส่วนมาก (ร้อยละ 94) ทำงานเต็มเวลาและมีฐานะมั่นคงในตำแหน่งหน้าที่การงาน (Tenured) โดยครูมีฐานะเป็นพนักงานเทศบาล เป็นข้าราชการหรือเป็นลูกจ้างของรัฐแล้วแต่กรณี ในกรณีที่มีครูลาป่วยเป็นเวลานานหรือลาศึกษาต่อ หน่วยงานต้นสังกัดสามารถหาครูมาสอนทดแทน ครูมีสิทธิร้องขอผู้ช่วยด้านการศึกษาพิเศษ บุคลากรด้านสุขภาพ และครูแนะแนวเพื่อช่วยในการปฏิบัติงานได้

ไม่มีการประเมินครูหรือการสอนของครูเป็นการเฉพาะ แต่ผู้อำนวยการสถานศึกษาต้องรับผิดชอบในฐานะผู้นำทางวิชาการของสถานศึกษา โดยทุกปีจะมีการอภิปรายผลงานของสถาบัน

ร่วมกันระหว่างครูและผู้อำนวยการสถานศึกษา เพื่อกำหนด วัตถุประสงค์และแผนปฏิบัติงานของปีต่อไป

การฝึกอบรมครูประจำการเป็นหน้าที่ของสถาบันและครู ซึ่งต้องดำเนินการตามข้อตกลงการจ้างครูที่ให้ฝึกอบรมปีละ 3-5 วันเป็นประจำทุกปี การศึกษาต่อเนื่องสำหรับครูก็เป็นภาระของ นายจ้างครูเช่นกัน โดยศูนย์การพัฒนาครูของรัฐ มหาวิทยาลัย วิทยาลัยครูอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยภาคฤดูร้อน และหน่วยงานเอกชนอื่นๆ มีส่วนร่วม ในการพัฒนาครู ตามหลักอุปสงค์ อุปทาน โดยยึดนโยบาย การพัฒนาการศึกษาของรัฐ จำนวนผู้สมัครเข้ารับการพัฒนา มักจะมากกว่างบประมาณที่มีให้

6. เงินเดือนของครู (Salaries)

อัตราเงินเดือนครูเป็นข้อตกลงร่วมระหว่างสหภาพครู รัฐ และเทศบาล ซึ่งกระทำในทุกๆ 1-3 ปี โดยเงินที่ได้รับจะขึ้นอยู่กับ คุณวุฒิ หน้าที่ และระยะเวลาการทำงาน ซึ่งรายได้ของครูแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

1) เงินเดือน ในกรณีที่ครูสอนในเมืองใหญ่และชนบท ห่างไกลจะได้เงินเดือนเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 3

2) เงินเพิ่มเติม ซึ่งแตกต่างกันตามประสบการณ์ ในการบริหารและการสอน และระยะเวลาในการทำงาน หากมี งานพิเศษก็จะได้เงินเดือนหรือเงินโบนัสเพิ่มเติมด้วย

การขึ้นเงินเดือนครูอาวุโส จะขึ้นให้หลังจากทำงานได้ 2,5,8 และ 13 ปี ในอัตราร้อยละ 5 ส่วนการขึ้นเงินเดือนครูประจำการอื่นๆ ขึ้นเงินเดือนทุกๆ 5, 10, 15 และ 20 ปี คิดเป็นอัตราเพิ่มเฉลี่ยร้อยละ 3 ของเงินเดือน

บัญชีเงินเดือนปี ค.ศ. 2003 กำหนดเงินเดือนของครูประจำชั้นที่มีคุณวุฒิปริญญาโท อัตราเงินเดือนเริ่มต้นที่ 1,795 ยูโร และสูงสุดที่ 2,564 ยูโร

ครูที่สอนมัธยมศึกษาตอนปลาย อัตราเงินเดือนเริ่มต้นที่ 2,043 ยูโร และสูงสุดที่ 2,952 ยูโร ส่วนอัตราเงินเดือนของผู้อำนวยการสถานศึกษานั้น จะขึ้นอยู่กับขนาดและประเภทของโรงเรียน โดยเริ่มต้นระหว่าง 2,500-3,635 ยูโร และสูงสุดระหว่าง 3,298-4,940 ยูโร หากโรงเรียนหรือสถาบันใดมีครูที่มีคุณวุฒิในระดับปริญญาโท ระดับ Licentiate หรือระดับปริญญาเอก ผู้อำนวยการสถานศึกษาจะได้รับเงินเดือนที่สูงกว่า

7. วันทำงานและวันหยุด (Working Time and Holidays)

งานของครู (Task of Teacher)

ได้แก่ การสอน การเตรียมการสอน การตรวจงานนักเรียน รวมถึงความร่วมมือกับเพื่อนครู ผู้ปกครอง ชุมชน เจ้าหน้าที่สวัสดิการนักเรียน เจ้าหน้าที่สวัสดิการสังคม การแนะแนวชุมชน ตำรวจและภาคธุรกิจ เป็นต้น

วันทำงาน (Working Time)

ครูที่สอนในการศึกษาประเภทสามัญศึกษาและการศึกษาภาคบังคับ จะทำการสอนระหว่าง 15-23 บทเรียนต่อสัปดาห์ ส่วนครูที่สอนในการศึกษาสายอาชีพศึกษา จะสอนระหว่าง 20-25 บทเรียนต่อสัปดาห์ โดยหนึ่งปีการศึกษามี 185 – 190 วัน

วันหยุด (Holidays)

มีข้อกำหนดว่าในวันที่ไม่มีชั่วโมงสอนหรืองานพิเศษ ครูจะไม่มาโรงเรียนก็ได้ แต่การให้ครูมาทำงานในวันหยุดต้องมีเหตุที่จำเป็นเท่านั้น

ผู้อำนวยการสถานศึกษาและเจ้าหน้าที่สำนักงาน มีวันหยุดระหว่าง 23 , 28 หรือ 38 วันต่อปี โดยสามารถหยุดได้เมื่อทำงานเต็มปี

การเลื่อนตำแหน่ง (Promotion)

ไม่มีการเลื่อนตำแหน่ง เว้นแต่จะสมัครและได้รับคัดเลือกเป็นผู้ผู้อำนวยการสถานศึกษา

การโอนย้าย (Transfers)

การโอนย้ายของครูสามารถทำได้ภายในโรงเรียนในเขตเทศบาล เพราะครูถือเป็นข้าราชการของเทศบาล

การปลดออก (Dismissal)

ครูอาจจะถูกปลดออก หากไม่มีนักเรียนให้สอน แต่เทศบาลต้องพยายามหางานหรือฝึกงานให้ครูไปทำหน้าที่อื่นแทน ในกรณีที่ครูไม่ทำหน้าที่ของตน อาจจะถูกปลดออกได้ โดยต้องมีการแจ้งให้

ทราบล่วงหน้า 14 วัน ส่วนครูที่เป็นครูประจำต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้าระหว่าง 1 - 6 เดือน

การเกษียณอายุและเงินบำนาญ (Retirement and Pensions)

ครูที่เข้าทำงานหลังวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 1993 การครบเกษียณอายุจะอยู่ที่อายุ 65 ปี แต่ถ้าครูเข้าทำงานก่อนวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 1993 การครบเกษียณอายุจะอยู่ระหว่าง 60-65 ปี สำหรับเงินบำนาญ ครูใหม่จะได้ในอัตราร้อยละ 60 ของเงินเดือน ส่วนครูเก่าที่ทำงานก่อนวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 1993 จะได้เงินบำนาญในอัตราระหว่างร้อยละ 60-66 ของเงินเดือน

8. ผู้บริหารสถานศึกษา (School Administrative and/or Management Staff)

การศึกษาระดับก่อนวัยเรียน (Pre-primary Education)

ผู้บริหารสถานศึกษาของศูนย์เด็กเล็ก คือ หัวหน้าศูนย์ และอาจมีผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์ได้ตามความจำเป็น

การศึกษาภาคบังคับ มัธยมศึกษาตอนปลาย และ อาชีวศึกษา (Basic Education, Upper secondary Education and Training)

ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนการศึกษภาคบังคับ โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทสามัญศึกษาและโรงเรียนประเภทอาชีวศึกษา คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา (Rectors)

โดยมีรองผู้อำนวยการสถานศึกษา (Vice rectors) และผู้ช่วย
ผู้อำนวยการสถานศึกษา (Deputy rectors) เป็นผู้ช่วย ส่วนผู้บริหาร
สถานศึกษาอาชีวศึกษามีครูหัวหน้าสาขาวิชา (Head Teachers)
เป็นผู้รับผิดชอบในแต่ละสาขาวิชา

การศึกษาระดับอุดมศึกษา (Higher Education)

ในระดับมหาวิทยาลัยจะมี Principals (บางแห่งเรียก
Rectors) และ Vice principals เป็นผู้บริหาร บางมหาวิทยาลัยเรียก
Chancellors ในคณะวิชามี Deans เป็นผู้บริหาร ในภาควิชามี Head
teachers เป็นผู้บริหาร ผู้ที่จะเป็น Rector ต้องมีคุณวุฒิการศึกษา
ในระดับปริญญาโทเป็นอย่างต่ำ และต้องมีคุณสมบัติเป็นครูผู้สอน
มีประสบการณ์ในการทำงาน รวมทั้งต้องมีประกาศนียบัตร
การบริหารการศึกษาด้วย

สำหรับตำแหน่งผู้ตรวจการศึกษาหรือการนิเทศ
ในฟินแลนด์ถูกยกเลิกไปในทศวรรษที่ 1990

9. ข้อมูลสถิติ (Statistics)

1) ร้อยละของครู จำแนกตามกลุ่มอายุและหน้าที่ ปี ค.ศ. 2002

หน้าที่	กลุ่มอายุ					
	<40	40-44	45-49	50-54	55-59	>60
ผู้อำนวยการสถานศึกษา	9.9	16.3	21.4	24.0	23.4	5.0
ครูสอนประจำระดับ ม.ต้น	27.9	12.2	15.6	18.8	21.9	3.6
ครูสอนประจำระดับก่อนประถม และประถมศึกษา	43.6	15.4	14.9	12.2	11.7	2.2
ครูการศึกษาพิเศษ	33.8	15.9	19.7	16.7	11.9	2.0
ครูสอนนักเรียนต่างชาติ	38.5	20.8	16.4	13.9	8.2	2.2
ครูสอนเต็มเวลา	54.7	13.0	12.2	10.3	8.1	1.7
ครูสอนบางเวลา	48.3	17.3	13.5	10.8	7.9	2.2
อื่นๆ	44.5	22.2	11.1	0.0	11.1	11.1
รวม	38.0	14.3	15.5	14.9	14.7	2.6

2) ร้อยละของครูที่สอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
 จำแนกตามกลุ่มอายุ จำนวนปีที่สอน และตำแหน่ง

ตำแหน่ง	กลุ่มอายุ					
	<40	40-44	45-49	50-54	55-59	≥60
อาจารย์ใหญ่	9.4	9.2	15.8	23.3	25.2	17.1
ครูสอนประจำ (Lecturers)	26.6	11.3	13.6	15.6	20.2	12.7
ครูสอนนักเรียนต่างชาติ	26.1	13.0	21.8	21.8	4.3	13.0
ครูสอนเต็มเวลา	62.1	12.6	10.0	7.4	6.2	1.7
ครูสอนบางเวลา	56.2	14.5	9.6	10.1	6.6	3.0
อื่นๆ	72.7	0.0	18.2	0.0	0.0	9.1
รวม	33.1	11.5	13.0	14.4	17.4	10.6

9

การประเมินผล สถาบันการศึกษา และระบบการศึกษา

Evaluation of Education Institutions and the Education System

การประเมินผลเป็นเครื่องมือในการรักษามาตรฐานการศึกษา โดยการติดตามความสำเร็จของวัตถุประสงค์ทางการศึกษา ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายและเป็นพื้นฐานเพื่อการปรับปรุง การเรียนการสอนในทุกระดับการศึกษา

1. ประวัติศาสตร์ (Historical Overview)

ในช่วงทศวรรษที่ 1990 ฟินแลนด์ได้ลดการรวมอำนาจไว้ที่ศูนย์กลางด้านการศึกษาอย่างมาก ส่งผลให้หน่วยงานท้องถิ่นมีอำนาจในการตัดสินใจเพิ่มมากขึ้น และทำให้การประเมินผลมีความจำเป็นมากด้วย ดังนั้น ฟินแลนด์จึงเริ่มมีการประเมินผล การศึกษาอย่างจริงจังในช่วงที่มีการปฏิรูปการศึกษาระหว่างทศวรรษที่ 1960-1970

ในทศวรรษที่ 1990 ระบบการประเมินผลการศึกษาเน้น การประเมินระบบการควบคุมตนเอง การให้งบประมาณแบบเป็นก้อน และการประเมินผลการทำงานด้านการศึกษา ซึ่งเป้าหมายในการประเมินผลทางการศึกษาเพื่อให้หน่วยงานทางการศึกษา

ต้องเพิ่มโอกาสในการเรียนและเพิ่มประสิทธิภาพของตนผ่านการประเมินตนเอง รวมทั้งเพิ่มการมีส่วนร่วมของผู้ประเมินจากภายนอกมากขึ้น

ในด้านระบบงบประมาณ ได้นำระบบการจัดงบประมาณ โดยอาศัยผลการปฏิบัติงานเป็นฐานมาใช้กับมหาวิทยาลัยตั้งแต่ปี ค.ศ. 1994 และนำมาใช้กับสถาบันโพลีเทคนิคตั้งแต่ปี ค.ศ. 2001 ส่วนการศึกษาด้านอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมนำมาใช้ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2002

ในอดีต **คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (National Board of Education : NBE)** มีบทบาทสำคัญในการประเมินผลการเรียนระดับประเทศ เมื่อมีการปฏิรูปการศึกษา จึงมี **สภาการประเมินผลการศึกษา (Education Evaluation Council : EEC)** เป็นหน่วยงานประสานด้านการประเมินผลการศึกษาร่วมกับสถาบันต่างๆ รวมถึง คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติด้วย

คณะกรรมการการศึกษาและวัฒนธรรมของรัฐสภา (The Parliamentary Education and Culture Committee) มีความห่วงใยในเรื่องเกี่ยวกับการแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบในการประเมินผลการศึกษาของสภาการประเมินผลการศึกษา และคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ รวมทั้งการนำเสนอผลการประเมินต่อสาธารณะ จึงกำหนดนโยบายในการนำเสนอว่าต้องไม่จัดอันดับ และต้องไม่ส่งผลด้านลบให้แก่โรงเรียน ครู และนักเรียน

2. การประเมินผลสถาบันการศึกษา (Evaluation of School/Institutions)

สถาบันการศึกษาจะเป็นผู้รับผิดชอบต่อการประเมินผล การศึกษาของตน และการประเมินจากภายนอก ปี ค.ศ. 1993 คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้ดำเนินโครงการพัฒนาวัฒนธรรม การประเมินผลและการประเมินตนเองของสถาบันการศึกษา

เป้าหมายของการประเมินตนเองเพื่อช่วยให้สถาบัน การศึกษา สามารถมองเห็นภาพรวมของตนและเผยแพร่กิจกรรม ของสถาบันให้เป็นที่รับรู้แก่คนภายนอก โดยความรู้เกี่ยวกับตนเอง จะช่วยให้สถาบันสามารถเผชิญกับความท้าทายจากภายนอกได้ รวมทั้ง การประเมินตนเองจะทำให้สถาบันทราบว่าการปฏิบัติงานนั้น เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ และสามารถกำหนดแผนงาน เพื่อรักษาระดับปรับปรุงคุณภาพและทราบถึงผลของการปฏิบัติ งานของตนได้

3. การประเมินผลระบบการศึกษา (Evaluation of the Education System)

การประเมินผลระบบการศึกษาและสถาบันการศึกษา ทั้งภายในและภายนอก มีวัตถุประสงค์ที่ผลของการศึกษา ในด้านประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพผลและความคุ้มค่าทางการเงิน ดังนี้

1. การศึกษาจะมีประสิทธิภาพ (Efficiency) เมื่อสามารถ ปฏิบัติหน้าที่ได้ มีความยืดหยุ่น มีการกำหนดเวลาของระบบ การศึกษา มีการบริหารการศึกษาและการเตรียมการที่เหมาะสมมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

2. การศึกษาจะมีประสิทธิผล (Effectiveness) เมื่อเกิด ทักษะกับนักศึกษา มีการส่งเสริมการเจริญเติบโตทางสติปัญญา ของบุคคล มีการพัฒนาของสังคม วัฒนธรรม และชีวิตการทำงาน ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ

3. การศึกษาจะคุ้มค่าทางการเงิน (Financial Accountability) เมื่อทรัพยากรทางการศึกษาได้รับการจัดสรร ให้เกิดประโยชน์สูงสุดตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา และ ปริมาณของทรัพยากรทางการศึกษามีความเหมาะสมกับการบริการ โครงสร้างและองค์กรทางการศึกษา

4. การประเมินผลระดับภูมิภาคและท้องถิ่น (Evaluation at Regional and Local Level)

ระดับภูมิภาค (Regional Level)

การประเมินผลการศึกษาจะทำโดย The Provincial State Offices ซึ่งมีทำหน้าที่ประเมินและติดตามผลการศึกษา โดยมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มความสามารถของสถาบันการศึกษาในการให้บริการแก่เครือข่ายทางการศึกษา และความพึงพอใจของผู้รับบริการ ทั้งนี้ The Provincial State Offices จะส่งข้อมูลการประเมินผลให้กับหน่วยงานการประเมินในระดับประเทศต่อไป

ระดับท้องถิ่นและเทศบาล (Local Level)

การประเมินและติดตามผลการศึกษาในระดับท้องถิ่นและเทศบาล มีเป้าหมายที่การให้ประชาชนสามารถเข้าถึงการศึกษาได้ ความคุ้มค่าของเงินงบประมาณที่ได้รับ และเพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายการศึกษาและวัฒนธรรมของท้องถิ่น รวมทั้งความแตกต่างระหว่างสถาบันด้วย

ในระดับสถาบันการประเมินผลมีเป้าหมายที่การบรรลุวัตถุประสงค์ คุณภาพการเรียนการสอน การปฏิรูปหลักสูตร และการใช้ทรัพยากรทางการศึกษา

5. การประเมินผลระดับประเทศ (Evaluation at National Level)

การประเมินผลการศึกษาระดับประเทศ (Evaluation at National Level)

การประเมินและติดตามผลการศึกษาในระดับประเทศ มีเป้าหมายที่การบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย การกำหนดนโยบายการศึกษาและหลักสูตรแกนกลาง รวมถึง ความมั่นคงและความเสมอภาคทางการศึกษา

การประเมินผลการศึกษาระดับการศึกษาภาคบังคับ และมัธยมศึกษาตอนปลาย (National Evaluation of Primary and Secondary Education)

รูปแบบและกลุ่มเป้าหมายของการประเมินผลการศึกษา ในระดับนี้ถูกกำหนดโดยกระทรวงศึกษาธิการ ส่วนการประเมินผลนั้น จะดำเนินการโดยคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งมีเป้าหมาย ในการประเมินผลดังนี้

1. เพื่อทราบอุปสงค์ อุปทาน การเข้าถึงการศึกษาและการเลื่อนชั้นของนักศึกษา
2. เพื่อทราบโครงสร้างและการดำเนินงานของระบบการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
3. เพื่อทราบความเกี่ยวข้องระหว่างคุณภาพการศึกษา และทรัพยากรทางการศึกษา

4. เพื่อทราบแนวโน้มนโยบายการพัฒนาการศึกษาและการเปลี่ยนแปลงการให้บริการการศึกษา
5. เพื่อทราบถึงหลักสูตรและการเรียนการสอน
6. เพื่อทราบถึงผลการเรียนและประสิทธิผลของการศึกษานอกจากนี้แล้ว การประเมินผลยังมุ่งที่จะสนับสนุนสถาบันและครู คณาจารย์ในการปฏิรูปการศึกษาอย่างต่อเนื่อง การผลิตและการเผยแพร่สารสนเทศทางการศึกษาทั้งระบบและการศึกษาเปรียบเทียบในระดับนานาชาติ

การประเมินผลการศึกษาในระดับอุดมศึกษา (National Evaluation of Higher Education)

มหาวิทยาลัยและสถาบันโพลีเทคนิคต้องรับผิดชอบในการประเมินตนเอง โดยรับการช่วยเหลือสนับสนุนจากสภาการประเมินผลการศึกษา สำหรับการประเมินผลการพัฒนาวิธีการและมาตรการการติดตามนั้น **คณะกรรมการประเมินผลการอุดมศึกษา (Higher Education Evaluation Committee : HEEC)** จะทำงานร่วมกับสถาบันการศึกษาชั้นสูงกระทรวงศึกษาธิการ Academy of Finland, Rector's Council สหพันธ์นักศึกษาของสถาบันการศึกษาชั้นสูง คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และสมาคม Finnish Local and Regional Authorities รวมถึงนายจ้าง ลูกจ้าง และกลุ่มธุรกิจที่สนใจการอุดมศึกษา เป็นต้น

6. การวิจัยการศึกษา (Research on Education)

การวิจัยประกอบด้วยข้อมูลข่าวสารที่เชื่อถือได้ (Reliable) และข้อมูลเชิงเปรียบเทียบในประเทศและต่างประเทศ ทำให้เข้าใจถึงความจำเป็นที่ต้องมีการศึกษากระบวนการ ผลลัพธ์ และการปฏิบัติงานของกลไกต่างๆ ในหน่วยงานการศึกษา รวมถึงผลกระทบของการนำนโยบายและการปฏิรูปการศึกษาไปสู่การปฏิบัติด้วย

สถาบันวิจัย (Research Institutions)

ทุกมหาวิทยาลัยต้องทำการวิจัยด้านการศึกษา โดยสถาบันวิจัยที่มีชื่อเสียงในความเชี่ยวชาญด้านการศึกษา 2 แห่ง ได้แก่ The Institute of Educational Research (KTL) ตั้งอยู่ที่ University of Jyväskylä และ The University of Turku Research Unit for the Sociology of Education (RUSE)

นอกจากนี้ คณะศึกษาศาสตร์ในทุกมหาวิทยาลัยได้รวมกันตั้งเป็นสถาบันวิจัย โดยมีตำแหน่งทางวิชาการดังนี้ ตำแหน่งศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อาวุโส ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และนักวิจัย รวมทั้งหมด 250 คน ส่วนคณะอื่นๆ ก็มีการทำวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาด້วยเช่นกัน เช่น The Research Center for Vocational Education ตั้งอยู่ที่ University of Tampere เป็นต้น

Academy of Finland เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยเป็นหน่วยงานหลักในการวิจัยการศึกษาของประเทศทั้งการวิจัยระยะสั้นและระยะยาวซึ่งใช้นักวิจัยจำนวนมาก
งบประมาณการวิจัย (Research Financing)

โดยปกติการตัดสินใจด้านการบริหารจะอ้างอิงถึงผลการวิจัยและข้อมูลสถิติต่างๆ ดังนั้น จึงได้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบงบประมาณด้านการวิจัยไว้ โดย **The Department for Education and Science Policy** ได้จัดสรรงบประมาณการวิจัยในด้านอุดมศึกษาและวิทยาศาสตร์เป็นหลัก ส่วน **Academy of Finland** ได้จัดงบประมาณการวิจัยโดยเน้นด้านการศึกษา งานวิจัยด้านการศึกษาอื่นๆ จะแบ่งความรับผิดชอบระหว่างกระทรวงศึกษาธิการและคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติสำหรับงานวิจัยด้านอื่น เช่น **Economy of Education** จะดำเนินการ โดย **The Research Institute of the Finnish Economy (ETLA)** เป็นต้น

ความคาดหวังของความต้องการทางการศึกษา (Anticipation of Education Needs)

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้จัดทำข้อมูลและเอกสารเกี่ยวกับความคาดหวังทางการศึกษา การพัฒนาการศึกษาในระยะยาว และการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีในชีวิตการทำงาน เพื่อประโยชน์ในการประมาณการความต้องการแรงงานใหม่ และการจัดทำสถิติต่างๆ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ กระทรวงแรงงาน กระทรวงศึกษาธิการ และ **Statistics Finland** ในด้านการศึกษา มีการประมาณการในเรื่องการอาชีวศึกษา

โปลีเทคนิค และอุดมศึกษา นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาสมรรถนะ และระบบของการประมาณการอีกด้วย

7. งานด้านสถิติ (Statistics)

ฐานข้อมูลและบุคลากรต่างๆ ที่สนับสนุนการประเมินผล และการวิจัยการศึกษาดำเนินการโดย 3 หน่วยงานหลัก คือ Statistics Finland, กระทรวงศึกษาธิการ และคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ

1) *Statistics Finland* ทำหน้าที่รวบรวม วิเคราะห์ และเผยแพร่ข้อมูลสถิติด้านกิจกรรมการศึกษา ความคาดหวัง และการประเมินผลการศึกษา เช่น ระบบการศึกษา การศึกษาผู้ใหญ่ และการฝึกอบรม และโครงสร้างทางการศึกษาของประชาชน เป็นต้น

สถิติด้านการศึกษาจะครอบคลุมทุกสถาบันการศึกษา จำนวนผู้สมัคร จำนวนที่รับเข้า จำนวนนักศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา คุณวุฒิที่สถาบันให้ และงบประมาณของสถาบัน

2) *กระทรวงศึกษาธิการ (Ministry of Education)* รวบรวม ข้อมูลพื้นฐานเพื่อการประเมินผลการศึกษาในด้านต่างๆ ดังนี้

(1) *ข้อมูลระบบการสนับสนุน* รวบรวมข้อมูลสนับสนุน การศึกษาที่รวบรวมไว้ที่คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เพื่อประโยชน์ ในการจัดสรรงบประมาณด้านการศึกษาและงบประมาณสนับสนุน การศึกษาของเทศบาล

(2) ระบบข้อมูลเพื่อการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์เป็นการรวบรวมข้อมูลเพื่อการคาดประมาณอนาคตและจัดทำเอกสารการวางแผน เพื่อใช้ในการวางแผนยุทธศาสตร์และจัดทำแผนในอนาคต

(3) ฐานข้อมูลมหาวิทยาลัย เป็นข้อมูลของกระทรวงศึกษาธิการที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย โดยจำแนกเป็นรายมหาวิทยาลัยและระดับการศึกษา

(4) ฐานข้อมูลสถาบันโพลีเทคนิค เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของสถาบันโพลีเทคนิค โดยจัดทำเป็นรายสถาบันและระดับการศึกษา

3) คณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ (National Board of Education: NBE) ทำหน้าที่จัดเก็บข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการบริการทางการศึกษา เพื่อประโยชน์ในการจัดทำสถิติ การคาดประมาณอนาคต การประเมินและการติดตามผลทางการศึกษา ดังนี้

- (1) ข้อมูลระบบการสนับสนุนการศึกษา
- (2) ค่าใช้จ่ายของสถาบันการศึกษา
- (3) ค่าใช้จ่ายในการบริหารและการดำเนินงานของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
- (4) ฐานข้อมูลการวิจัยของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
- (5) ฐานข้อมูลของสถาบันการศึกษา
- (6) ระบบการคัดเลือกนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โพลีเทคนิคและอุดมศึกษา
- (7) ฐานข้อมูลคุณวุฒิการศึกษาด้านอาชีวศึกษา

4) ข้อมูลสถิติโรงเรียน/ สถานศึกษาในประเทศฟินแลนด์
ปี ค.ศ. 2004

ปี ค.ศ. 2004 ประเทศฟินแลนด์มีจำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น 5,004 แห่ง ไม่รวมโรงเรียนที่เปิดสอนในต่างประเทศ 7 แห่ง และโรงเรียนบางลักษณะ เช่น ศูนย์การศึกษาต่อเนื่อง จำแนกตามประเภทได้ดังนี้

<u>ประเภทโรงเรียน</u>	<u>จำนวน (แห่ง)</u>
- การศึกษาภาคบังคับ	3,683
- มัธยมศึกษาตอนปลายประเภทสามัญศึกษา	436
- การศึกษาภาคบังคับและมัธยมศึกษาตอนปลาย	37
- อาชีวศึกษา	240
- โปลีเทคนิค	31
- มหาวิทยาลัย	21
- ศูนย์การศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ	40
- สถาบันอาชีวศึกษาเฉพาะทาง	42
- สถาบันดนตรี	91
- ศูนย์พลศึกษา	14
- Folk high schools	87
- ศูนย์การศึกษาผู้ใหญ่	251
- Study Centres	11
- มหาวิทยาลัยภาคฤดูร้อน	20
รวม	<u>5004</u>

ที่มา : Statistics Finland

การสนับสนุน การศึกษาพิเศษ

Special Educational Support

ฟินแลนด์ดำเนินงานด้านการศึกษาตามแนวความคิดที่ว่า **การศึกษาเป็นของทุกคน** เด็กทุกคนต้องได้เรียนในโรงเรียนอย่างเสมอภาค ได้รับการปฏิบัติ และการยอมรับนับถืออย่างเท่าเทียมกัน รวมทั้งมีสิทธิตัดสินใจในปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อตนเองในระดับที่เหมาะสมกับพัฒนาการ โดยทุกคนดำรงอยู่บนพื้นฐานแห่งความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทั้งทางเพศ อายุ ถิ่นกำเนิด สุขภาพ ความบกพร่องทางร่างกาย และสาเหตุอื่นๆ ที่เกี่ยวกับตัวเด็กโดยตรง

1. ประวัติศาสตร์ (Historical Overview)

การศึกษาภาคบังคับและการศึกษาขั้นพื้นฐาน (*Compulsory Education and Basic Education*)

พัฒนาการด้านการศึกษาพิเศษของฟินแลนด์มีการดำเนินการควบคู่ไปกับระบบการศึกษาปกติ โดยมีพัฒนาการเป็น 4 ระยะคือ **ระยะที่ 1** การก่อตั้งการศึกษาพิเศษซึ่งเกิดขึ้นในช่วงทศวรรษที่ 1840 จนถึงปี ค.ศ. 1921 ปีจึงมีการบังคับใช้กฎหมายการศึกษาภาคบังคับ โดยในตอนแรกเริ่มเน้นจัดการศึกษาให้กับ

ผู้พิการ โดยการก่อตั้งโรงเรียนสำหรับผู้พิการทางหู ตาและทางร่างกาย แห่งแรกในช่วงทศวรรษที่ 1840, 1860 และ 1890 ตามลำดับ โดยได้รับการสนับสนุนการก่อตั้งจากผู้ใจบุญและองค์กรการกุศล

ระยะที่ 2 เป็นช่วงเวลาตั้งแต่มีการบังคับใช้กฎหมายการศึกษาภาคบังคับ ค.ศ. 1921 จนถึงสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2 ในช่วงเวลานี้กฎหมายกำหนดให้เด็กพินแลนด์ทุกคนต้องเรียนการศึกษาภาคบังคับ ยกเว้นเด็กที่ขาดความสามารถทางด้านสติปัญญา

ระยะที่ 3 เป็นช่วงเวลาตั้งแต่สิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2 จนถึงการจัดตั้ง Comprehensive School ในปี ค.ศ. 1972 ในช่วงเวลานี้ มีการให้ความดูแลด้านการแพทย์ การบำบัดรักษา และการบำบัดโดยใช้วิธีการฝึกอาชีพให้เด็กซึ่งเข้ารับการศึกษพิเศษเมื่อจำนวนเด็กที่เข้ารับการศึกษพิเศษเพิ่มมากขึ้น จึงได้มีการแบ่งความพิการเฉพาะด้านมากขึ้น ในช่วงทศวรรษที่ 1940 - 1960 มีการเสนอให้จัดการศึกษาเด็กพิเศษร่วมกับเด็กปกติ

ระยะที่ 4 เป็นช่วงเวลาตั้งแต่ทศวรรษที่ 1990 เป็นต้นมา โดยในปี ค.ศ. 1995 มีการประเมินการศึกษพิเศษ และได้กำหนดเป้าหมายในการปฏิรูปการศึกษพิเศษ วัฒนธรรมการจัดการ จัดองค์กรและการบริหารร่วมกัน จากการสนับสนุนเชิงบูรณาการในระบบบริการด้านการศึกษาจากหน่วยงานภูมิภาคและเทศบาล

การศึกษาด้านอาชีวศึกษาและฝึกอบรมเด็กการศึกษาพิเศษ (Vocational Special Needs Education and Training)

การศึกษาด้านอาชีวศึกษาและฝึกอบรมเด็กการศึกษาพิเศษ เริ่มตั้งแต่ปลายศตวรรษที่ 19 เมื่อเริ่มก่อตั้งโรงเรียนสำหรับเด็ก การศึกษาพิเศษ จากนั้นจึงก่อตั้งโรงเรียนสำหรับเด็กพิการทางหู ในต้นศตวรรษที่ 20 ต่อมาในช่วงทศวรรษที่ 1940-1950 มีการก่อตั้ง โรงเรียนอาชีวศึกษาสำหรับเด็กพิการทางการเคลื่อนไหวและการหายใจ และในทศวรรษที่ 1970 การศึกษาด้านอาชีวศึกษาและฝึกอบรมเด็ก การศึกษาพิเศษก็ได้ขยายครอบคลุมทุกอาชีพโดยช่วงเวลาดังกล่าว มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาด้านอาชีวศึกษาสำหรับเด็กพิการทางหู ซึ่งมีผลบังคับใช้ในปี ค.ศ. 1944 รวมทั้งมีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาด้านอาชีวศึกษาสำหรับเด็กพิการทางหูและทางตา ซึ่งมีผลบังคับใช้ในปี ค.ศ. 1971

งานด้านการศึกษาพิเศษตั้งแต่ปี ค.ศ. 2004 ยึดหลักการดังนี้

1. การบูรณาการโครงสร้างทางการศึกษา การฝึกอบรม การสอนและการบริการสนับสนุนเข้าด้วยกัน
2. พัฒนาความร่วมมือด้านการบริหาร วัฒนธรรม การจัดการการศึกษา การฝึกอบรมและการบริการ โดยความร่วมมือดังกล่าวจะอยู่บนพื้นฐานของการสนับสนุนเชิงบูรณาการในระบบบริการด้าน การศึกษา จากหน่วยงานภูมิภาคและเทศบาล

3. เด็กและเยาวชนการศึกษาพิเศษสามารถเรียนได้ตามอายุ ความสามารถ และความต้องการของตนเอง และได้รับการสนับสนุนที่เพียงพอต่อการเจริญเติบโต การพัฒนาการและการเรียนรู้

2. การพัฒนาการศึกษา:ระดับชาติ (National Development of Education)

สถาบันการศึกษาต้องจัดทำแผนพัฒนาสำหรับการศึกษาพิเศษ โดยให้รวมอยู่ในแผนพัฒนาของสถาบัน โดยอาจจะเป็นแผนระดับภูมิภาคหรือระดับท้องถิ่นก็ได้ เป้าหมายคือ การรับประกันความมั่นคงทางการศึกษา ขจัดการกีดกันทางสังคม การตรวจสอบและช่วยเหลือในระยะเริ่มต้นตามสิทธิการศึกษาขั้นพื้นฐานของเด็กทุกคน ทุกระดับการศึกษา

กลุ่มเป้าหมาย (Target Groups)

เด็กทุกคนต้องมีแผนการเรียนการสอนรายบุคคล (Individual Education Plan: IEP) ตามหลักสูตรและความสามารถของเด็ก โดยจัดเป็น 9 กลุ่ม ดังนี้

1. Adjusted Education (EMU) เด็กที่มีพัฒนาการช้าหรือพิการทางสมองเล็กน้อย
2. Integrated Education I (EHA1) เด็กที่พิการทางสมองขนาดกลางและมาก

3. Integrated Education II (EHA2) เด็กที่พิการทาง
สมองมากที่สุด
4. Education for the Hearing Impaired (EKU)
การศึกษาสำหรับเด็กพิการทางหู
5. Education for the Visually Impaired (ENÄ)
การศึกษาสำหรับเด็กพิการทางสายตา
6. Education for the Disabled (EVY) การศึกษาสำหรับ
เด็กพิการทางร่างกาย
7. Education for the Maladjusted (ESY) การศึกษา
สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางอารมณ์ และสังคม
8. Speech, Reading and Writing Disorders (PULUKI)
เด็กที่มีปัญหาด้านการพูด อ่าน และเขียน
9. Other Disability or Illness (MUU) เด็กที่มีปัญหา
ด้านอื่นๆ หรือเจ็บป่วย เช่น เบาหวาน หัวใจ โรคลมชัก
Autism เป็นต้น

3. การสนับสนุนทางการเงิน (Financial Support for Pupils' Families)

รัฐบาลให้การสนับสนุนหน่วยงานบริหารส่วนท้องถิ่น ในด้านงบประมาณการศึกษาพิเศษ และหน่วยงานบริหารส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่สนับสนุนการศึกษาให้แก่เด็กการศึกษาพิเศษ โดยเด็กที่เข้ารับการศึกษามีสิทธิที่จะได้รับการศึกษา การแปลความหมาย และความช่วยเหลือด้านต่างๆ เช่น การสอน สวัสดิการ การแพทย์ การบำบัด การบริการทางสังคมและสุขภาพ โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายใดๆ รวมถึงค่าใช้จ่ายในด้านตำราเรียน สื่อและอุปกรณ์การศึกษา พาหนะ อาหารกลางวัน ที่พักอาศัย และการรักษาในกรณีที่เกิดอุบัติเหตุที่โรงเรียนหรือระหว่างเดินทางไปโรงเรียน

4. ข้อกำหนดพิเศษในด้านการศึกษา (Special Provision within Mainstream Education)

เด็กการศึกษาพิเศษมีสิทธิในด้านการศึกษาระดับก่อน ประถมศึกษา การศึกษาภาคบังคับ การศึกษาระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย และการศึกษาเพิ่มเติมเท่าเทียมกับเด็กปกติ

วัตถุประสงค์ทั่วไปของการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา การศึกษาภาคบังคับและการศึกษาเพิ่มเติม (General Objectives in Pre-primary, Basic and Additional Education)

วัตถุประสงค์ของการศึกษา คือการให้ความรู้ที่เหมาะสมกับ อายุและความสามารถของเด็กโดยความร่วมมือกับผู้ปกครองของเด็ก

ทั้งนี้การศึกษาและการให้ความรู้แก่เด็กจะเน้นเรื่องของแรงบันดาลใจ การสนับสนุนเด็กในระยะเริ่มต้น และการสร้างความมั่นใจให้แก่เด็ก รวมถึงเรื่องการบำบัด การบริการ การพัฒนา การแนะแนว และการบริการสนับสนุน ซึ่งสถานศึกษาต้องจัดให้ โดยสิ่งเหล่านี้ ต้องบันทึกไว้ในแผนการเรียนรายบุคคลของเด็กการศึกษาพิเศษ นอกจากนี้การเรียนการสอนต้องส่งเสริมสนับสนุนการเจริญเติบโตของเด็กให้เป็นคนดี เป็นคนที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม และส่งเสริมสนับสนุนให้มีความรู้และทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิต

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (General Objectives in General Upper Secondary Education)

สถานศึกษาต้องช่วยให้เด็กพิเศษได้เข้าสอบ Matriculation รวมทั้งการยืดหยุ่นในการสอบด้วยเหตุความพิการบางประการ โดยความยินยอมของ Matriculation Examination Board เช่น เด็กหูหนวกขอยกเว้นการสอบด้านการฟัง เป็นต้น

ระดับอาชีวศึกษาและการฝึกอบรม (General Objectives in Vocational Upper Secondary Education and Training)

สถาบันการศึกษาจะช่วยให้เด็กได้รับคุณวุฒิต่างอาชีวศึกษา เพื่อการมีงานทำและประสบความสำเร็จในการทำงาน รวมทั้งการให้ความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในสังคม

แผนงาน การดำเนินงาน การประเมินผล การติดตาม และการพัฒนา ต้องปรากฏในระบบพัฒนาเด็กการศึกษาพิเศษของสถานศึกษาตามกรอบหลักสูตรแกนกลางแห่งชาติ

5. วิธีการดำเนินงาน (Methods)

ในการศึกษาพิเศษ ผู้ปกครอง ครู เจ้าหน้าที่แนะแนว เจ้าหน้าที่สวัสดิการ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่สาธารณสุข และเจ้าหน้าที่บริการเยาวชน ต้องทำงานร่วมกันโดยนำความรู้จากทุกฝ่ายเข้ามาเป็นฐานและเป็นข้อมูลในการจัดกระบวนการเรียนการสอน และส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ทั้งนี้ต้องมีการบันทึกการกำหนดวัตถุประสงค์และเนื้อหาของบทเรียน การวิเคราะห์เด็ก การบริการช่วยเหลือ การบริการการสอน สวัสดิการเด็ก และความช่วยเหลือพิเศษเฉพาะบุคคล วิธีสอนและสื่อการเรียนรู้ลงในแผนการสอนของเด็กเป็นรายบุคคล

การประเมินผล (Pupil and Student Assessment)

วัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนถูกใช้เป็นเครื่องมือในการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลเด็กเป็นรายบุคคล ผลของการประเมินจะใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมและให้กำลังใจเด็ก และเป็นตัวชี้วัดว่าเด็กสามารถทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้มากน้อยเพียงใด

การเลื่อนชั้น (Pupil and Student Promotion)

การเลื่อนชั้นเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของการศึกษาทั่วไป เด็กที่ผ่านการประเมินผลจากการสอบ หรือจากคำบรรยายในทุกวิชา ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้เฉพาะตัวเด็กจะได้รับการเลื่อนชั้นต่อไป

ครูและบุคลากรอื่น (Teacher and Other Staff)

ครู (Teacher)

ระดับก่อนประถมศึกษา

ในการศึกษาพิเศษ เด็กการศึกษาพิเศษในระดับก่อนประถมศึกษาจะสอนโดยครูอนุบาลการศึกษาพิเศษ

ระดับการศึกษาภาคบังคับ

ในกรณีที่มีเด็กย้ายเข้าเรียนในชั้นการศึกษาพิเศษในระดับการศึกษาภาคบังคับจะได้รับการสอนนอกเวลาเรียนปกติ โดยครูการศึกษาพิเศษ

ระดับอาชีวศึกษา

ในระดับอาชีวศึกษาจะสอนโดยครูอาชีวศึกษาจากสถาบันอาชีวศึกษาและจากสถาบันอาชีวศึกษาการศึกษาพิเศษ

บุคลากรอื่น (Other Staff)

ในการศึกษาพิเศษ จะมีบุคลากรอื่นที่นอกเหนือจากครูการศึกษาพิเศษรวมอยู่ด้วย เช่น ผู้ช่วยการศึกษาพิเศษ เจ้าหน้าที่แนะแนว เจ้าหน้าที่สวัสดิการ นักจิตวิทยา แพทย์ และเจ้าหน้าที่ด้านอื่นๆ เป็นต้น

การศึกษาพิเศษส่วนมากจัดรวมกับการศึกษาปกติ แต่ยังมีโรงเรียนการศึกษาพิเศษเป็นการเฉพาะ โดยเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก มีครูประมาณ 2 คน เท่านั้น

6. การศึกษาสำหรับเด็กที่ย้ายถิ่นฐาน (Special Education for Children/Pupils of Immigrants)

ระดับก่อนประถมศึกษา

การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาสำหรับเด็กที่ย้ายถิ่นฐาน อาจจัดรวมกับการศึกษาปกติหรือจัดในรูปแบบของการเตรียมความพร้อมที่จะศึกษาต่อในการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรืออาจจัดทั้งสองแบบก็ได้ การสอนอาจจะใช้ภาษาของเด็กเองและภาษาฟินแลนด์หรือสวีเดน เป็นภาษาที่สอง

การศึกษาขั้นพื้นฐาน

รัฐจะสนับสนุนงบประมาณการศึกษาของเด็กที่ย้ายถิ่นฐานให้กับเทศบาลและโรงเรียนเอกชนที่รับเด็กเหล่านี้เข้าเรียน (เด็กร้อยละ 2.2 เข้าเรียนในโรงเรียนเอกชน)

เด็กที่ย้ายถิ่นฐานอาจเลือกเรียนภาษาของตนเป็นภาษาแรกตามหลักสูตรปกติของโรงเรียน หรืออาจจัดการเรียนเพิ่มเป็นพิเศษ 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ก็ได้ตามความสมัครใจ โดยในปี ค.ศ. 2002 มีเทศบาล 96 แห่ง จัดการศึกษาให้แก่เด็กที่ย้ายถิ่นฐานโดยสอนภาษาครอบคลุมถึง 50 ภาษา

การเรียนการสอนทางศาสนาจะจัดให้เหมาะสมกับศาสนาซึ่งเด็กนับถืออยู่ ในกรณีที่เด็กดังกล่าวไม่ได้นับถือศาสนาเดียวกับคนในชุมชนก็สามารถเลือกเรียนศาสนาที่เด็กนับถือได้ขึ้นอยู่กับความเห็นของผู้ปกครองแต่ต้องมีเด็กตั้งแต่ 3 คน ขึ้นไป หรือหากไม่สามารถรวมกลุ่มได้ถึง 3 คน โรงเรียนจะต้องจัดกิจกรรมอื่นหรือสอนวิชาอื่นทดแทนในชั่วโมงนั้นๆ

7. ข้อมูลสถิติ (Statistics)

ปี ค.ศ. 2002 นักเรียนชั้นปีที่ 1-9 (ในการศึกษาภาคบังคับ) มีจำนวนทั้งหมด 583,358 คน หากรวมชั้นเด็กเล็กและนักเรียนชั้นปีที่ 10 จะมีนักเรียนทั้งหมด 597,356 คน ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนการศึกษาพิเศษ 24,813 คน (คิดเป็นร้อยละ 4.1) ใช้เวลาเรียน 9 ปี และจำนวน 9,204 คน (คิดเป็นร้อยละ 1.5) ใช้เวลาเรียน 11 ปี สำหรับเด็กการศึกษาพิเศษบางเวลามีจำนวนทั้งสิ้น 119,547 คน (คิดเป็นร้อยละ 20 ของจำนวนนักเรียนการศึกษาพิเศษ)

1) จำนวนเด็กการศึกษาพิเศษของการศึกษาภาคบังคับ จำแนกตามระดับชั้นและประเภท ปี ค.ศ. 2003

ประเภท	ระดับชั้น				รวม
	ก่อนประถม	ปีที่ 1-6	ปีที่ 7-9	ปีที่ 10	
บูรณาการเข้าไป ในชั้นเรียนปกติ	374	5,206	1,617	27	7,224
บูรณาการเข้าไป ในชั้นปกติบางเวลา	97	3,221	4,094	27	7,439
ชั้นการศึกษาพิเศษ	1,031	12,736	8,066	343	22,176
รวม	1,502	21,163	13,777	397	36,839

2) จำนวนเด็กการศึกษาพิเศษในประเภทอาชีวศึกษา
 จำแนกตามประเภทวิชา ปี ค.ศ. 2003

ประเภทวิชา	โรงเรียน		รวม
	พิเศษ	ไม่ใช่โรงเรียนพิเศษ	
ทรัพยากรธรรมชาติ	186	416	602
เทคโนโลยีและการขนส่ง	943	4,745	5,688
ธุรกิจและการบริหาร	502	446	948
การท่องเที่ยว อาหาร และคหกรรมศาสตร์	350	1,965	2,315
สุขศึกษาและการบริการสังคม	67	451	518
วัฒนธรรม	197	411	608
วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ	153	178	331
มนุษยศาสตร์และการศึกษา	3	28	31
รวม	2,401	8,640	11,041

ความสัมพันธ์ด้าน การศึกษากับประชาคม ยุโรปและนานาชาติ

The European and International Dimension in Education

ระบบการศึกษาของฟินแลนด์เปิดโอกาสให้นักศึกษาไปเรียนในต่างประเทศ เพื่อเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมของประเทศอื่นๆ โดยมีศูนย์แลกเปลี่ยนการศึกษานานาชาติ (The Center for International Mobility: CIMO) ทำงานร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้ความช่วยเหลือนักศึกษาฟินแลนด์ที่ต้องการไปเรียนต่างประเทศ และช่วยเหลือนักศึกษาต่างประเทศให้เข้ามาเรียนในฟินแลนด์

ศูนย์แลกเปลี่ยนการศึกษานานาชาติก่อตั้งครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ. 1991 มีหน้าที่ส่งเสริมความเป็นสากลทางการศึกษา การฝึกอบรม ส่งเสริมวัฒนธรรมและชีวิตการทำงานในสังคมฟินแลนด์ รวมทั้งรับผิดชอบในการบริหารทุนการศึกษา โครงการแลกเปลี่ยนครู นักศึกษา ผู้บริหาร และรับผิดชอบโครงการทางการศึกษาของสหภาพยุโรป โดยทำงานร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ

1. ประวัติศาสตร์ (Historical Overview)

ความเป็นสากลทางการศึกษา (Internationalization of Education) เป็นวัตถุประสงค์หลักของนโยบายการศึกษาของฟินแลนด์ตั้งแต่ปลายทศวรรษที่ 1980 โดยมหาวิทยาลัยและสถาบันโพลีเทคนิคมีบทบาทสำคัญในการแลกเปลี่ยนอาจารย์และนักศึกษาตามโครงการนานาชาติ นอกจากนี้ สถาบันอุดมศึกษา ยังได้ส่งเสริมความเป็นสากลทางการศึกษาโดยการเปิดสอนภาษาต่างประเทศอื่นๆ ด้วย

นอกจากนี้ รัฐบาลกำหนดแผนพัฒนาการศึกษาและการวิจัย ปี ค.ศ. 2003-2008 โดยพิจารณาถึงความเป็นสากลทางการศึกษาที่จะทำให้ระบบการศึกษาและการวิจัยของฟินแลนด์สามารถเผชิญกับกระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) ได้ เนื่องจากความร่วมมือด้านการวิจัยในระดับนานาชาติให้มีการเผยแพร่และนำผลการวิจัยมาใช้ จึงมีความจำเป็นและมีประโยชน์อย่างมาก

ศูนย์แลกเปลี่ยนการศึกษานานาชาติให้ความสำคัญกับประเทศกลุ่มยุโรปกลางและยุโรปตะวันออกอย่างมาก ดังจะเห็นได้จากมีการให้ทุนการศึกษาระดับหลังปริญญาตรีกับนักศึกษาจากประเทศเหล่านี้มากถึงร้อยละ 60 รวมทั้งสนับสนุนทุนเพื่อทำการวิจัยในมหาวิทยาลัยในฟินแลนด์เป็นระยะเวลา 12 เดือนอีกด้วย

2. ความร่วมมือระดับทวิภาคี (Bilateral Programmes and Initiatives)

ความร่วมมือในระดับทวิภาคีด้านนโยบายต่างประเทศ และด้านเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้านของฟินแลนด์ ดำเนินการ โดยกระทรวงการต่างประเทศ ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1990 โดยเน้น พื้นที่ที่มีพรมแดนติดกับรัสเซียตะวันตกเฉียงเหนือและประเทศ กลุ่มบอลติก (Baltic) สำหรับโครงการที่ดำเนินงานร่วมกับสมาพันธรัฐ รัสเซียเป็นความรับผิดชอบของกระทรวงศึกษาธิการ โดยเป็น โครงการที่เน้นการพัฒนาการศึกษาด้านอาชีวศึกษา การบริหาร การศึกษาและการบริหารวัฒนธรรม

โครงการความร่วมมือระดับทวิภาคีที่สำคัญ ได้แก่ **The Kindred Peoples' Programme** เป็นโครงการความร่วมมือ ตามข้อตกลงระหว่างฟินแลนด์กับรัสเซีย ปี ค.ศ. 1992 โครงการนี้ เน้นการรักษาวัฒนธรรมและบุคลิกภาพของคนในเชื้อชาติ Finno-Ugric เป็นต้น

3. ความร่วมมือพหุภาคี (Multilateral Programmes and Initiatives)

โครงการความร่วมมือพหุภาคีเป็นความร่วมมือตามข้อตกลงระหว่างฟินแลนด์กับกลุ่มประเทศ Nordic เรียกว่า **Nordic Co-operation** ประกอบด้วยประเทศเดนมาร์ก ฟินแลนด์ ไอซ์แลนด์ นอร์เวย์ และสวีเดน โครงการความร่วมมือดังกล่าวเป็นเรื่องเกี่ยวกับการยอมรับการศึกษาและกำลังแรงงานซึ่งกันและกัน

โครงการความร่วมมือพหุภาคีที่สำคัญ ได้แก่ โครงการ EU Programme โดยฟินแลนด์เข้าร่วมในโครงการ Socrates, Leonardo da Vinci, Tempus, Alfa , EU-USA , EU-Canada และ Asia-Link Programmes เป็นต้น

4. โครงการอื่นๆ (Other Programmes)

สถาบันอุดมศึกษาของฟินแลนด์และประเทศกำลังพัฒนาเริ่มมีโครงการความร่วมมือระหว่างประเทศในปี ค.ศ. 2004 โดยโครงการนำร่องที่เกิดขึ้นเป็นโครงการการแลกเปลี่ยนอาจารย์และนักศึกษาของประเทศในกลุ่ม Sub-Saharan Africa, Egypt-Peru ซึ่งเคยมีอาจารย์ในประเทศไทยได้รับทุนไปศึกษาในฟินแลนด์ด้วยเช่นกัน

5. ข้อมูลสถิติ (Statistics)

จำนวนนักศึกษาของฟินแลนด์ที่ไปศึกษาต่อต่างประเทศ
ระหว่าง ปี ค.ศ. 2001-2004

ประเทศ	ปี ค.ศ.		
	2001-02	2002-03	2003-04
<i>กลุ่มประเทศ EU</i>			
เนเธอร์แลนด์	150	136	132
เบลเยียม	30	36	36
สหราชอาณาจักร	1,930	1,818	1,660
สเปน	36	44	45
ไอร์แลนด์	59	67	56
อิตาลี	94	112	94
ออสเตรีย	25	26	30
กรีซ	6	5	8
ลักเซมเบิร์ก	0	0	2
ฝรั่งเศส	111	114	107
สวีเดน	1,060	1,103	1,089
เยอรมนี	364	320	318
เดนมาร์ก	-	59	75

ประเทศ	ปี ค.ศ.		
	2001-02	2002-03	2003-04
กลุ่มประเทศอื่น			
ออสเตรเลีย	43	71	93
บัลแกเรีย	1	3	4
ชิลี	2	-	-
เกาะต่าง ๆ (Island)	5	8	7
ญี่ปุ่น	3	5	7

ภาพผนวก

สถิติและตัวชี้วัดสาธารณรัฐฟินแลนด์

1. จำนวนประชากร, 2547	5,215,000 คน
2. ประชากรในเขตเมือง, 2546	61.0 %
3. อัตราการเจริญเติบโตของประชากร, 2546	0.2 %
4. อัตราการเจริญเติบโตของ GDP(ต่อปี), 2547	2 %
5. การส่งสินค้าออกด้าน high-technology (% of merchandise exports), 2546	24 %
6. ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (พินล้านดอลลาร์สหรัฐ), 2546	161.9
7. ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (พินล้านดอลลาร์สหรัฐเทียบPPP), 2546	144.0
8. ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อหัว (ดอลลาร์สหรัฐ), 2546	31,058
9. ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อหัว (ดอลลาร์สหรัฐเทียบPPP), 2546	27,619
10. ใช้จ่ายของรัฐด้านการศึกษาต่องบประมาณ รายจ่ายทั้งประเทศ, 2545	12.7 %
11. ใช้จ่ายของรัฐด้านการศึกษาต่อ GDP, 2545	6.4 %
12. ความคาดหมายการคงชีพเมื่อแรกเกิด, 2546	78.4 ปี

13. อัตราการตายของทารกต่อเด็กเกิดรอด 1,000 คน, 2546	4 คน
14. อัตราการตายของเด็กต่ำกว่า 5 ขวบ ต่อประชากร 1,000 คน, 2545	5 คน
15. จำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตต่อประชากร 1,000 คน, 2543	534 คน
16. ปีการศึกษาเฉลี่ย, 2545	12.4 ปี
17. ร้อยละของประชากรอายุ 25-64 ปี ที่ได้รับการศึกษาอย่างต่ำระดับม.ปลาย, 2546	75 %
18. ร้อยละของประชากรอายุ 25-64 ปี ที่ได้รับการศึกษาอย่างต่ำระดับอุดมศึกษา, 2546	33 %
19. อัตราส่วนนักเรียนต่อประชากรสุทธิ ระดับประถมศึกษา, 2545	100 %
20. อัตราส่วนนักเรียนต่อประชากรสุทธิ ระดับมัธยมศึกษา, 2545	95 %
21. อัตราส่วนนักเรียนต่อประชากร ระดับอุดมศึกษา, 2545	86 %
22. อัตราส่วนนักเรียนต่อครู ระดับประถมศึกษา, 2545	12.0
23. อัตราส่วนนักเรียนต่อครู ระดับมัธยมศึกษา, 2545	10.0
24. นักวิจัย (R&D) ต่อประชากร 1,000,000 คน, 2546	7,431 คน
25. ใช้จ่ายของรัฐบาลด้านวิจัยและพัฒนา (R&D) ต่อ GDP, 2545	3.5 %

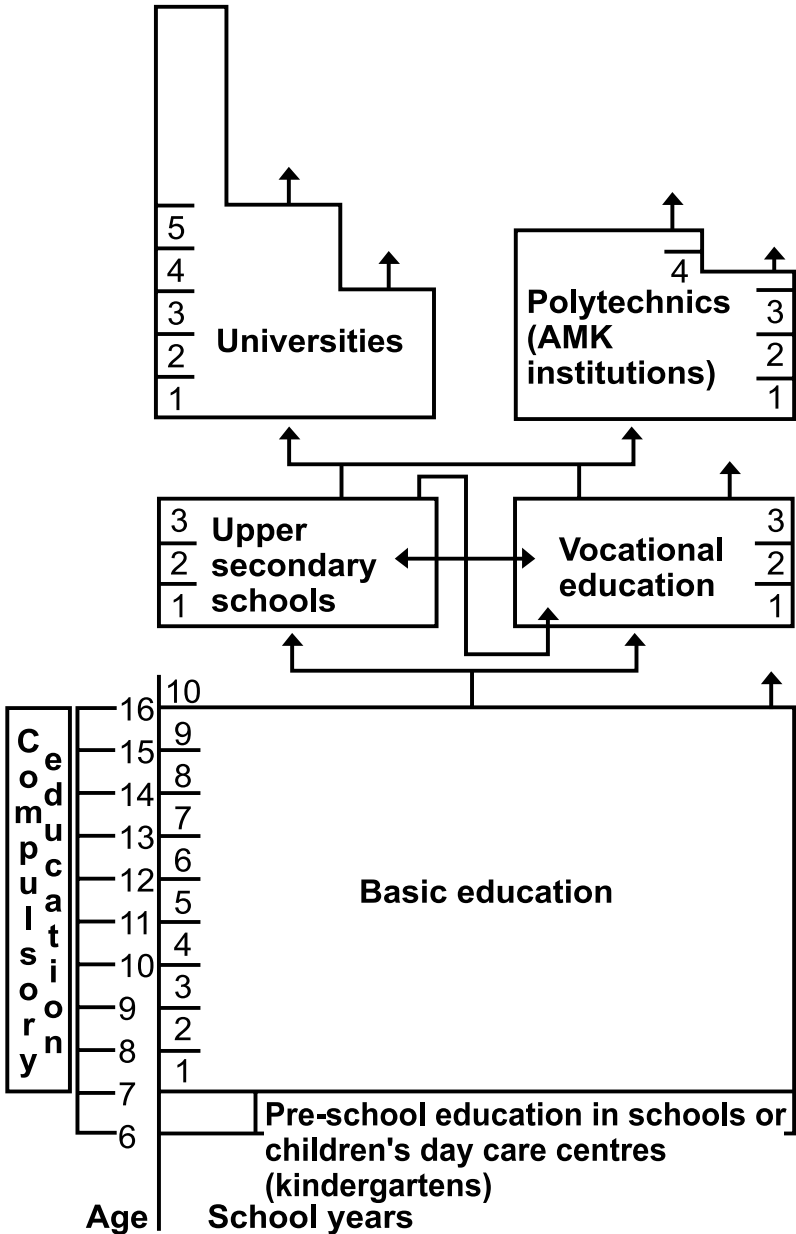
26. อัตราส่วนนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ 38 %
และวิศวกรรมศาสตร์ ต่อนักศึกษาระดับอุดมศึกษาทั้งหมด, 2545
27. งบประมาณการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา 27.0 %
และระดับประถมศึกษา ต่องบประมาณของรัฐทุกระดับ, 2545
28. งบประมาณการศึกษาระดับมัธยมศึกษา 40.6 %
ต่องบประมาณของรัฐทุกระดับ, 2545
29. งบประมาณการศึกษาระดับอุดมศึกษา 32.5 %
ต่องบประมาณของรัฐทุกระดับ, 2545
30. ประชากรว่างงาน, 2546 234.4 ล้านคน
31. อัตราการว่างงานของประชากร 9.1 %
32. อัตราการว่างงานของประชากรวัย 15-24 ปี 21.6 %
ต่อกำลังแรงงานกลุ่มอายุเดียวกัน, 2546

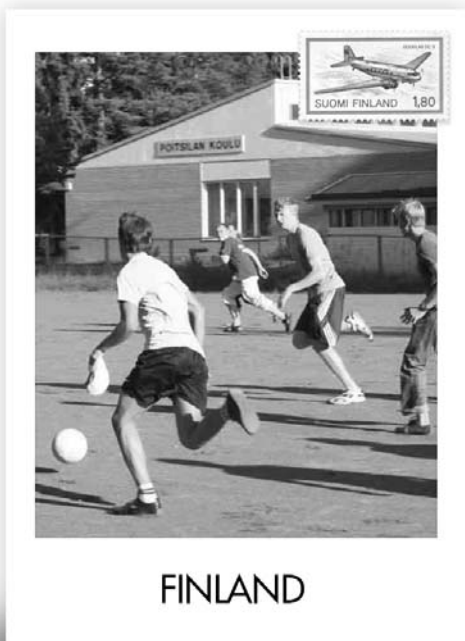

แผนที่ประเทศฟินแลนด์

แผนผังระบบการศึกษาประเทศฟินแลนด์

FINLAND

Organization for Economic Co-operation and Development (OECD), **Education Trends in Perspective : Analysis of the World Education Indicators 2005** Edition, Printed in France.

UNESCO Institute for Statistics, **Global Education Digest 2005**, Printed in France.

United Nations Development Programme (UNDP), **Human Development Report 2005**, New York, USA.

The Education System in Finland (2003/2004)

www.eurydice.org/EURYbase/Application/init.htm

www.mfa.go.th/web/848.php?id=96

www.odci.gov-CIA-The World Factbook—Finland

www.yindii.com/ref/europe.htm

<http://th.wikipedia.org/>

POLICY DEVELOPMENT

Ministry of Education Strategy 2015 (20 pages)

<http://www.minedu.fi/julkaisut/hallinto/2003/opm35/opm35.pdf>

Education and Research 2004-2008. Development Plan. Publications of the Ministry of Education, Finland 2004:8. ISBN 952-442-693-5 (pbk.).

ISBN 952-442-694-3 (PDF)

<http://www.minedu.fi/julkaisut/koulutus/2004/opm08/opm08.pdf>

MANAGEMENT AND ADMINISTRATION

Management by results in higher education. Helsinki: Ministry of Education, 2001

ISBN 952-442-215-8

<http://www.minedu.fi/julkaisut/pdf/opm84.pdf>
(51 pages)

EU-DATABASE ON EDUCATION. Eurydice.

<http://www.eurydice.org/Eurybase/Application/frameset.asp?country=FI&language=EN>

Evaluation of Finnish educational administration.

Abstract in English. MOE 2002.

http://www.minedu.fi/julkaisut/pdf/koulhall_arv/abstract.pdf

PERFORMANCE-BASED FINANCING IN VOCATIONAL EDUCATION AND TRAINING

http://www.ooph.fi/info/rahoitus/tulosrah/tulrah_e.doc

EDUCATION SYSTEM

Basic Education Act 628/98 including amendments 1136/2004. August 2004.

http://www.minedu.fi/minedu/education/translations/basicedu_act.pdf

Basic Education Decree 852/1998.

http://www.minedu.fi/minedu/education/translations/basicedu_decree.pdf

Website of NBE.

Description of the main features of the Finnish Education system by level including historical overview, development priorities and funding etc.

Website of Finnish National Board of Education.

http://www.minedu.fi/minedu/education/education_system.html

<http://www.edu.fi/english/SubPage.asp?path=500,4699>

Website of NBE.

<http://www.oph.fi/english/frontpage.asp?path=447>

EVALUATION AND ASSESSMENT

The Assessment of pupils' skills in English in eight European countries 2002

<http://cisad.adc.education.fr/reva/english/publicationsurvey.htm>

General Upper Secondary Education

<http://www.oph.fi/english/page.asp?path=447,490,4699,4840,4845>

Finland in PISA-studies – Reasons behind the Results International Conference in Helsinki, March 2005

<http://www.oph.fi/english/SubPage.asp?path=447,490,39043>

<http://www.oph.fi/english/pageLast.asp?path=447,488,39112>

The Finnish Success in PISA – and some reasons behind it. PISA 2000. OECD. Jyväskylä.

<http://www.jyu.fi/ktl/pisa/publication1.pdf>

Evaluation and outcomes in Finland. – Main Results

in 1995-2002.

<http://www.edu.fi/julkaisut/evaluation.pdf>

Assessing Learning-to-Learn. A framework.

University of Helsinki and NBE.

<http://www.edu.fi/julkaisut/learning.pdf>

Evaluation of equal opportunities in the Finnish

Comprehensive schools 1998-2001.

<http://www.edu.fi/julkaisut/evaluation11.pdf>

On-the-job learning in Finland. The Education System
under the National Board of Education.

National Board of Education. Helsinki 2002.

<http://www.edu.fi/julkaisut/onthejob.pdf>

CURRICULA

Competence-based qualifications. Report 5/2005.

Finnish National Board of Education.

<http://www.edu.fi/julkaisut/compet.pdf>

TEACHER DEPLOYMENT AND TEACHER TRAINING

Attracting, developing and retaining effective teachers.

Country background report for Finland. June 2003.

OECD.

<http://www.oecd.org/dataoecd/43/15/5328720.pdf>

Teacher education development programme.
OPEKO (9 pages)

<http://www.minedu.fi/julkaisut/OPEKO/opekoeng.pdf>

National descriptions on integrating immigrant children into schools in Europe.

http://www.eurydice.org/documents/mig/en/frameset_immigrant.html

LINKS WITH GENERAL INFORMATION ON EDUCATION, RESEARCH AND RELATED ISSUES

Site established by Ministry for Foreign Affairs

http://virtual.finland.fi/Education_Research/

FACTS ABOUT FINLAND

<http://virtual.finland.fi/>

<http://www.edu.fi/english/schools/adulteducation.html>.

คณะผู้ดำเนินการ

ที่ปรึกษา

ดร.อำรุง จันทวานิช

เลขาธิการสภาการศึกษา

ดร.สมเกียรติ ขอบผล

รองเลขาธิการสภาการศึกษา

ดร.รุ่งเรือง สุชาภิรมย์

ที่ปรึกษาด้านวิจัยและประเมินผลการศึกษา

นางสาววัฒนา อาทิตย์เที่ยง

ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา

พิจารณารายงาน

ดร.รุ่งเรือง สุชาภิรมย์

ที่ปรึกษาด้านวิจัยและประเมินผลการศึกษา

ดร.สาโรจน์ ศักดิ์เจริญ

นักวิจัยอิสระและอาจารย์พิเศษ

ประจำ ณ สาธารณรัฐฟินแลนด์

แปลสรุป

รศ.ดร.สุรศักดิ์ หลาบมาลา

ที่ปรึกษาสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา

แปลสรุป เรียบเรียง และบรรณาธิการ

นางสิริวรรณ สวัสดิวัตน์ ณ อยุธยา

หัวหน้าศูนย์การศึกษาเปรียบเทียบ

นางผานิต วิมลรัตน์ปัญญา นักวิชาการศึกษา 7 ว.

ดร.รุ่งนภา จิตรโรจนรักษ์ นักวิชาการศึกษา 6 ว.

นายจิรวิทย์ ไทภูวโพบูลย์ นักวิชาการศึกษา 4

พิมพ์ต้นฉบับ

นางสาวนิตยา กิ่งรัมย์

เจ้าหน้าที่ประจำโครงการ

หน่วยงานรับผิดชอบ

ศูนย์การศึกษาเปรียบเทียบ

สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

เพื่อเป็นการใช้ทรัพยากรของชาติให้คุ้มค่า
หากท่านไม่ใช่หนังสือเล่มนี้แล้ว
โปรดมอบให้ผู้อื่นนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป